T.C.

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

RAKIM ELKUTLU'NUN SANATÇI KİŞİLİĞİ VE TRT REPERTUVARINDA YER ALAN ESERLERİNE YÖNELİK TESPİTLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof. Dr. Ünal İMİK

Hazırlayan
Ümit ALKIN

MALATYA- 2021

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

RAKIM ELKUTLU'NUN SANATÇI KİŞİLİĞİ VE TRT REPERTUVARINDA YER ALAN ESERLERİNE YÖNELİK TESPİTLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ümit ALKIN

Danışman
Prof. Dr. Ünal İMİK

MALATYA- 2021

ONUR SÖZÜ

Yüksek lisans tezi olarak gerçekleştirdiğim "Rakım Elkutlu'nun Sanatçı Kişiliği ve TRT Repertuvarında Yer Alan Eserlerine Yönelik Tespitler" konulu bu çalışmayı bilimsel, etik ve kaidelere aykırı olacak bir durum olmaksızın yazdığımı, alıntı yaptığım ve kullandığım tüm kaynakları metin içinde kaynaklar bölümünde yöntemine uygun biçimde belirttiğimi bildirir, bunu tüm onurumla doğrularım.

Ümit ALKIN

ÖNSÖZ

Uzun emekler sonucu ortaya koyduğum bu çalışmanın yürütülmesinde emeğini, sabrını esirgemeyen ve bana birikimleri ile her daim yol gösteren başta kıymetli hocam, tez danışmanım Prof. Dr. Ünal İMİK' e, yardımlarıyla her zaman yanımda olan değerli meslektaşım Mehmet Öztürk'e, nota temini ve bilgileri konusunda yardımlarını esirgemeyen TRT Ankara radyosu TSM müdiresi Berrin Aydın'a, TRT Ankara radyosu emekli program yapımcıları Coşkun Bağır ve Mustafa Aydemir'e, dünyaya geliş vesilem canım anneme, her zaman desteğini yakından hissettiğim sevgili eşim Aysun ve her daim gözlerinde neşe bulduğum canım oğlum Çağan'a sonsuz teşekkürlerimle.

Ümit ALKIN

ÖZET

Klasik Türk müziğinin oluşum döneminden bu yana her çağın farklı tarihi anlayışlarını, bakış açılarını ve geleneğini ifade ettiği, yüzyıllar içerisinde de zenginliğine zenginlik katarak gerek makam, gerek usûl ve gerek form çeşitliliği açılarından her daim gelişim gösterdiği ve günümüze ulaştığı bilinmektedir. Şüphesiz ki en önemli kültürel miraslarımızdan biri olan klasik Türk müziğinin bu gelişim ve ilerleyişinin kendi başına olmadığı bu sürece katkı sunan önemli isimler sayesinde mevcut konumuna ulaştığı dile getirilebilir.

Günümüze ulaşan farklı form çeşidindeki eserleri ve müziğimize olan katkılarıyla klasik Türk müziğinin önemli temsilcilerinden birinin de Hoca Mehmet Râkım Elkutlu olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmada İmamlık görevinin yanı sıra naathan, kudümzenbaşı, sazende, hanende ve bestekar olan Rakım Elkutlu'nun sanatçı kişiliği ve TRT repertuvarında yer alan eserlerine yönelik tespitler ele alınmıştır. Araştırmada durum tespitine yönelik betimsel bir yöntem tercih edilmiş olup, Rakım Elkutlu'nun TRT repertuvarında yer alan eserleri tespit edilip farklı açılardan analiz edilmiş, tablolar aracılığıyla daha anlaşılabilir bir hale getirilip ve çeşitli yorumlar yapılarak birtakım çıkarımlarda bulunulmaya çalışılmıştır.

Hoca Mehmet Rakım Elkutlu'nun TRT TSM repertuvarına olan katkıları, sosyal ve çalışma hayatı ile örnek bir kişilik olduğu, yedi farklı form çeşidinde eserler ortaya koyduğu, eserlerinde şarkı formunun en büyük yeri teşkil ettiği, kullanmayı tercih ettiği makamların başında uşşak, usûllerin başında ise aksak geldiği, sözlü eserlerinde Nahit Hilmi Özeren güftelerini yoğun olarak kullanmayı yeğlediği araştırmada tespit edilen bilgiler arasındadır. Form çeşitlerini tanımak, farklı usûllerin aynı eserde kullanımı, bestelerdeki makam kullanımlarının nasıl olması gerektiği gibi konularda, Rakım Elkutlu eserlerinin bilgi sahibi olmak isteyenlere ışık tutacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Müzik, Türk müziği, Rakım Elkutlu

ABSTRACT

It is known that since the formation period of classical turkish music, each age has expressed its different historical understandings, perspectives and traditions, and has always developed in terms of both mode, style and form diversity, and has reached today. Undoubtedly, it can be said that this development and progress of classical turkish music, which is one of our most important cultural heritages, has reached its current position thanks to the important names who contributed to this process.

Hoca Mehmet Râkım Elkutlu is thought to be one of the important representatives of classical turkish music, with his works in different forms that have reached today and his contributions to our music. In this research, the artist personality of Rakım Elkutlu, who is a naathan, kudümzenbaşı, sazende, singer and composer in addition to his duty as an imam, and the determinations of his works in the TRT repertoire were discussed. In the study, a descriptive method was preferred for the determination of the situation, and the works of Rakım Elkutlu in the TRT repertoire were identified and analyzed from different angles, made more understandable through charts and various comments were made to make some inferences.

Hoca Mehmet Rakım Elkutlu's contributions to the TRT TSM repertoire are an exemplary personality with his social and working life, he has produced works in seven different forms, the song form has the biggest place in his works, and he prefers to use it with the butler at the beginning of the rhythmic patterns He preferred to use Nahit Hilmi Özeren lyrics extensively in his oral works. It is thought that Rakım Elkutlu's works will shed light on subjects such as getting to know the types of forms, using different methods in the same work, and how to use the makam in compositions.

Keywords: Music, Turkish music, Rakim Elkutlu

İÇİNDEKİLER

KABUL ONAY SAYFASI ..... **iii**
ONUR SÖZÜ ..... **iv**
ÖNSÖZ ..... **v**
ÖZET ..... **vi**
ABSTRACT ..... **vii**
İÇİNDEKİLER ..... **viii**
KISALTMALAR LİSTESİ ..... **xi**
TABLOLAR LİSTESİ ..... **xii**
RESİMLER LİSTESİ ..... **xiii**

BİRİNCİ BÖLÜM
GİRİŞ

1.1. Problem Durumu **2**
1.2. Problem Cümlesi **3**
1.3. Alt Problemler **3**
1.4. Araştırmanın Amacı **4**
1.5. Araştırmanın Önemi **4**

İKİNCİ BÖLÜM
KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE ALANA ÖZGÜ BİLGİLER

2.1. Klasik Türk Müziğinin Genel Özellikleri **5**
2.2. Klasik Türk Müziği Form Çeşitleri **6**
2.3. Klasik Türk Müziği Usûl Çeşitleri **7**
2.4. Yaşamı ve Sanatçı Kişiliği ile Rakım Elkutlu **10**

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli 18
3.2. Evren ve Örneklem 18
3.3. Sınırlılıklar 18
3.4. Sayıltılar 18
3.5. Verilerin Toplanması 19
3.6. Verilerin Analizi 19

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
BULGULAR VE YORUM

4.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgu Ve Yorumlar 20
4.2. İkinci Alt Problemlere Yönelik Bulgu Ve Yorumlar 23
4.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgu Ve Yorumlar 25
4.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgu Ve Yorumlar 26
4.5. Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgu Ve Yorumlar 27
4.6. Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgu Ve Yorumlar 28
4.7. Yedinci Alt Probleme Yönelik Bulgu Ve Yorumlar 32
4.8. Sekizinci Alt Probleme Yönelik Bulgu Ve Yorumlar 42
4.9. Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Bulgu Ve Yorumlar 45

BEŞİNCİ BÖLÜM
SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar 49
5.1.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar 49
5.1.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar 50
5.1.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Sonuçlar 50
5.1.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Sonuçlar 50
5.1.5. Beşinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar 51
5.1.6. Altıncı Alt Probleme Yönelik Sonuçlar 51

5.1.7. Yedinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar 51
5.1.8. Sekizinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar 52
5.1.9. Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Sonuçlar 52
5.2. Öneriler 52
KAYNAKÇA 54
EKLER 56
ÖZ GEÇMİŞ 164

KISALTMALAR LİSTESİ

TDK : Türk Dil Kurumu

KTM : Klasik Türk Müziği

TRT : Türkiye Radyo Televizyonu

TSM : Türk Sanat Müziği

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 2.1. Klasik Türk Musikisi Form Çeşitleri 7
Tablo 2.2. İ. Hakkı Özkan Sınıflandırması İle Klasik Türk Musikisi Usûl Çeşitleri 8
Tablo 2.3. M. Ekrem Karadeniz Sınıflandırması ile Türk Musikisi Usûl Çeşitleri 9
Tablo 4.1. Râkım Elkutlu'nun bestelediği eserlerin TRT Repertuvar numaraları ve isimleri 21
Tablo 4.2. Râkım Elkutlu'nun bestelediği eserlerdeki usûl kullanım sayıları 24
Tablo 4.3. Râkım Elkutlu'nun bestelediği eserlerdeki makam kullanım sayıları 25
Tablo 4.4. Rakım Elkutlu'nun bestelerinde kullandığı form çeşitleri 26
Tablo 4.5. Rakım Elkutlu eserlerinin güfte yazarları ve güfte kullanım sayıları 27
Tablo 4.6. Rakım Elkutlu'nun kişi ve kurumlar tarafından notaya alınan eser sayıları 29
Tablo 4.7. Rakım Elkutlu'nun bestelediği eser isimleri ve notaya alınma tarihleri 31
Tablo 4.8. Rakım Elkutlu'nun TRT repertuvarında beste tarihi belli olan eserleri 33
Tablo 4.9. Rakım Elkutlu'nun eserlerinde repertuvar numarasının belirtilme durumu 35
Tablo 4.10. Rakım Elkutlu eserlerinin süre ve tempo değerleri 38
Tablo 4.11. Rakım Elkutlu'nun eserlerinde güfte dil hususiyetleri 42
Tablo 4.12. Rakım Elkutlu'nun eserlerinin nota yazım hususiyetleri 45

RESİMLER LİSTESİ

Resim 2.1. Bestekâr Mehmet Râkım ELKUTLU 10
Resim 2.2. Rakım Hoca Reşat Aysu ile 1944 yılında Konak Meydanında.....11
Resim 2.3. Rakım Hoca İzmir Fuarın da Radyo Sanatçıları ile 13
Resim 2.4. Rakım Hoca ve İzmir Türk Mûsikî Cemiyeti 14
Resim 2.5. Rakım Elkutlu'nun ebedi istirahatgahı – Kokluca Altındağ -(Bornova) 17
Resim 4.1. Reşat Aysu tarafından notaya alınmış Muhayyer eserin künye bölümü.....29
Resim 4.2. TRT Müzik Dairesi tarafından notaya alınmış Bayati eserin künye bölümü.....30
Resim 4.3. Selçuk Sipahioğlu tarafından notaya alınmış Uşşak eserin güfte bölümü 30
Resim 4.4. Mehmet Reşat Aysu tarafından notaya alınma tarihi belirtilmiş Hicaz Eser 32
Resim 4.5. Rakım Elkutlu'nun beste tarihi belirtilmiş olan Hicaz eseri 34
Resim 4.6. Süre değeri belirtilmiş Hicaz örnek eser 41

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Kültür, bir milletin yaşama biçimi olmasının yanı sıra aynı zamanda o milletin ürettiği değerlerin bütünüdür. Ulus kavramı, kendi bayrağı altındaki insanların kültürel değerleri ile bir anlam kazanır. Kültür birleştirici bir unsur olup, halkın ortak maddi, manevi, tarihi değerleri ve dil, din gibi yaşamsal değerlerinin bir birikimi ve yansımasıdır.

Müziğin temellerinin insanlık tarihi ile eşdeğer olduğu bilinmektedir. Nitekim Emnalar'a göre "Müzik, insanoğlunun varoluşuyla birlikte oluşmaya başlamıştır. İlk insanlar konuşmayı öğrenmeden önce bir takım ritmik hareket ve seslerle, haykırışlarla iletişim kurmaya başlamışlar, doğada duydukları bazı sesleri taklit ederek, taş ve demirleri birbirine vurarak müziğin temellerini atmışlardır" ifadelerini kullanmaktadır (1998:2). Sayın Özkan'a göre musiki: "Bir duygu, bir düşünce ve fikri veya doğal bir olayı anlatmak gayesi ile, ölçülü ve ahenkli seslerin belli bir sanat anlayışı içerisinde, ritimli veya ritimsiz olarak estetik bir şekilde bir araya getirme sanatıdır" (Özkan,2007:35). Sayın Baykara'ya göre de Musiki: "Müzik de denilen kulağa dayalı bir zevki insanın tabii ve severek icra ettiği bir eğlence meşgalesidir. Musiki insanın sesten zevk almasını, kulağının mutluluğunu esas alır. Kulak ise doğrudan insanın ince ve zihni duygularının en anlamlılarından birisidir" (2001:199).

Müzik bir milletin ruhudur. Bir milleti millet yapan değerlerin yanında müzik; toplumun bireyleri arasında her zaman birleştirici, bütünleştirici bir köprü konumunda olmuş ve milletin millet olma bilinci noktasında önemli bir unsur olma niteliğini her zaman korumuştur. Milletin en derin ızdırapları, en derin sevinçleri, en etkili bir şekilde müzik ürünlerinde yankı bulmuş ve kendini göstermiştir.

Geçmişten günümüze yetişen bir çok bestekârımız en büyük sevinçlerini, en derin üzüntülerini eserlerinde konu etmişler, gönül dünyalarında kopan fırtınaları müziğin büyülü dünyası aracılığıyla ilmek ilmek işleyerek bizlere ulaştırmışlardır.

Yapılan araştırmalarda klasik Türk Müziğinin yıllarca usta-çırak (meşk sistemi) ilişkisi içerisinde gelişim gösterdiği ve günümüzde bu geleneğin eski zamanlardaki kadar yoğun olmasa da bugün de devam ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Meşk sistemi içerisinde yetişen, musiki çevrelerince bir ekol olarak nitelendirilen bestekârların en önemlilerinden birinin de Hoca Mehmet Râkım Elkutlu olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda Rakım Elkutlu'nun da yaşamı, sanatçı kişiliği ve bestelemiş olduğu şarkı, beste, kâr gibi türlerin incelenmesinin önem teşkil ettiği düşünülmüştür.

1.1. Problem Durumu

Klasik Türk müziğinin geçmişten günümüze acı, keder, sevinç, neşe gibi insanoğlunun duygu dünyasındaki değişimlerini yansıtan bir müzik türü olduğu ve makamsal yapısı, değişik form ve farklı usûl çeşitleri ile farklılığını ve renkliliğini her daim korumuş olduğu düşünülmektedir. Osmanlı Döneminde de klasik Türk müziğine çok önem verildiği, özellikle padişahların makam terkibi, beste çalışmaları ve klasik Türk müziği enstrüman icracılığı konularında ciddi çalışmalar yaptıkları bilinmektedir. Sayın Tanrıkorur: "Osmanlı mûsikîsi, Osmanlı saray veya halk müzisyenlerinin askerî, dinî, klasik ve folklorik türlerde ürettiği ve toplumun her kesiminde kullanılmış bir sanat olup bir ucu Çin'e, bir ucu Fas'a kadar uzanan 25 yüzyıllık Türk mûsikîsinin yaklaşık 500 yıllık bir bölümünü teşkil eder." (Tanrıkorur,2003:13) ifadelerini kullanmıştır.

Öyle ki Sayın Salgar da, Osmanlı padişahlarından 3.Selim için; "Bestelemiş olduğu büyük ve küçük formdaki eserlerin yanı sıra Arazbâr Buselik, Dilnevaz, Evcara, Gerdaniye-Kürdi, Hicazeyn, Hüzzam-ı Cedid, İsfahaneki cedid, Neva kürdi, Neva Buselik, Pesendide, rast-ı Cedid, Suz-i Dilara, Muhayyer Sünbüle, Şevkefza, Şevk-ü Tarab, Şevk-i Dil, gibi makamları terkib etmiş ve bunlardan başka unutulmaya yüz tutmuş bir çok makamı da canlandırarak musiki alemine sunmuştur" ifadelerini kullanmıştır (Salgar,2001:30).

Klasik Türk müziğinin genellikle usta-çırak ilişkisi içerisinde meşk sistemi ile yürüdüğü, nota sistemine geç geçilmesinin icra edilen, bestelenen eserlerin günümüze ulaşması hususunda sıkıntılara sebebiyet verdiğini söylemek mümkündür. Bu nedenlerden dolayı klasik Türk müziğine hizmet eden resmi kurumların, vakıfların, derneklerin önem

arz eden çalışmalarının sayılarının artırılması müzikal alandaki kültürel mirasımızın gelecek kuşaklara ulaştırılması hususunda daha fazla sorumluluk almaları gerektiği düşünülmektedir. Araştırmaya konu olan Hoca Mehmet Rakım Elkutlu da yaşamını klasik Türk musikisine adamış, resmi imamlık görevinin yanı sıra klasik Türk müziğine bestekar, hanende, sazende, koro şefliği gibi alanlarla ilgili hizmette bulunmuş, yaşamı ve sanatçı kişiliğiyle gelecek kuşaklara örnek olacak önemli bir şahsiyet olduğu düşüncesinden yola çıkılarak bu araştırma yapılmıştır.

1.2. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi "Hoca Mehmet Rakım Elkutlu'nun TRT repertuvarında yer alan eserlerinin genel özellikleri nelerdir?" olarak oluşturulmuştur.

1.3. Alt Problemler

Yapılan araştırmanın tam manası ile açıklığa kavuşturulması hususunda belirlenen alt problemler aşağıda belirtilmiştir.

1. Rakım Elkutlu'nun TRT repertuvarında kayıt altına alınan eserleri ve rakamsal verileri nelerdir?
2. Rakım Elkutlu'nun eserlerinin usûl yapısı özellikleri nelerdir?
3. Rakım Elkutlu'nun eserlerinin makam hususiyeti özellikleri nelerdir?
4. Rakım Elkutlu'nun eserlerinin form çeşidi ve özellikleri nelerdir?
5. Rakım Elkutlu'nun eserlerinin güfte yazarları kimlerdir?
6. Rakım Elkutlu'nun eserlerinin notaya alınma tarihleri ve notaya alan bilgileri mevcut mudur?
7. Rakım Elkutlu'nun eserlerinin bestelenme tarihi, repertuvar numarası belirtilme durumu, tempo ve süre hususiyeti özellikleri nelerdir?
8. Rakım Elkutlu'nun eserlerinin güftelerindeki dil hususiyeti özellikleri nelerdir?
9. Rakım Elkutlu'nun eserlerinin nota yazım hususiyeti özellikleri nelerdir?

1.4. Araştırmanın Amacı

Yapılan bu araştırmada Hoca Mehmet Rakım Elkutlu'nun TRT repertuvarında kayıtlı eserlerinin rakamsal verileri, usûl, makam, form çeşidi, güfte yazarları, notaya alınma tarihleri, notaya alan bilgileri, bestelenme tarihleri, tempo ve süre hususiyeti, dil hususiyeti ve nota yazım hususiyeti özellikleri bakımından tahlilleri yapılarak Türk müziği repertuvarı eğitim, öğretim gibi yapılacak çalışmalara katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Yapılan bu araştırmayla Osmanlı'nın son dönemi ile cumhuriyet'in ilk çeyreğine tanıklık eden, klasik Türk müziğinde bestekâr, hanende, sazende, naathan, kudümzenbaşı, imamlık gibi görevleri ile önemli bir yeri olan Hoca Mehmet Rakım Elkutlu'nun yaşamı hakkında bilgilerin anı, söyleşi ve anekdotlarla sunulması, eserlerinin farklı yönlerden tahlillerinin yapılarak benzerlik ve farklılıkları açısından birtakım verilerin ortaya konulması, TRT klasik Türk müziği repertuvarı alanında yapılacak olan çalışmalara katkı sağlaması, literatüre yaygın etkilerinin olması bakımından önem taşıdığı düşünülmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE ALANA ÖZGÜ BİLGİLER

Araştırmanın bu aşamasında klasik Türk müziğinin makam, form, usûl gibi genel özellikleri, Rakım Elkutlu'nun yaşamı ve sanatçı kişiliği konularında elde edilen bulgular açıklanmıştır.

2.1. Klasik Türk Müziğinin Genel Özellikleri

Müziğin dünya üzerinde var olan toplumların kültürel öğelerinin önemli bir ayağını teşkil ettiği bilinmektedir. Müziği, insanoğlunun yaşamış olduğu her türlü duygu değişimlerinin notalarla vücut bulmuş hali olarak tanımlamak yanlış olmaz. Türk ismi ile müsemma klasik Türk müziğinin de dünya üzerinde var olan makamsal yapısı ile kendine özgü bir özelliği olan müzik türü olduğu söylenebilir. Makamın ne olduğu konusunda Sayın Özkan: "Makam, bir dizide durak ve güçlü arasındaki ilişkiyi belirtecek şekilde nağmeler meydana getirerek gezinmektir, makamın en önemli perdeleri durak ve güçlü perdeleridir. Makamlarımız seyir bakımından çıkıcı, inici ve inici-çıkıcı olmak üzere üç şekilde kullanılmıştır" ifadelerini kullanmıştır (Özkan,2007:115). Klasik Türk müziğinin Batı müziğinin temel sistemi olan Tampere sisteminden tamamen farklılıklar gösterdiği bilinmektedir. Bu hususta Sayın Özkan; "Tampere sisteminin, tam ikili aralığın ortadan bölünüp bu 4,5'inci komada kalın sesin diyezinin ince sesin bemolünün bulunduğunu kabul eden eşit aralıkları karşısında, Türk mûsikîsinde durum bambaşkadır. Türk mûsikîsinde herhangi bir tam ses pesten tize doğru 1., 4., 5., 8. ve 9. komalarda birer diyeze; yine tizden peste doğru 1., 4., 5., 8. ve 9. komalarda da birer bemole sahiptir. Bütün bu bemol ve diyezlerin özel şekilleri vardır" ifadelerini kullanmaktadır (Özkan,2007:45). Yine Sayın Özkan'ın klasik Türk müziğinin ses sistemi konusunda şu ifadeleri bulunmaktadır; "Türk mûsikîsinde tam dörtlü ve tam beşliler temeli oluşturur. Kaba çargâhtan itibaren peş peşe 11 tam beşli, yani 3/2 ve 12 tam dörtlü, yani 4/3 alınmış sonuçta elde edilen aralıklar bugün

kullanmakta olduğumuz Arel-Ezgi sistemine göre, bir sekizlideki 24 aralıkla, 25 ses elde edilmiştir" (Özkan,2007:72).

Klasik Türk müziğinin genel özellikleri hususunda Sayın Akdoğu da; "Usta-çırak ilişkili bir eğitimi olması nedeniyle, seslendirmede ustaya bağımlı ve onu taklit eden , yada tümüyle yöresel özelliklere bağlı bir seslendirmeyi içermesi ayrıca, ezgisel gidişin usûl vuruşlarına bağımlı olması ve ister usûllü, ister usûlsüz olarak oluşturulan ezgilerde ikili aralıkların yoğun olarak kullanılması, seslendirme sırasında, yine yoğun olarak tril ve glissando yapılması ve kullanılan çalgılar bu türü belirleyen temel öğeler olarak karşımıza çıkmaktadır" ifadelerini kullanmıştır (Akdoğu,1996:3).

2.2. Klasik Türk Müziği Form Çeşitleri

Form biçim, şekil demektir (TDK). Bestelenmiş her türlü müziğin biçimsel ve şekilsel yönden sınıflandırıldığı bir form çeşidi vardır. Klasik Türk müziğinin de çok çeşitli ve zengin form çeşidi yapısı ile farklılık arz ettiği söylenebilir. Öncelikle klasik Türk müziğini iki başlık altında incelemekte fayda vardır.

Sayın Özkan; "Musiki ikiye ayrılır: 1- Sözlü mûsikî (Vokal Müzik) 2- Saz mûsikîsi (Enstrümantal müzik). Sözlü mûsikî, insan sesiyle ve mûsikî aletleriyle birlikte yapılan mûsikîdir. Saz mûsikîsi ise yalnızca sazların çalması için yapılmış mûsikî eserleridir" ifadelerini kullanmıştır (Özkan,2007:35).

Sözlü olan müzik eserlerinin de dini özellikte olup olmaması konusunda kendi arasında ikiye ayrıldığı bilinmektedir. Nitekim Sayın Özkan: "Sözlü olan mûsikîde kendi arasında: 1-Dini mûsikî 2- Din dışı (La-dini) olarak ikiye ayrılır" ifadelerini kullanmıştır (Özkan,2007:35). Sayın Özkan genel çerçevede Klasik Türk musikisi form çeşitlerini şu şekilde sınıflandırmıştır:

Tablo 2.1. Klasik Türk Musikisi Form Çeşitleri

Form Çeşitleri	Saz Musikisi	Dini Musiki	Din dışı Musiki
A)	Taksim	Âyîn-i Şerif	Kâr
B)	Peşrev	Nâ't	Kâr-nâtık
C)	Medhal	Durak	Kârçe
D)	Saz Semaisi	Mirâciye	Beste
E)	Longa	İlahi, tevşih	Ağır Semai
F)	Sirto	Şugûl	Yürük Semai
G)	Oyun havası	Ezan	Gazel
H)	Aranağme, koda.	Mahfel Sürmesi	Şarkı
I)		Tekbir,Temcid,Tesbih	Türkü
J)		Salât ve Selâm	Köçekçeler.
K)		Münâcaat	
L)		Mevlid.	

2.3. Klasik Türk Müziği Usûl Çeşitleri

Klasik Türk müziğini farklı kılan bir başka özelliğin de bünyesinde barındırmış olduğu çok farklı usûl özellikleri olmasıdır denilebilir. Öyle ki; 2 zamanlı usûlden başlayıp 124 zamanlı usûle kadar giden bir usûl çeşitliliği ve zenginliği olduğu dile getirilebilir. Usûl'ü Sayın Özkan; "Vuruşlarının kıymetleri birbirine eşit olmayan, fakat mutlaka muhtelif kuvvetli, yarı kuvvetli ve zayıf zamanların belli bir şekilde sıralanmasıyla meydana gelen belli kalıplar halindeki sayı veya vuruş gruplarına usûl denir" olarak tanımlamaktadır (Özkan,2007:606). Sayın M. Ekrem Karadeniz ise usûl'ü; "Değerleri birbirine eşit olan veya olmayan belirli sınırlar içinde sıralanan musiki nağmeleri ölçmeye yarayan vuruşların bütününe usûl denir" ifadelerini kullanmıştır (Karadeniz,1979: 30). İfade etmeye çalışılan bilgilerden de hareketle klasik Türk müziğini oluşturan temel öğelerin temelde makam ve usûl özellikleri olduğunu söylemek mümkündür. Muhakkak ki bestecideki bilgi, birikim ve istidatın beraberinde makam, usûl ve prozodi özelliklerinin

yerli yerinde kullanılması durumunda birbirinden nadide klasik Türk müziği eserlerinin ortaya çıktığını ve çıkacağını dile getirmek yanlış olmaz. Sayın Özkan genel çerçevede klasik Türk musikisi usûl çeşitlerini şu şekilde sınıflandırmıştır:

Tablo 2.2. İ. Hakkı Özkan Sınıflandırması İle Klasik Türk Musikisi Usûl Çeşitleri

Usûl Çeşitleri	Küçük Usûller	Büyük Usûller	Dizi Usûller
1)	Nim Sofyan	Çifte Düyek	Nim Zencir
2)	Semai	Fer	Zencir
3)	Sofyan	Nim Berefşan	Cihar
4)	Türk Aksağı	Nim Hafif	Darbeyn
5)	Yürük Semai	Türki Darb	
6)	Mürekkep Nim Sofyan	Nim Devir	
7)	Devr-i Hindi	Fahte	
8)	Devr-i Turan	Durak Evferi	
9)	Düyek	Hezec	
10)	Müsemmen	Çenber	
11)	Aksak	Nim Sakil	
12)	Evfer	Evsat	
13)	Oynak	Beste Devr-i Revanı	
14)	Raks Aksağı	Frengi Fer	
15)	Mürekkep Semai	Devr-i Kebir	
16)	Aksak Semai	Remel	
17)	Lenk Fahte	Muhammes	
18)	Ceng-i Harbi	Hafif	
19)	Tek Vuruş	Berefşan	
20)	Frenkçin	Darb-ı Hüner	
21)	Nim Çenber	Sakîl	
22)	İkiz Aksak	Hâvi	
23)	Bileşik Sofyan	Darb-ı Fetih	
24)	Nim Evsat		
25)	Şarkı Devr-i Revanı		
26)	Bektaşi Devr-i Revanı		
27)	Ayin Devr-i Revanı		
28)	Raksan		

Tablo 2.3. M. Ekrem Karadeniz Sınıflandırması ile Türk Musikisi Usûl Çeşitleri

Sıra No	Usûller	Sıra No	Usûller
1.	Yürük Sofyan (Nim, Tek Sofyan)	**40.**	Tek Vuruş
2.	Sofyan	**41.**	Tek Vuruş
3.	Curcuna (Devri Süreyya Sofyanı)	**42.**	Karadeniz
4.	Çeng-i Harbî	**43.**	Aksak Semai Evferi
5.	Düyek	**44.**	Hefta
6.	Ağır Düyek	**45.**	Devri Hindi
7.	Nazlı Düyek	**46.**	Mandra (Devri Turan)
8.	Çifte Düyek	**47.**	Nim devir
9.	Darb	**48.**	Mevlevi Devri Revanı
10.	Gülşen	**49.**	Devri Revan
11.	Yürük Semai	**50.**	Dolap
12.	Semai (Vals)	**51.**	Devri Türki
13.	Sengin Semai	**52.**	Darbı Arabî
14.	Aksak Semai	**53.**	Nazlı Devri Hindi
15.	Ağır Aksak Semai	**54.**	Devri Kebir
16.	Artık Aksak Semai	**55.**	Nim Evsat
17.	Türk Aksak Semai	**56.**	Evsat
18.	Arab Aksak Semai	**57.**	Dilruba
19.	Zafer	**58.**	Fahte
20.	Türk Aksağı (Süreyya)	**59.**	Lenk Fahte (Nim Fahte)
21.	Çifte Sofyan (Raks Aksağı)	**60.**	Şirin
22.	Aksak	**61.**	Hezeç
23.	Ağır Aksak	**62.**	Harzem
24.	Aksak Sofyan	**63.**	Çenber
25.	Oynak	**64.**	Ağır Çenber
26.	Kadim Evfer	**65.**	Muhammes
27.	Evfer	**66.**	Nim Berefşan
28.	Ağır Evfer	**67.**	Berefşan
29.	Nim Evfer	**68.**	Nim Hafif
30.	Durek Evferi	**69.**	Hafif
31.	Firenkçin	**70.**	Nim Sakîl
32.	Firengi Fer	**71.**	Sakîl
33.	Fer	**72.**	Remel
34.	Katakofti (Müsemmen)	**73.**	Hâvî
35.	Bulgar Darbı	**74.**	Darbı Fetih
36.	Türr Darbı 1	**75.**	Zencir
37.	Türk Darbı 2	**76.**	Darbeyn
38.	Türk Darbı 3	**77.**	Bektaşi Raksı
39.	Hüner Darbı	**78.**	Darbı Kürdi

2.4. Yaşamı ve Sanatçı Kişiliği ile Rakım Elkutlu

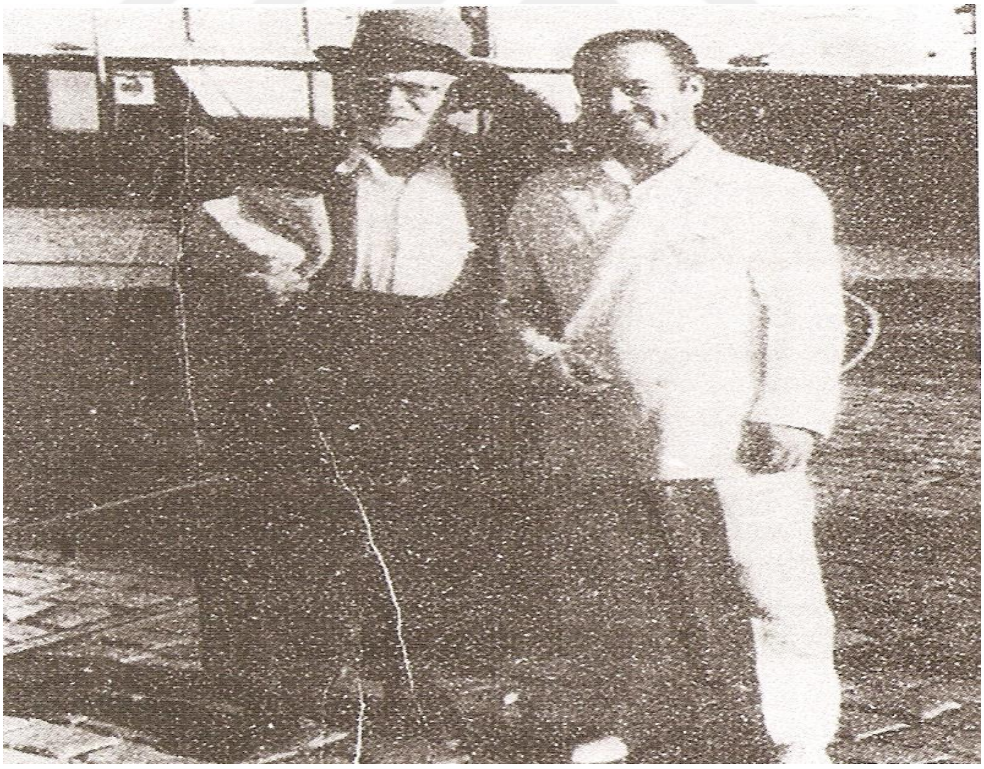
Resim 2.1. Bestekâr Mehmet Râkım ELKUTLU[1]

Hoca Mehmet Râkım Elkutlu'nun hayata gözlerini İzmir'de açtığı, Osmanlı Devleti'nin son yarım asrı ile Cumhuriyet Döneminin ilk çeyreğinde yaşamını İzmir'de sürdürdüğü bilinmektedir. Eski zamanlarda doğum tarihleri net olarak kayıt altına alınmadığından kendi ifadesine göre doğum tarihinin 1871 yılı ağustos ayı olduğu dile getirilebilir. Bu konuda Sayın Sezgin'in şu ifadeleri bulunmaktadır. "Doğum tarihi kendi ifadesine göre Cemâziyelevvel 1288 (Ağustos 1871) ise de onun hayatına dair yazılanların tamamına yakınında 1869, 1870 ve 1872 yılları olarak geçmektedir (Sezgin,1995:55).

Babasının İzmir Hisar Camisinde imamlık yaptığı yıllarca İzmir halkına hizmet ettiği, ailesinin de yaşamlarını İzmir'de sürdürdüğü bilinmektedir. Nitekim Sayın Rona'nın ifadeleri şu şekildedir; "Babası İzmir Hisar Camiinin imam ve hatibi Şuayp Efendi, annesi Sıdıka Hanımdır. 20 yaşında iken İzmir Hisar Camii imam ve hatipliğine tayin edilen üstat, ömrünün sonuna kadar bu vazifesine devam etmiş ve bir taraftan da musiki ile meşgul olmuştur" (Rona, Yirminci Yüzyıl Türk Mûsikîsi,1970:157).

[1] https://islamansiklopedisi.org.tr/elkutlumehmet-rakim (29.01.2020)

Rakım Elkutlu'nun çok yetenekli olmasının yanı sıra müthiş bir çalışma azmi ve şevki ile dolu olduğunu topluma olan hizmetleri ve ardında bıraktığı eserleri ile kanıtladığı söylenebilir. İmik ve Haşhaş'ın tanımına göre, musikişinaslık sadece bir meslek değil aynı zamanda bir yaşam biçimidir. Musikişinas hassas bir ruh haline sahip olmalıdır. İşinin duygusal derinliklerini kanıksamayan bir musikişinas işinde başarılı olmakta da zorlanır (İmik ve Haşhaş,2016: 10). Rakım Elkutlu'nun da çok küçük yaşlarda musiki ilmine merak sardığı, bu konuda eğitime başladığı, musikişinas olma yolunda emin adımlarla ilerlediği ve musikişinaslığı bir yaşam biçimi haline dönüştürdüğü, Sayın İmik ve Haşhaş'ın tanımlamaları ile karakteri bütünleşen mûsikîmizde nadide değerlerden biri olduğu dile getirilebilir. Musikide ilk hocası olan amcası Emin Dede'nin vefatı üzerine Santo Şikari Efendi'den musiki tahsiline devam eden üstat, kendisinden birçok eser meşk etmek suretiyle bilgisini arttırmıştır (Yazıcı, 2010).

Resim 2.2. Rakım Hoca Reşat Aysu ile 1944 yılında Konak Meydanında[2]

[2] Yazıcı, 2010

Sayın Sezgin; “ Yedi yaşlarında iken İzmir Mevlevihane’si Şeyhi ve amcası olan Neyzen Emin Dede’den musiki meşk ederek kısa zamanda belli bir seviyeye geldiğinden dergâhtaki ayinlere katılmaya başladı” ifadelerini kullanmıştır (Sezgin,1995:55). Klasik Türk mûsikîsinin büyük bestekârlarından olan Zekâi Dede’nin öğrencisi Aziz Efendi’den de faydalanmıştır (Özalp,1986).

Rakım Elkutlu’nun bestekârlık konusunda deha olarak nitelendirilebilecek bir yeteneğinin olduğunun tarihi kaynaklardaki ifadelere dayanarak ifade edilebileceği söylenebilir. Rakım Elkutlu çok yönlü bir bestekar olması özeliği ile klasik Türk müziğinde ayrı bir yerinin ve öneminin olduğu ifade edilebilir. Şarkıdan besteye, yürük semaiden ağır semaiye, tevşihten ilahiye hatta klasik Türk müziğinde zirve noktası olarak nitelendirebileceğimiz bir form çeşidi olan Ayin’e kadar olan eserleri klasik Türk müziği repertuvarına kazandırmıştır.

Çok hızlı beste yaptığını ve şiir seçmekte çok titiz olduğunu, en çok Nahit Hilmi Bey, Orhan Rahmi Gökçe ile yeğeni Adviye Hanım’ın şiirlerini seçtiğini öğrencisi Hüseyin Mayadağ’ın anılarından öğreniyoruz (Ak,2014:282). Çok hızlı beste yapma konusunda ki yeteneğini Türk müziğinin en büyük ve en sanatlı formu olarak nitelendirebileceğimiz ayin formunda bir eseri musikimize kazandırmasıyla da kanıtladığı dile getirilebilir.

Nitekim Sayın Ak;

> Otuz beş yaşlarında iken dayısı Şeyh Nurettin Efendi bir güfte vererek bir ayin bestelemesini istemiş. Ayinin bestesini bir gecede bitirerek ertesi gün tekkede ayinin hazır olduğunu söylemiş. İşi ciddiye almadığını ve baştan savma bir beste yaptığını zanneden dayısı Rakım Hoca’yı kovmuş; fakat yakınlarının ısrarı ile okunmasına razı olmuş. Ayin okunup bittikten sonra çok beğenilerek gönlü alınmış. Karcığar makamındaki bu ayin, Mevlevihaneler kapatılıncaya kadar hemen her dergahta okunmuş ve Konya Mevlevihane’since de beğenilmiştir (Ak,2014:283).

Rakım Hocanın hasta yatağında dahi beste yaptığını, mûsikî aşkından ve sevgisinden bir an ayrı kalamadığını söyleyebiliriz. Sayın Erişkin Rakım Hocanın oğlu Şuayb Bey’in dilinden hızlı beste yapma konusunda ki yeteneğini ve son bestesinin hikayesini şöyle nakletmektedir;

Dini işleri dünya işlerinden ayırt edebilen büyük ve müstesna kabiliyetin oğlu Şuayb Bey'le bir aile dostumuzun evindeyiz. Mevzu mûsikî âlemine intikal etti. Tambur'unu getirttik. Teller arasından bir gezinti yaptıktan sonra muhayyer makamına girdi. Dinleyenlere ve bana hitaben:

-Şimdi sizlere çalacağım eser, babamın son bestesidir. Önce hikayesini anlatayım. Rahmetliyi hasta yatağında tanımadığımız bir hanım ziyarete geldi. Hocam şu güftemi besteler misiniz dedi. Babam güfteye bir göz gezdirdi. Kendi kendine bir şeyler mırıldandı sonra kadına; besteniz hazır diyerek okumaya başladı. Kadının o esnada ki halini gözlerinden boşanan yaşları hayatım boyunca unutamam. Eser şöyle başlar:

"Bahçem yine sâyende serâp olmuş efendim"

Şuayb Bey eseri geçtikten sonra gözleri daldı. Belliydi ki, mâziyi hayal ediyordu (Erişkin'den aktaran, Yazıcı, 2010:50).

Resim 2.3. Rakım Hoca İzmir Fuarın da Radyo Sanatçıları ile[3]

Eski geleneksel düzende notaya çok önem verilmediği, notanın insan duygularını ifade etmekte geri kaldığı ve tam anlamıyla musikinin içli, duygulu ve etkileyici yapısını yansıtmakta yetersiz olduğu gibi düşüncelerin olduğu söylenebilir. Nitekim Sayın Sezgin; "Eski musikişinaslar tarafından eserler meşk yoluyla, yani şifahi olarak ustadan çırağa aktarılmak suretiyle ezberletilerek öğretildiğinden nota eserin ezberlenmesine mâni bir unsur olarak görülürdü" ifadelerini kullanmıştır (Sezgin, 1995). Elkutlu mûsikî nazariyatındaki derin bilgisine ve Hisar-aşiran adlı yeni bir makam terkip etmesine rağmen

[3] Yazıcı, 2010

nota öğrenmemiştir. Bundan dolayı bestelerini çoğunlukla Kanuni Fethi ve Kemani Reşat Aysu Notaya alırlardı (Sezgin,1995). Rakım Hocanın nota bilmediğini Gökçe ayrıca şu ifadelerle dile getirmektedir;

> O, nota da bilmezdi. Fakat kafatasının güneşleri, rüzgarları ve sonsuzluğu bekleyen bir takım kudretleri onun yarattığı parçaları derhal zapt ederler ve o da nota külfetinden müstağni olgun bir velûdiyetle bir yeni nağmeden öbürüne uçar, bir eski nağmeyi kendi ilhamının kavs-i kuzahından geçirir, başka bir renk ahengine bürünmüş olarak bizim dünyamıza gönderirdi (Gökçe'den aktaran, Yazıcı, 2010:29).

Resim 2.4. Rakım Hoca ve İzmir Türk Mûsikî Cemiyeti [4]

Bestekârlık bir yaşanmışlığın, derin bir bilgi ve birikimin sonucunda ortaya çıkan bir durumdur. Beste yapabilmek için makam, usûl, prozodi gibi ilmi bilgilerin yanında, Allah vergisi olarak nitelendirdiğimiz istidadın ve aşkında bir bütünlük arz etmesi gerekmektedir (Alkın,2019:115). Muhakkak ki Türk mûsikîsine gönül vermiş her bestekârın ilk bestesinin de bir yaşanmışlığı, bir hikayesi mevcuttur. Rakım Hoca'nın ilk bestekârlık serüvenini Sayın Tükel şöyle nakletmektedir:

> -Bestekarlığa nasıl başladınız hocam?

[4] Yazıcı, 2010:85

O dalgın ve biraz da nemli gözlerini, elli beş yıl evvelki günlerini arar gibi, başka taraflara çevirdi…

> -Yirmi yaşımda idim, dedi. Amcam tariki Mevlevi'ye şeyhlerinden Emin Dede Efendi ayinlerine, beni de beraberinde götürürdü. Çocukluğumdan 20 yaşına gelene kadar bu hal böyle devam etti. Türk mûsikîsinin ilahilerini ve en müstesna eserlerini dinlemek o tarihten beri benim için en mübrem bir ihtiyaç haline geldi. Bir an geldi ki, mûsikîsiz yapamaz oldum. Güzel bir ses duymasam, kendimi bir ölüm boşluğunda zannederdim. O zaman anladım ki insanı yaşatan şey sestir!..
>
> -İlk bestelediğiniz şarkının güftesini söyler misiniz?
>
> -İlk yaptığım şarkının güftesi şudur;
>
> "Hayrân-ı cemâl olmaya cidden emelim var
> Kurbân-ı visâl olmaya ahd-i ezelim var"
>
> Bu şarkının iki mısrasıdır. Şâiri, merhum Abdülhak Hâmid'dir. Makamı Dügah, usûlü sengin semâi'dir. Ben bu şarkıyı yaptım, fakat kimseye söyleyemiyor, utanıyordum. Yalnız birkaç arkadaş aramızda bunu meşk ediyorduk. Bir gün, yine böyle ilk şarkımı meşk ederken, dışardan Emin Dede Efendi geçiyormuş. Bir müddet durup tekrar tekrar okuduğumuz şarkıyı, birkaç defa dinledikten sonra (Nasıl olur da ben bu şarkıyı bilmiyorum) diyerek uzaklaşmış. Bir gün sonra benim de bulunduğum bir mecliste Emin Dede Efendi;
>
> -Aman efendiler, dedi. Dün akşam bir evde çok güzel bir şarkı duydum. Nasıl olur da bizler onu bilmeyiz. Yeni mi yapıldı. Kim yaptı acaba?.. dedi ve birkaç mısra okuyunca, ben işin farkına vardım. O anda "haz" dediğimiz o yakıcı ateşin kalbime düştüğünü hissettim. Hoca burada yine meçhul istikametlere doğru baktı. Sonra nemli ve dalgın gözlerini bana çevirerek;
>
> -İşte evlat dedi. O tarihten beri âcizane bestekârız! (Tükel'den aktaran Yazıcı,2010:18).

Farsça'da "okuyan, okuyucu" anlamına gelen hânende kelimesi, Türk musikisinde yakın zamanlara kadar gerek tek başına gerekse toplu olarak yapılan musiki icrasına sesleriyle katılan erkek ve kadın sanatçıları ifade etmektedir. Hânende karşılığında Arapça'da erkekler için muganni, kadınlar için muganniye, Farsça 'da ise kavvâl yanında daha çok gûyende kelimeleri kullanılmıştır. [5] Rakım Hocanın sadece bir bestekâr olmadığı aynı zamanda alanında yetkin ve söz sahibi bir hanende olduğu dile getirilebilir.

Rakım Hoca aynı zamanda dik ve gür sesi, etkili üslûbu ve usta tavrıyla mûsikî çevrelerinde daima sevilen ve aranılan bir hanende olmuştur (Sezgin,1995). Sanatına olan saygısı, sevgisi ile de her zaman dikkat çektiği ve mûsikîye olan hassasiyeti konusunda en küçük bir hata yada yanlışta müdahale etmekten kaçınmadığı ve öğretmenlik vasfı ile her zaman yeni yetişen gençlere destek ve yol gösterici olduğu bilinmektedir. Sayın Şenman Rakım Hoca'nın mûsikîye olan aşkı, hassasiyeti ve titizliğini şu ifadelerle nakletmektedir:

[5] (islamansiklopedisi.org.tr/Hanende 29.01.2020).

> Hisar Camii'nin şadırvanı karşısında veya Türk mûsikî cemiyetinde sık sık buluşurduk. Onun heyecanla anlattıklarını daima iki kısma ayırmak mümkündü. Bunlardan birisi parasızlığı ve borçları diğeri de sanat aşkı… çok defa birincisini unutur ikincisinin kökü yüzyıllara dayanan sanat âleminden seçip aldığı bir nağmeye o gün avladığı yepyeni bir nağmeyi ekleyerek "Ne güzel bir beste oldu değil mi oğlum" diyerek gözlerimin içine bakardı.
> Onun ceplerinde yalnız dört şey bulunurdu. Karantina mahallesinin muhtarlık mührü, imamlığını yaptığı Hisar Camiinde namazdan sonra çektiği doksan dokuzluk tesbihi, borç senetleri ve yeni bestelediği şarkılar. Bu eşyadan kendisine hangisi lazım olursa olsun elini cebine sokar yine bir güfteyi çıkarır ; "Bestemi bak beğenecek misin oğlum" diyerek kalın sesiyle Tokâdizâde'nin:
>
> "Çile-i baht-ı siyâhım dolmuyor,
> Hastadır gönlüm şifayâb olmuyor"
>
> Mısralarını okurdu. En sinirlendiği şey eser kendisine ait olsun olmasın bunun yanlış olarak okunması idi. Şöhreti ne kadar yüksek olursa olsun herhangi bir okuyucunun nağmeye kendinden bir parça ilave etmesini veya çıkarmasını ve bilhassa iyi bilmediği bir şarkıyı söylemesini katiyen affetmez. Kendisini zaptedemez, olduğu yerden müdahalede bulunurdu. Sonrada gider o sanatkârı bulur, yanlışını söyler ve düzeltir:
>
> -Usûlden ayrılıyorsun, ellerinle tempo tut. Biz zamanında dizlerimizin üzerine vura vura kaç çakşır, kaç pantolon eskittik derdi (Şenman'den aktaran Yazıcı, 2010:42).

Rakım Hoca'nın şu fani alemde her daim halkına hizmet aşkıyla yanıp tutuştuğu, bilgisini, tecrübelerini paylaşmak adına sadece müzikal alanda çalışmalar yapmayıp dini anlamda da gayret sarf edip, insanların seyru süluku yolunda ellerinden tutup yol gösterdiği, önderlik ettiği bilinmektedir. Mütevazi ve son derece esprili bir kişiliğe sahip, sanatkârlık derecesinde olmamakla beraber ney üflemesini de bilen Rakım Hoca, aynı zamanda Mevleviyye ve Rifâiyye tarikatlarına mensuptur. İzmir Mevlevihanesi Şeyhi Nureddin Efendi'nin vefatında, oğlu Celâleddin'in yaşının küçük olması üzerine Konya'dan gelen emirle meşihat makamına nezaret etmiştir. Ayrıca bu sıralarda, Beyler sokağında bulunan Rifâi Dergâhı'nı tedvirle de görevlendirildiği ifade edilmektedir (Sezgin,1995:56).

Büyük sanatkârların da hayatlarına dokunan, onların büyük sanatkârlar olmasını sağlayan, ufkunu açan, bakış açısını değiştiren, sanat yolunda onları derinden etkileyen ve onları sanata bağlayan şüphesiz ki başka büyük sanatkârlar da vardır. Nitekim Tükel ile gerçekleştirilen bir söyleşide Rakım Hoca şu ifadelerde bulunmuştur:

> -Sizi sanata teşvik edenlerden, birkaç isim söyleyebilir misiniz hocam?
> -Beni sanata teşvik eden üstadlardan, Hacı Arif Bey, Dede Efendi'nin damadı Rifat Bey, Sultan Aziz'in Hünkar imamı Tanburi Ali Efendi'dir.
> -Hayatınızın, sizi sanatınıza bağlayan belli başlı bir hatıranızı nakleder misiniz?
> -Bundan kırk yıl evveldi, dedi. İzmir'in Mevlevi Şeyhi Nuri Efendi ile İstanbul'a geldik. Ben o zaman Mevlevihâne'nin serkudümzeni, yani ayînhanı idim. O zaman merhum Zekâi Dede'nin oğlu Hâfız Ahmet Efendi İstanbul'daki bütün Mevlevihânelerin serkudümzeni idi. Misafirleri

bulunduğum için Ahmet Efendi Itrî Dede'nin Rast Nâat-ı Şerifini nezâketen bana teklif etti. Bende bunu kendisinin okumasını rica ettim. Yine ısrar etti. Kabul ederek ayağa kalktım. Okumaya başladım. Itrî'nin pencügah olan meyanında Zekâi Dede'nin ilave ettiği tarzı okudum. Hâfız Ahmet Efendiye ve hâziruna çok tesir etmiş olacak ki ağlamaya başladılar. Âyin bittikten sonra o zaman İstanbul'un sanatta en şöhretli ve ileri gelenleri beni birer birer tebrik ettiler. Hayatımın 75 yılını idrak etmiş, kalbi mûsıkî aşkı çarpan bir kimse sıfatı ile söyleyebilirim ki, üstadların o iltifatları bana sanat hayatımın en büyük hazzını ve mükâfatını vermiş oldu (Tükel'den aktaran Yazıcı, 2010:20).

Şüphesiz ki ölüm fani hayatın en büyük gerçeklerinden biridir. Râkım Hoca'da arkasında nice nice eserler, öğrenciler, hatıralar bırakarak aramızdan ayrılmıştır. Büyük sanatkârların hayatlarında elem içerisinde bulundukları durumlar her daim olmuştur. Kendisi ile yapılan yine bir röportajda Silahdaroğlu'na şu ifadelerde bulunmuştur:

Rakım Hoca'yı son defa ümitsizliğin en derin hicran ve hüsran karmaşası içinde bulmuştum. Bana en son bestelediği bir parçayı okumuş ve şu mısraları fısıldamıştı:

"Acıyor elleme, kalbimde yaradır kanayan
Çıkarma gönülden ölürsem beni, an"

Acaba diyorum bu kıymetli adam, birkaç ay sonra başına gelecek felaketi mi haber veriyordu? Hiç unutmam, dertten, devadan ve nevmit bir eda ile:

-Himaye edenimiz yok!.. diyor ve ilave ediyordu:

-Gönül rahatı içinde çalışmak için maddi hayat gailesinden uzak kalmak lazımdır. Bütün ömrünü Türk mûsikîsine vakfetmiş bir insan için, bu vaziyette yaşamak bilmem ki alın yazısı mıdır?

Rakım Hoca'nın hayatta en hazin temennisi veya en büyük endişesi nedir bilir misiniz?

Onun şu sözünü hiç unutamam:

-Evlat demişti. Kıymetimiz biz ölüp gittikten sonra bilinecek, acaba ahrette olsun rahat edebilecek miyiz? (Silahdaroğlun'dan aktaran Yazıcı, 2010:26).

Resim 2.5. Rakım Elkutlu'nun ebedi istirahatgahı – Kokluca Altındağ -(Bornova) [6]

[6] (http://mustafagurelli.com/?oku=2014) (14.02.2019)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel ve nicel yöntemlerin bir arada kullanıldığı karma bir yapıdadır. Araştırmada betimsel bir yapı hakim olup mevcut durumun değerlendirilmesine yöneliktir. Araştırma için gerekli olan nota bilgilerine kaynak tarama yöntemi ile ulaşılmıştır. Sanatçının eserlerinin incelenmesi esnasında içerik analizi yöntemlerinden faydalanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Rakım Elkutlu'nun yaşamı, sanatçı kişiliği ve eserlerine ait bütün veriler oluşturmaktadır. Evrende yapılan araştırmanın sınırlarını belirlemek adına örneklem kullanılır. "Örneklem, belli bir evrenden belli kurallara göre seçilmiş ve seçildiği evreni temsil yeterliliği kabul edilen küçük kümedir (Karasar,1999:110). Bu araştırmanın örneklemini ise Rakım Elkutlu'nun yaşamı, sanatçı kişiliği ve TRT repertuvarında kayıtlı eserleri oluşturmaktadır.

3.3. Sınırlılıklar

Araştırma Hoca Mehmet Rakım Elkutlu'nun yaşamı ve TRT sözlü repertuvarına kayıtlı eserleri ile sınırlı tutulmuştur.

3.4. Sayıltılar

Bu araştırma;

- Yapılan örneklem grubunun evrenini tam olarak yansıttığı,
- Araştırma yönteminin amacına tam olarak uygun olduğu,
- Veri toplama araçlarının bir araştırma için kapsam olarak yeterli, geçerli ve güvenilir olduğu sayıltılarından hareket edilerek gerçekleştirilmiştir.

3.5. Verilerin Toplanması

Araştırma verileri kaynak tarama ve doküman incelemesi yöntemleri ile elde edilmiştir. Doküman incelemesi yöntemi de nitel araştırmalarda gerek kendi başına gerekse görüşme ve gözlemle elde edilen verilere destek amacıyla kullanılan bir veri yöntemidir (Şimşek & Yıldırım,2006:40).

3.6. Verilerin Analizi

Elde edilen veriler kolay anlaşılabilmesi ve sınıflandırılabilmesi adına tablo ve grafiklerle ifade edilmiştir. Verilerin analizi ve sınıflandırılması objektif bir bakış açısı ile yapılmaya çalışılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde Rakım Elkutlu'nun bestelediği eserler, bestelediği eserlerin makam hususiyetleri, usûlleri, eserlerinde kullanmayı tercih ettiği form çeşitleri ve özellikleri, eserlerinin güftekârları, eserlerinin notaya alınma tarihleri ve notaya alan bilgileri, bestelenme tarihleri, repertuvar numaralarının belirtilip belirtilmeme durumu, tempo ve süre hususiyetleri, nota yazım ve güftelerin dil hususiyeti hakkında elde edilen bulgular ve yorumlar konu edilecektir. Rakım Elkutlu'nun bestelediği eserlerin elde edilmesinde, incelenmesinde TRT Türk sanat müziği sözlü repertuvarı esas alınmıştır.

4.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgu Ve Yorumlar

Yapılan araştırmalar sonucunda Râkım Elkutlu'nun TRT arşivinde kayıtlı bestelediği toplam 99 esere ulaşılmıştır. Ulaşılan bu eserlerin 97 tanesi din dışı, 2 tanesi dini formdaki eserlerdir. Ulaşılan 99 eserde kullanılan makam, usûl ve form çeşitleri birbirlerinden farklılık arz etmektedir. Râkım Elkutlu'nun din dışı form çeşidinde daha fazla eser verdiği düşünülmektedir.

Râkım Elkutlu'nun TRT Sanat müziği repertuvarında yer alan kayıtlı, repertuvar numaraları ile birlikte verilen sözlü din dışı ve dini formdaki eserleri alfabetik listeye göre şu şekildedir:

Tablo 4.1. Râkım Elkutlu'nun bestelediği eserlerin TRT Repertuvar numaraları ve isimleri

Sıra Numarası	Repertuvar Numarası	Eser Adı
1.	444	Anarım ruhlerini güller ile eğlenirim
2.	526	Artık hicrâna tahammül edemez oldu gönül
3.	620	Aşinâ-yı bezm olan anlar hitâb-ı Hayderi
4.	777	Aşk ile yandım sâhidir sandım
5.	692	Aşkın bana bir gizli elem oldu güzel yâr
6.	761	Aşkın ne güzel zevkini sürdüktü seninle
7.	765	Aşkın seni hep güldüremez (YALANCI KADIN)
8.	751	Aşkınla yanan sîneme el sürme yanarsın
9.	754	Aşkınla yanıp ağladığım günleri an sen
10.	831	Ateşiyle yanıyorken yüreğim
11.	996	Baharda bu yıl bir melâl var hüzün gibi
12.	1063	Bahçem yine sâyende serâb olmuş efendim
13.	13310	Bak gözlerinin rengi ateşler gibi yanmış
14.	1112	Bakıp o şûh ile nâz ü niyâze meşk ederiz
15.	1124	Bâkî yine mey içmeğe and içti demişler
16.	1198	Bana hiç yakışmıyor böyle intizâr şimdi
17.	1263	Bekledim fecre kadar gelmedin
18.	1268	Bekledim yıllarca lâkin gelmedin ey nazlı yâr
19.	1519	Ben perîşanlıkta buldum rif'ati kâkül gibi
20.	1573	Beyhûde kaçırma gözünü sevgilim benden
21.	1610	Bıktın mı siyah gözlü güzel kız elemimden
22.	1687	Bilmem ki günâhım sana olmakta mı bende
23.	1691	Bilmem kime yâhut neye uyduk gittik
24.	1717	Bilmezsin düşündüğüm ağladıklarım nedir
25.	1748	Bin ömre değer bir gecenin zevk u safâsı
26.	2009	Bir gün ne olur gel beni bûsenle(vaslınla) sevindir
27.	2020	Bir gün seviyor ertesi gün kıskanıyor kalbi derinden
28.	2203	Bir nûr-i mücessemdi çıkıp gitti elimden
29.	2235	Bir safâ bahş edelim gel şu dil-i nâ-şâda
30.	2257	Bir siyah çevre dolaşmış gibi kirpiklerine
31.	2337	Bir yâre kalır(gönlüme-kalbime) her nazlı güzelden
32.	2348	Bir yaz gecesi Çamlıca mehtâbına geldin
33.	2379	Bir zamanlar gönlüme aşkı yakından çağladı

34.	2774	Canlandı bu sessiz gecenin şi'ri denizde
35.	2820	Cevr-i yâre sabır buldum ömrüm ahzâna kaldı
36.	2916	Çekildi fasl-ı dil gönül
37.	2951	Çepçevre bahar içinde bir yer gördük
38.	2959	Çeşme başında duran şu güzel köylü kızı
39.	3051	Çille-i baht-ı siyâhım dolmuyor
40.	3220	Demedim hiç ona kimsin ve nesin sen ne adın
41.	3657	Dünyâda ne ikbâl ne de servet dileriz
42.	4037	Ey cânım ilham perîm sen iştihârımsın benim
43.	4118	Ey gözleri âhû senin aşkınla harâbım
44.	4166	Ey keman-ebrû şehid-i hançer-i müjgânınım
45.	4432	Feryâd ki hep gönlümün nevâsıdır
46.	4797	Gel koynuma gir lâne-i can kendi evindir
47.	4853	Gel üzme beni kaşları çatma güzel kız
48.	4887	Gezdiğin bahçeler sînem dağıdır
49.	5177	Gönül bu ne durur ne de söz dinler
50.	5276	Gönül yolu dar geldi
51.	5457	Gözlerinden okudum gönlünü kalbim yanarak
52.	5785	Gündüzüm karanlık gecem uykusuz
53.	6092	Hatırımdan ne geçer sorma gönül sorma neler
54.	6116	Hayâl içinde akıp geçti ömr-i derbederim
55.	6131	Hayâlin karşısında sızlayan kalbim yanar ağlar
56.	6283	Her gün yeni bir naz yaratan yardan usandık
57.	6509	Hülyâm yine bir gölgeli esrâra bürünsün
58.	6597	İçip içip de bu akşam seninle mest olalım
59.	6688	İnce kirpiklerinin sînede bin yâresi var
60.	6725	İsmini bilmezdim fakat tanırdım
61.	7450	Mahvolup gitti ümîdim sabr ü sâmânım gibi
62.	7522	Meclis-i ağyâre olma pertev-endâz-ı visâl
63.	7681	Meydan-ı muhabbette gezerken dil-i şeydâ
64.	7771	Müheyyâ oldu meclis sâkiyâ peymâneler dönsün
65.	14303	Müjdeler olsun size yâ mü'minin...
66.	7785	Mümkün mü unutmak güzelim neydi o akşam
67.	7817	Müştâk-ı visâlin oldu gönlüm
68.	7815	Müştâkını göster o güzel çehreni kaçma
69.	7911	Nâz olur dem-beste çeşm-i nîm-hâbında senin

70.	7918	Nâzında senin özlediğim eski cefâ yok
71.	7919	Nazîr olmaz sana âlemde teksin
72.	7938	Ne arzu var ne tâkat visâl dillerde kaldı
73.	7942	Ne bahar kaldı ne gül ne de bülbül sesi var
74.	7948	Ne beyân-ı hâle cür'et ne figana tâkatim var
75.	8071	Ne teselli dağıtır ah senin ağzında yalan
76.	8160	Nedir bu handeler bu işveler bu nâz ü istiğna
77.	8212	Nesîm-i nev-bahar essin gönüller şâdmân olsun
78.	8540	O şûha sad cefâ sâmân ü sabrım bî-karar etti
79.	8555	O vefâsız güzelin sözlerine aldandım
80.	8437	Okurken aşk kitabını
81.	8916	Rûhumun ihtiyâcı cânânım...
82.	8968	Rüzgâr ne fısıldar ve ...(YAMANLAR)
83.	15136	Sazlar kırılan gönlümüzün hüznüne inler
84.	9098	Sâkî piyâle sun ki bugün gül havasıdır
85.	9509	Seni çok sevdi bu gönlüm beni terk etme kadın
86.	9723	Sevdâ benim gözümde en mukaddes bir kindi
87.	9839	Sevdim bu yaz bir esmer
88.	10055	Silemem bir gün hayâlimden o dilber kadını
89.	10249	Subh-dem câm ü mey mestâne takbil eylerim
90.	10282	Susmuş gece her yer sizi dinlerdi denizden
91.	10323	Süslendi ağaçlar çiçekle doldu
92.	10459	Şimdi nerde nâz ile perverdesin
93.	10677	Tîr-i firkat göz göz ettikçe dil-i bîmârımı
94.	10985	Visâl-i yâr ile mest ol hayâle dalma gönül
95.	10997	Vuslat-ı cânâna erişmiş gönül
96.	11235	Yattım yârin dizine daldım sevgi izine
97.	11354	Yıllar geçiyor hâlâ bu ıztırâb dinmedi
98.	11591	Yürü hey bî-vefâ hercâî güzel
99.	14444	Zâtını dâvet buyurdu bu gece Rabb'ül Muîn

4.2. İkinci Alt Problemlere Yönelik Bulgu Ve Yorumlar

TRT sanat müziği repertuvarı incelenerek tespit edilen Râkım Elkutlu'nun bestelemiş olduğu eserlerinde tercih etmiş olduğu usûllerin sayısı tabloda gösterilmiştir:

Tablo 4.2. Râkım Elkutlu'nun bestelediği eserlerdeki usûl kullanım sayıları

Usûl Adı	Kullanım Sayısı
Aksak	25
Curcuna	12
Düyek	10
Ağır Aksak	9
Semai	6
Devri Kebir	6
Sengin Semai	5
Sofyan	5
Türk Aksağı	5
Devri Hindi	4
Yürük Semai	3
Aksak Semai	2
Ağır Sengin Semai	2
Çember	1
Muhammes	1
Türk Aksağı-Curcuna	1
Ağır Aksak-Curcuna	1
Aksak-Curcuna	1

Usûl tercihi bir eser ortaya koymanın öncesinde bestekârın inisiyatifinde olan bir durumdur. Bestekârın güftenin durumuna, yapısına uygun şekilde usûl tercihinde bulunup ezgi aşamasına bundan sonra geçtiği bilinmektedir. Râkım Elkutlu'nun tercih etmiş olduğu usûllerin tablosu incelendiğinde yoğun olarak yirmi beş sayı ile aksak usûlünü tercih ettiği, akabinde on iki sayı ile curcuna usûlünü sevdiği ve kullandığı düşünülebilir. Diğer usûlleri onlu sayıların altında kullanmayı tercih ettiği, sengin semai, sofyan, Türk aksağı, yürük semai ve Türk aksağı-curcuna birleşik usûlünü beşli sayıların altındaki oranlarla tercih ettiği ve kullandığını söylemek mümkündür.

4.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgu Ve Yorumlar

Tablo 4.3. Râkım Elkutlu'nun bestelediği eserlerdeki makam kullanım sayıları

Kullandığı Makamlar	Sayıları
Kürdîli Hicazkâr	5
Acemaşiran	1
Beyati	4
Buselik	1
Dügah	1
Ferahfeza	3
Ferahnak	1
Hicaz	9
Hicazkâr	5
Hüseyni	4
Hüseyni Aşirân	2
Hüzzam	11
Isfahan	1
Karcığar	8
Muhayyer	4
Muhayyer Kürdî	1
Tahir	1
Neva	1
Nihavend	3
Rast	3
Saba	2
Segah	4
Suzidil	2
Suzinak	1
Şehnaz	2
Tahir Buselik	3
Uşşak	15
Yegah	2

Rakım Elkutlu'nun bestelerinde kullanmayı tercih ettiği makamlar tablo halinde verilmiştir. Tablo incelendiğinde on beş adetlik kullanım sayısı ile uşşak makamını sevdiği

ve yoğun olarak kullanmayı tercih ettiği düşünülebilir. On bir kullanım sayısı ile hüzzam makamını ikinci sırada tercih ettiği, dokuz kullanım sayısı ile hicaz makamını ve sekiz kullanım sayısı ile de karcığar makamını kullanmayı yeğlediği düşünülebilir. Diğer makamlarda da belli oranlarda kullanım sağlamış toplamda klasik Türk müziğinde yer alan yirmi sekiz farklı makamda eserlerini bestelemiş ve klasik Türk müziği severlerin beğenisine sunmuş olduğunu söylemek mümkündür.

4.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgu Ve Yorumlar

Tablo 4.4. Rakım Elkutlu'nun bestelerinde kullandığı form çeşitleri

Kullandığı Form Çeşidi	Sayısı
Şarkı	82
Beste	10
Yürük Semai	3
Ağır Semai	1
Tevşih	2

Klasik Türk müziği form çeşitliliği bakımından çok zengin bir yapıya sahip olduğu bilinmektedir. Form çeşitleri bestelenen içeriğe göre farklılık arz etmekte ve buna istinaden farklı isimlerle zikredilmektedir. Râkım Elkutlu bestelerini incelediğimizde farklı form çeşitlerini eserlerinde kullandığı görülmektedir. Yapılan araştırmalar sonucu en fazla eserini seksen iki sayı ile şarkı formunda vermiş olduğu gözlenmektedir. Şarkı formunda eser bestelemeyi ve bu form çeşidini daha çok sevdiği düşünülebilir. Yine klasik Türk müziğinde farklı bir form çeşidi olan beste formu ile on eser hayata getirerek ikinci sırada beste formuna ilgi duyduğu dile getirilebilir. Yürük semai form çeşidinde üç eser, tevşih form çeşidinde iki eser, ağır semai form çeşidinde ise bir eser bestelediğini söylemek mümkündür.

4.5. Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgu Ve Yorumlar

Tablo 4.5. Rakım Elkutlu eserlerinin güfte yazarları ve güfte kullanım sayıları

Güfte Yazarları	Kullanım Sayısı
Akif Salı (Müftü)	3
Bâkî	1
Behçet Efendi	1
Enderûnî Vâsıf	1
Ercüment Ekrem Talû	1
Ethem Bey (Taşlızâde)	1
Fuat Edip Baksı	3
Fuzûlî	1
Gâlip Bey	1
Halil İbrahim Akçam	1
Hamit Şakar	1
Hıfzı Tevfik Gönensoy	1
Hüseyin Mayadağ	1
Kâmil Sesli	1
M.Cenânî Kandiye	1
Nâhit Hilmi Özeren	21
Nedîm	3
Orhan Rahmi Gökçe	7
Rızâ Tevfik Bölükbaşı	2
Rifat Ahmet Moralı	1
Selim Aru	3
Şekip Bey (Tokadîzâde)	1
Yahyâ Kemâl Beyatlı	2
Süleyman Asaf	1
Süleyman Sevgel	1

Sözlü bir beste üretmenin, hayata getirmenin ilk aşaması şüphesiz ki bir güfte olması gerekliliğidir. Güftenin bir bestekârı derinden etkilemesi ile birlikte o güfteye uygun bir makam ve usûl seçimi sonucunda bir eserin hayata geliş serüveninin başladığı düşünülebilir.

Rakım Elkutlu, eserlerinde birçok farklı söz yazarının güftelerini kullanmış ve derya deniz ezgi dünyasında onlara uygun nağmeleri ilmek ilmek işleyerek bizlere sunmuştur. Güfte yazarının ve bestekârın birlik ve beraberliği sonucunda, karşılıklı etkileşimle birbirinden güzel eserlerin vücuda geldiği her daim akla gelebilir. Rakım Elkutlu'nun yirmi bir eserinde Nâhit Hilmi Özeren güftelerini kullandığı gözlemlenmiştir. Bu söz yazarının güftelerini sevdiği ve derinden etkilemesi sonucu yoğunlukla kullanmayı tercih ettiği düşünülebilir. İkinci sırada yedi eser ile Orhan Rahmi Gökçe'nin güftelerini kullanmayı tercih ettiği dile getirilebilir. Üç ve altındaki sayılar ile de yukarıda ki listede yer alan farklı güfte yazarlarının sözlerini eserlerinde kullanmayı yeğlediğini söylemek mümkündür.

4.6. Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgu Ve Yorumlar

Bu başlık altında Hoca Mehmet Rakım Elkutlu'nun eserlerinin notaya alınma tarihleri ve notaya alan bilgileri üzerinde elde edilen bulgular sunulmuştur.

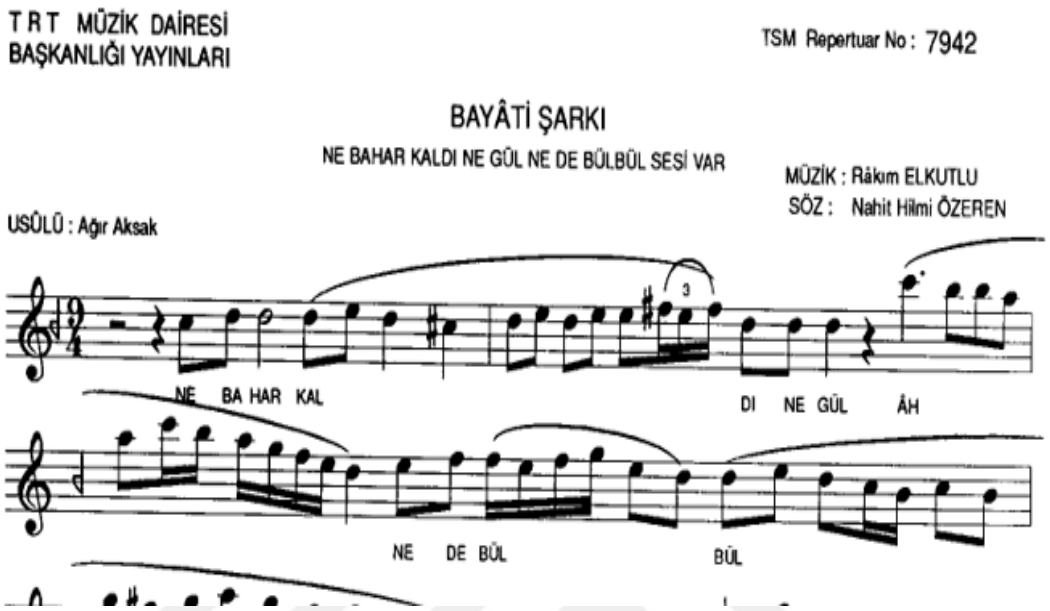
Bir milletin kültürel unsurlarından biri olan müzikal eserleri gelecek kuşaklara aktarmanın en iyi yolu ilgili müzik eserini notaya alıp yazınsal şekle büründürmek olduğu bilinmektedir. Klasik Türk müziğinde nota yazım konusuna süregelen yıllarda insan duygularını sınırlayacağı ve kısıtlayacağı düşüncesiyle çok meyledilmemesi, birçok bestekarın eserlerinin bugün ortada olmayışına ve bilinmemesine sebebiyet verdiği dile getirilebilir. Nota yazım konusunda sistematik bir yapının olmayışı, en önemlisi de bazı bestekarların nota bilmiyor oluşu besteledikleri eserlerin gelecek kuşaklara aktarılması hususunda olumsuz durumlara sebebiyet verdiği bilinmektedir. Yapılan incelemeler sonucu Rakım Elkutlu'nun eserlerinin notaya alınması hususunda en hassas davranan ve çalışmalar yürüten öğrencisi Mehmet Reşat Aysu olduğu dile getirilebilir. Nitekim yukarıda oluşturulan tablo incelendiğinde Rakım Elkutlu'nun TRT arşivinde kayıtlı olan yirmi sekiz eserini notaya alarak nota çalışması konusundaki emekleri ve gayretleri ile büyük bir yüzdenin sahibi Mehmet Reşat Aysu olduğu gözlemlenmiştir. TRT Müzik Dairesi tarafından on altı eserinin notaya alındığı, Cüneyt Kosal ve Ferit Sıdal tarafından üçer eserinin notaya alındığı, Şerif İçli ve aşağıda ki tabloda yer alan diğer isimler tarafından da birer eserinin notaya alındığı ve günümüze ulaştığını söylemek mümkündür.

Tablo 4.6. Rakım Elkutlu'nun kişi ve kurumlar tarafından notaya alınan eser sayıları

Notaya alan kişi yada kurum	Sayısı
M. Reşat AYSU	28
TRT Müzik Dairesi	16
Cüneyt KOSAL	3
Ferit SIDAL	3
Şerif İÇLİ	2
Selçuk SİPAHİOĞLU	1
Necati	1
Gültekin A.	1
Haki	1
Muzaffer BİRTAN	1
H.TUNCEL	1
M. Doğan DİKMEN	1
Nejat YERTUT	1

Resim 4.1. Reşat Aysu tarafından notaya alınmış Muhayyer eserin künye bölümü

Resim 4.2. TRT Müzik Dairesi tarafından notaya alınmış Bayati eserin künye bölümü

Resim 4.3. Selçuk Sipahioğlu tarafından notaya alınmış Uşşak eserin güfte bölümü

Nota üzeri tarihleme işlemi eserlerin tasnifleme ve kayıt altına sağlıklı bir şekilde alınabilmesi hususunda hayati bir önem arz etmektedir. Yapılan tasnif sonucu Rakım Elkutlu'nun 29 eserinde notaya alınma tarihleri net bir şekilde okunabilmiştir. Geri kalan eserlerinde notaya alınma tarihleri tespit edilememiş olup belirtilememiştir. Tarihleme hususunda yine Mehmet Reşat Aysu ismi ve TRT müzik dairesi öne çıkmaktadır. Alfabetik sıraya göre tespit edilen eserler ve notaya alınma tarihleri aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 4.7. Rakım Elkutlu'nun bestelediği eser isimleri ve notaya alınma tarihleri

Sıra No	Eser isimleri	Notaya alınma Tarihleri
1.	Anarım ruhlerini güller ile eğlenirim	06.10.1948
2.	Aşinâ-yı bezm olan anlar hitâb-ı hayderi	18.02.1947
3.	Aşkın ne güzel zevkini sürdüktü seninle	16.10.1948
4.	Aşkın seni hep güldüremez (YALANCI KADIN)	07.08.1943
5.	Bâkî yine mey içmeğe and içti demişler	13.10.1945
6.	Ben perîşanlıkta buldum rif'ati kâkül gibi	1979
7.	Bir safâ bahş edelim gel şu dil-i nâ-şâda	10.09.1945
8.	Canlandı bu sessiz gecenin şi'ri denizde	30.09.1948
9.	Cevr-i yâre sabır buldum ömrüm ahzâna kaldı	1979
10.	Çekildi fasl-ı dil gönül	21.10.1945
11.	Dünyâda ne ikbâl ne de servet dileriz	03.01.1940
12.	Ey keman-ebrû şehid-i hançer-i müjgânınım	18.02.1947
13.	Gözlerinden okudum gönlünü kalbim yanarak	07.07.1949
14.	Gündüzüm karanlık gecem uykusuz	28.04.1944
15.	Hatırımdan ne geçer sorma gönül sorma neler	10.10.1991
16.	Her gün yeni bir naz yaratan yardan usandık	05.07.1945
17.	Hülyâm yine bir gölgeli esrâra bürünsün	22.04.1944
18.	Mahvolup gitti ümîdim sabr ü sâmânım gibi	05.10.1948
19.	Meclis-i ağyâre olma pertev-endâz-ı visâl	08.05.1947
20.	Müştâkını göster o güzel çehreni kaçma	03.08.1948
21.	Nâzında senin özlediğim eski cefâ yok	10.08.1945
22.	Nedir bu handeler bu işveler bu nâz ü istiğna	1979
23.	O şûha sad cefâ sâmân ü sabrım bî-karar etti	03.01.1946
24	Rüzgâr ne fısıldar ve ...(YAMANLAR)	07.08.1949

25.	Seni çok sevdi bu gönlüm beni terk etme kadın	15.12.1983
26.	Subh-dem câm ü mey mestâne takbil eylerim	08.05.1947
27.	Şimdi nerde nâz ile perverdesin	06.10.1948
28.	Vuslat-ı cânâna erişmiş gönül	03.08.1943
29.	Yıllar geçiyor hâlâ bu ıztırâb dinmedi	21.07.1945

Resim 4.4. Mehmet Reşat Aysu tarafından notaya alınma tarihi belirtilmiş Hicaz Eser

4.7. Yedinci Alt Probleme Yönelik Bulgu Ve Yorumlar

Bu başlık altında Hoca Mehmet Rakım Elkutlu'nun TRT repertuvarında yer alan eserlerinin bestelenme tarihleri, nota üzerinde TRT repertuvar numarasının belirtilip belirtilmeme durumu, eserlerin tempo ve süre değerleri hususiyetleri konusunda elde edilen veriler sunulmuştur.

Tablo 4.8. Rakım Elkutlu'nun TRT repertuvarında beste tarihi belli olan eserleri

Eserin Makamı	Eserin İsmi	Beste Tarihi
Uşşak	Anarım ruhlerini güller ile eğlenirim	06.10.1948
Neva	Aşinâ-yı bezm olan anlar hitâb-ı hayderi	18.02.1947
Sabâ	Aşkın ne güzel zevkini sürdüktü seninle	16.10.1948
Kürdilihicazkar	Aşkın seni hep güldüremez (YALANCI KADIN)	07.08.1943
Yegah	Bâkî yine mey içmeğe and içti demişler	13.10.1945
Hüseyni	Bir safâ bahş edelim gel şu dil-i nâ-şâda	10.09.1945
Hicazkâr	Canlandı bu sessiz gecenin şi'ri denizde	30.09.1948
Uşşak	Çekildi fasl-ı dil gönül	21.10.1945
Hüzzam	Dünyâda ne ikbâl ne de servet dileriz	03.01.1940
Uşşak	Ey keman-ebrû şehid-i hançer-i müjgânınım	18.02.1947
Hicaz	Gözlerinden okudum gönlünü kalbim yanarak	07.07.1949
Hicaz	Gündüzüm karanlık gecem uykusuz	28.04.1944
Muhayyer	Her gün yeni bir naz yaratan yardan usandık	05.07.1945
Tahir Buselik	Hülyâm yine bir gölgeli esrâra bürünsün	22.04.1944
Uşşak	Mahvolup gitti ümîdim sabr ü sâmânım gibi	05.10.1948
Muhayyer	Meclis-i ağyâre olma pertev-endâz-ı visâl	08.05.1947
Hicaz	Müştâkını göster o güzel çehreni kaçma	03.08.1948
Ferahfeza	Nâzında senin özlediğim eski cefâ yok	10.08.1945
Hüseyni	O şûha sad cefâ sâmân ü sabrım bî-karar etti	03.01.1946
Suzidil	Rüzgâr ne fısıldar ve ...(YAMANLAR)	07.08.1949
Ferahnak	Subh-dem câm ü mey mestâne takbil eylerim	08.05.1947
Uşşak	Şimdi nerde nâz ile perverdesin	06.10.1948
Uşşak	Vuslat-ı cânâna erişmiş gönül	03.08.1943
Buselik	Yıllar geçiyor hâlâ bu ıztırâb dinmedi	21.07.1945

Resim 4.5. Rakım Elkutlu'nun beste tarihi belirtilmiş olan Hicaz eseri

Farklı makamlarda bestelenip tespit edilmiş olan 24 eserin beste tarihleri 1943 ile 1949 yılları arasında yer almaktadır. Beste tarihlerini belirtme hususunda tek göze çarpan isim Mehmet Reşat Aysu olduğu bilinmekte bunu da kendi el yazması notaların üzerine düştüğü şerhlerden gözlemlemekteyiz. Yukarıdaki örnek Hicaz eserde bestecinin isim ve soy isim bilgisi altında beste tarihi belirtilmiş ve ilgili tarih olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4.9. Rakım Elkutlu'nun eserlerinde repertuvar numarasının belirtilme durumu

Belirtilme Durumu	Eserin İsmi	Repertuvar Numarası
-	Anarım ruhlerini güller ile eğlenirim	444
Var	Artık hicrâna tahammül edemez oldu gönül	526
-	Aşinâ-yı bezm olan anlar hitâb-ı Hayderi	620
-	Aşk ile yandım sâhidir sandım	777
Var	Aşkın bana bir gizli elem oldu güzel yâr	692
-	Aşkın ne güzel zevkini sürdüktü seninle	761
-	Aşkın seni hep güldüremez	765
Var	Aşkınla yanan sîneme el sürme yanarsın	751
Var	Aşkınla yanıp ağladığım günleri an sen	754
Var	Ateşiyle yanıyorken yüreğim	831
-	Baharda bu yıl bir melâl var hüzün gibi	996
Var	Bahçem yine sâyende serâb olmuş efendim	1063
Var	Bak gözlerinin rengi ateşler gibi yanmış	13310
-	Bakıp o şûh ile nâz ü niyâze meşk ederiz	1112
-	Bâkî yine mey içmeğe and içti demişler	1124
Var	Bana hiç yakışmıyor böyle intizâr şimdi	1198
Var	Bekledim fecre kadar gelmedin	1263
Var	Bekledim yıllarca lâkin gelmedin ey nazlı yâr	1268
Var	Ben perîşanlıkta buldum rif'ati kâkül gibi	1519
Var	Beyhûde kaçırma gözünü sevgilim benden	1573
Var	Bıktın mı siyah gözlü güzel kız elemimden	1610
Var	Bilmem ki günâhım sana olmakta mı bende	1687
Var	Bilmem kime yâhut neye uyduk gittik	1691
Var	Bilmezsin düşündüğüm ağladıklarım nedir	1717
-	Bin ömre değer bir gecenin zevk u safâsı	1748
Var	Bir gün ne olur gel beni bûsenle(vaslınla)	2009
Var	Bir gün seviyor ertesi gün kıskanıyor	2020
-	Bir nûr-i mücessemdi çıkıp gitti elimden	2203
-	Bir safâ bahş edelim gel şu dil-i nâ-şâda	2235
Var	Bir siyah çevre dolaşmış gibi kirpiklerine	2257
Var	Bir yâre kalır(gönlüme-kalbime)	2337
Var	Bir yaz gecesi Çamlıca mehtâbına geldin	2348
Var	Bir zamanlar gönlüme aşkı yakından çağladı	2379

-	Canlandı bu sessiz gecenin şi'ri denizde	2774
Var	Cevr-i yâre sabır buldum ömrüm ahzâna kaldı	2820
-	Çekildi fasl-ı dil gönül	2916
-	Çepçevre bahar içinde bir yer gördük	2951
Var	Çeşme başında duran şu güzel köylü kızı	2959
-	Çille-i baht-ı siyâhım dolmuyor	3051
Var	Demedim hiç ona kimsin ve nesin sen ne adın	3220
-	Dünyâda ne ikbâl ne de servet dileriz	3657
-	Ey cânım ilham perîm sen iştihârımsın benim	4037
Var	Ey gözleri âhû senin aşkınla harâbım	4118
-	Ey keman-ebrû şehid-i hançer-i müjgânınım	4166
-	Feryâd ki hep gönlümün nevâsıdır	4432
-	Gel koynuma gir lâne-i can kendi evindir	4797
-	Gel üzme beni kaşları çatma güzel kız	4853
-	Gezdiğin bahçeler sînem dağıdır	4887
-	Gönül bu ne durur ne de söz dinler	5177
-	Gönül yolu dar geldi	5276
-	Gözlerinden okudum gönlünü kalbim yanarak	5457
-	Gündüzüm karanlık gecem uykusuz	5785
-	Hatırımdan ne geçer sorma gönül sorma neler	6092
Var	Hayâl içinde akıp geçti ömr-i derbederim	6116
Var	Hayâlin karşısında sızlayan kalbim yanar ağlar	6131
-	Her gün yeni bir naz yaratan yardan usandık	6283
-	Hülyâm yine bir gölgeli esrâra bürünsün	6509
-	İçip içip de bu akşam seninle mest olalım	6597
-	İnce kirpiklerinin sînede bin yâresi var	6688
-	İsmini bilmezdim fakat tanırdım	6725
-	Mahvolup gitti ümîdim sabr ü sâmânım gibi	7450
-	Meclis-i ağyâre olma pertev-endâz-ı visâl	7522
-	Meydan-ı muhabbette gezerken dil-i şeydâ	7681
Var	Müheyyâ oldu meclis sâkiyâ peymâneler dönsün	7771
-	Müjdeler olsun size yâ mü'minin...	14303
Var	Mümkün mü unutmak güzelim neydi o akşam	7785
-	Müştâk-ı visâlin oldu gönlüm	7817
-	Müştâkını göster o güzel çehreni kaçma	7815
-	Nâz olur dem-beste çeşm-i nîm-hâbında senin	7911

-	Nâzında senin özlediğim eski cefâ yok	7918
Var	Nazîr olmaz sana âlemde teksin	7919
Var	Ne arzu var ne tâkat visâl dillerde kaldı	7938
Var	Ne bahar kaldı ne gül ne de bülbül sesi var	7942
-	Ne beyân-ı hâle cür'et ne figana tâkatim var	7948
-	Ne teselli dağıtır ah senin ağzında yalan	8071
Var	Nedir bu handeler bu işveler bu nâz ü istiğna	8160
-	Nesîm-i nev-bahar essin gönüller şâdmân olsun	8212
-	O şûha sad cefâ sâmân ü sabrım bî-karar etti	8540
Var	O vefâsız güzelin sözlerine aldandım	8555
-	Okurken aşk kitabını	8437
-	Rûhumun ihtiyâcı cânânım...	8916
-	Rüzgâr ne fısıldar ve ...(YAMANLAR)	8968
Var	Sâkî piyâle sun ki bugün gül havasıdır	9098
Var	Sazlar kırılan gönlümüzün hüznüne inler	15136
-	Seni çok sevdi bu gönlüm beni terk etme kadın	9509
-	Sevdâ benim gözümde en mukaddes bir kindi	9723
Var	Sevdim bu yaz bir esmer	9839
Var	Silemem bir gün hayâlimden o dilber kadını	10055
-	Subh-dem câm ü mey mestâne takbil eylerim	10249
Var	Susmuş gece her yer sizi dinlerdi denizden	10282
Var	Süslendi ağaçlar çiçekle doldu	10323
-	Şimdi nerde nâz ile perverdesin	10459
-	Tîr-i firkat göz göz ettikçe dil-i bîmârımı	10677
Var	Visâl-i yâr ile mest ol hayâle dalma gönül	10985
-	Vuslat-ı cânâna erişmiş gönül	10997
-	Yattım yârin dizine daldım sevgi izine	11235
Var	Yıllar geçiyor hâlâ bu ıztırâb dinmedi	11354
-	Yürü hey bî-vefâ hercâî güzel	11591
-	Zâtını dâvet buyurdu bu gece Rabb'ül Muîn	14444

Eserlerin tasnifi sonucu oluşturulan yukarıdaki tablo verileri ışığında doksan dokuz eser üzerinde yapılan incelemede; kırk üç eserde nota üzerinde TRT repertuvar numarasının yer aldığı, geri kalan elli altı eser içinse nota üzerinde repertuvar numarasının olmadığı ya da okunamadığı gözlemlenmiştir. Rakım Elkutlu'nun Tablo 3'te yer alan tüm eserleri için

TRT repertuvar kurulundan geçip repertuvar numarası verildiği halde incelenen elli altı nota üzerinde repertuvar numarasının yer almayışı eserlerin TRT tarafından notaya alınmadığını söylemek mümkündür.

Tablo 4.10. Rakım Elkutlu eserlerinin süre ve tempo değerleri

Rep. No.	Eser Adı	Süre	Tempo
444	Anarım ruhlerini güller ile eğlenirim	--	--
526	Artık hicrâna tahammül edemez oldu gönül	--	--
620	Aşinâ-yı bezm olan anlar hitâb-ı Hayderi	--	--
777	Aşk ile yandım sâhidir sandım	--	♩:208
692	Aşkın bana bir gizli elem oldu güzel yâr	--	♩:72
761	Aşkın ne güzel zevkini sürdüktü seninle	--	--
765	Aşkın seni hep güldüremez (YALANCI KADIN)	--	--
751	Aşkınla yanan sîneme el sürme yanarsın	--	--
754	Aşkınla yanıp ağladığım günleri an sen	--	♩:160
831	Ateşiyle yanıyorken yüreğim	--	--
996	Baharda bu yıl bir melâl var hüzün gibi	--	--
1063	Bahçem yine sâyende serâb olmuş efendim	--	♪:80
13310	Bak gözlerinin rengi ateşler gibi yanmış	--	♪:80
1112	Bakıp o şûh ile nâz ü niyâze meşk ederiz	--	--
1124	Bâkî yine mey içmeğe and içti demişler	--	--
1198	Bana hiç yakışmıyor böyle intizâr şimdi	--	♪:144
1263	Bekledim fecre kadar gelmedin	--	♪:144
1268	Bekledim yıllarca lâkin gelmedin ey nazlı yâr	--	♩:72
1519	Ben perîşanlıkta buldum rif'ati kâkül gibi	3'.25"	--
1573	Beyhûde kaçırma gözünü sevgilim benden	--	♪:100
1610	Bıktın mı siyah gözlü güzel kız elemimden	--	--
1687	Bilmem ki günâhım sana olmakta mı bende	--	♪:100
1691	Bilmem kime yâhut neye uyduk gittik	--	--
1717	Bilmezsin düşündüğüm ağladıklarım nedir	--	--
1748	Bin ömre değer bir gecenin zevk u safâsı	--	--
2009	Bir gün ne olur gel beni bûsenle(vaslınla) sevindir	--	♪:208
2020	Bir gün seviyor ertesi gün kıskanıyor kalbi derinden	--	--
2203	Bir nûr-i mücessemdi çıkıp gitti elimden	--	--

2235	Bir safâ bahş edelim gel şu dil-i nâ-şâda	--	♪:92
2257	Bir siyah çevre dolaşmış gibi kirpiklerine	--	--
2337	Bir yâre kalır(gönlüme-kalbime) her nazlı güzelden	--	♪:108
2348	Bir yaz gecesi Çamlıca mehtâbına geldin	--	♪:220
2379	Bir zamanlar gönlüme aşkı yakından çağladı	--	--
2774	Canlandı bu sessiz gecenin şi'ri denizde	--	♪:120
2820	Cevr-i yâre sabır buldum ömrüm ahzâna kaldı	3',10"	--
2916	Çekildi fasl-ı dil gönül	--	--
2951	Çepçevre bahar içinde bir yer gördük	--	--
2959	Çeşme başında duran şu güzel köylü kızı	--	--
3051	Çille-i baht-ı siyâhım dolmuyor	--	--
3220	Demedim hiç ona kimsin ve nesin sen ne adın	--	--
3657	Dünyâda ne ikbâl ne de servet dileriz	--	--
4037	Ey cânım ilham perîm sen iştihârımsın benim	--	--
4118	Ey gözleri âhû senin aşkınla harâbım	--	--
4166	Ey keman-ebrû şehid-i hançer-i müjgânınım	--	--
4432	Feryâd ki hep gönlümün nevâsıdır	--	--
4797	Gel koynuma gir lâne-i can kendi evindir	--	--
4853	Gel üzme beni kaşları çatma güzel kız	--	--
4887	Gezdiğin bahçeler sînem dağıdır	--	♩:104
5177	Gönül bu ne durur ne de söz dinler	--	--
5276	Gönül yolu dar geldi	--	--
5457	Gözlerinden okudum gönlünü kalbim yanarak	--	--
5785	Gündüzüm karanlık gecem uykusuz	--	--
6092	Hatırımdan ne geçer sorma gönül sorma neler	--	--
6116	Hayâl içinde akıp geçti ömr-i derbederim	--	♪:144
6131	Hayâlin karşısında sızlayan kalbim yanar ağlar	--	--
6283	Her gün yeni bir naz yaratan yardan usandık	--	--
6509	Hülyâm yine bir gölgeli esrâra bürünsün	--	--
6597	İçip içip de bu akşam seninle mest olalım	--	--
6688	İnce kirpiklerinin sînede bin yâresi var	--	♩:80
6725	İsmini bilmezdim fakat tanırdım	--	---
7450	Mahvolup gitti ümîdim sabr ü sâmânım gibi	--	--
7522	Meclis-i ağyâre olma pertev-endâz-ı visâl	--	--
7681	Meydan-ı muhabbette gezerken dil-i şeydâ	--	--
7771	Müheyyâ oldu meclis sâkiyâ peymâneler dönsün	--	--

14303	Müjdeler olsun size yâ mü'minin...	--	--
7785	Mümkün mü unutmak güzelim neydi o akşam	--	--
7817	Müştâk-ı visâlin oldu gönlüm	--	--
7815	Müştâkını göster o güzel çehreni kaçma	--	--
7911	Nâz olur dem-beste çeşm-i nîm-hâbında senin	--	--
7918	Nâzında senin özlediğim eski cefâ yok	--	--
7919	Nazîr olmaz sana âlemde teksin	--	--
7938	Ne arzu var ne tâkat visâl dillerde kaldı	--	♪:144
7942	Ne bahar kaldı ne gül ne de bülbül sesi var	--	--
7948	Ne beyân-ı hâle cür'et ne figana tâkatim var	--	--
8071	Ne teselli dağıtır ah senin ağzında yalan	--	--
8160	Nedir bu handeler bu işveler bu nâz ü istiğna	2'	♪:144
8212	Nesîm-i nev-bahar essin gönüller şâdmân olsun	--	--
8540	O şûha sad cefâ sâmân ü sabrım bî-karar etti	--	--
8555	O vefâsız güzelin sözlerine aldandım	--	♩:88
8437	Okurken aşk kitabını	--	--
8916	Rûhumun ihtiyâcı cânânım...	--	--
8968	Rüzgâr ne fısıldar ve ...(YAMANLAR)	--	--
15136	Sazlar kırılan gönlümüzün hüznüne inler	--	--
9098	Sâkî piyâle sun ki bugün gül havasıdır	--	♩:180
9509	Seni çok sevdi bu gönlüm beni terk etme kadın	--	--
9723	Sevdâ benim gözümde en mukaddes bir kindi	--	--
9839	Sevdim bu yaz bir esmer	--	--
10055	Silemem bir gün hayâlimden o dilber kadını	--	♩:76
10249	Subh-dem câm ü mey mestâne takbil eylerim	--	--
10282	Susmuş gece her yer sizi dinlerdi denizden	--	--
10323	Süslendi ağaçlar çiçekle doldu	--	--
10459	Şimdi nerde nâz ile perverdesin	--	--
10677	Tîr-i firkat göz göz ettikçe dil-i bîmârımı	--	--
10985	Visâl-i yâr ile mest ol hayâle dalma gönül	--	--
10997	Vuslat-ı cânâna erişmiş gönül	--	--
11235	Yattım yârin dizine daldım sevgi izine	--	♪:168
11354	Yıllar geçiyor hâlâ bu ıztırâb dinmedi	--	--
11591	Yürü hey bî-vefâ hercâî güzel	--	--
14444	Zâtını dâvet buyurdu bu gece Rabb'ül Muîn	--	--

Bestekar tarafından uygun görülen ya da klasik Türk müziğinde klasikleşmiş icralar sonucu elde edilen veriler ışığında müzik eserlerinde yer alan süre ve tempo değerleri icracıları eserin hangi hızda icra edileceği ve hangi süre değeri içerisinde bitirileceği hususunda icracılara fikir verebileceği düşünülebilir. İlgili tablo incelendiğinde Hoca Mehmet Rakım Elkutlu'nun TRT repertuvarı içinde yer alan doksan dokuz eseri içerisinde yirmi dört eserinde tempo değerlerinin dörtlük ya da sekizlik birim ifadeleri ile ilgili değerlerde belirtildiği geriye kalan yetmiş beş eser içinse bir tempo değerinin yer almadığı gözlenmiştir. Yine aynı şekilde sadece TRT Müzik Dairesi tarafından kaleme alınmış üç eserinde süre değeri dakika ve saniye bazında ifade edilmişken geriye kalan doksan altı el yazması ya da farlı kişilerce kaleme alınmış eserlerinde herhangi bir süre değerine rastlanmadığını söylemek mümkündür.

Resim 4.6. Süre değeri belirtilmiş Hicaz örnek eser

4.8. Sekizinci Alt Probleme Yönelik Bulgu Ve Yorumlar

Tablo 4.11. Rakım Elkutlu'nun eserlerinde güfte dil hususiyetleri

Rep. No.	Eser Adı	Güfte Dil Hususiyeti
444	Anarım ruhlerini güller ile eğlenirim	Türkçe
526	Artık hicrâna tahammül edemez oldu gönül	Türkçe
620	Aşinâ-yı bezm olan anlar hitâb-ı Hayderi	Osmanlı Türkçesi
777	Aşk ile yandım sâhidir sandım	Türkçe
692	Aşkın bana bir gizli elem oldu güzel yâr	Türkçe
761	Aşkın ne güzel zevkini sürdüktü seninle	Türkçe
765	Aşkın seni hep güldüremez (YALANCI KADIN)	Türkçe
751	Aşkınla yanan sîneme el sürme yanarsın	Türkçe
754	Aşkınla yanıp ağladığım günleri an sen	Türkçe
831	Ateşiyle yanıyorken yüreğim	Türkçe
996	Baharda bu yıl bir melâl var hüzün gibi	Türkçe
1063	Bahçem yine sâyende serâb olmuş efendim	Türkçe
13310	Bak gözlerinin rengi ateşler gibi yanmış	Türkçe
1112	Bakıp o şûh ile nâz ü niyâze meşk ederiz	Osmanlı Türkçesi
1124	Bâkî yine mey içmeğe and içti demişler	Osmanlı Türkçesi
1198	Bana hiç yakışmıyor böyle intizâr şimdi	Türkçe
1263	Bekledim fecre kadar gelmedin	Türkçe
1268	Bekledim yıllarca lâkin gelmedin ey nazlı yâr	Türkçe
1519	Ben perîşanlıkta buldum rif'ati kâkül gibi	Osmanlı Türkçesi
1573	Beyhûde kaçırma gözünü sevgilim benden	Türkçe
1610	Bıktın mı siyah gözlü güzel kız elemimden	Türkçe
1687	Bilmem ki günâhım sana olmakta mı bende	Türkçe
1691	Bilmem kime yâhut neye uyduk gittik	Türkçe
1717	Bilmezsin düşündüğüm ağladıklarım nedir	Türkçe
1748	Bin ömre değer bir gecenin zevk u safâsı	Türkçe
2009	Bir gün ne olur gel beni bûsenle(vaslınla) sevindir	Türkçe
2020	Bir gün seviyor ertesi gün kıskanıyor kalbi derinden	Türkçe
2203	Bir nûr-i mücessemdi çıkıp gitti elimden	Osmanlı Türkçesi
2235	Bir safâ bahş edelim gel şu dil-i nâ-şâda	Osmanlı Türkçesi
2257	Bir siyah çevre dolaşmış gibi kirpiklerine	Türkçe

2337	Bir yâre kalır(gönlüme-kalbime) her nazlı güzelden	Türkçe
2348	Bir yaz gecesi Çamlıca mehtâbına geldin	Türkçe
2379	Bir zamanlar gönlüme aşkı yakından çağladı	Türkçe
2774	Canlandı bu sessiz gecenin şi'ri denizde	Türkçe
2820	Cevr-i yâre sabır buldum ömrüm ahzâna kaldı	Osmanlı Türkçesi
2916	Çekildi fasl-ı dil gönül	Osmanlı Türkçesi
2951	Çepçevre bahar içinde bir yer gördük	Türkçe
2959	Çeşme başında duran şu güzel köylü kızı	Türkçe
3051	Çille-i baht-ı siyâhım dolmuyor	Osmanlı Türkçesi
3220	Demedim hiç ona kimsin ve nesin sen ne adın	Türkçe
3657	Dünyâda ne ikbâl ne de servet dileriz	Türkçe
4037	Ey cânım ilham perîm sen iştihârımsın benim	Osmanlı Türkçesi
4118	Ey gözleri âhû senin aşkınla harâbım	Türkçe
4166	Ey keman-ebrû şehid-i hançer-i müjgânınım	Osmanlı Türkçesi
4432	Feryâd ki hep gönlümün nevâsıdır	Osmanlı Türkçesi
4797	Gel koynuma gir lâne-i can kendi evindir	Osmanlı Türkçesi
4853	Gel üzme beni kaşları çatma güzel kız	Osmanlı Türkçesi
4887	Gezdiğin bahçeler sînem dağıdır	Türkçe
5177	Gönül bu ne durur ne de söz dinler	Türkçe
5276	Gönül yolu dar geldi	Türkçe
5457	Gözlerinden okudum gönlünü kalbim yanarak	Türkçe
5785	Gündüzüm karanlık gecem uykusuz	Türkçe
6092	Hatırımdan ne geçer sorma gönül sorma neler	Türkçe
6116	Hayâl içinde akıp geçti ömr-i derbederim	Osmanlı Türkçesi
6131	Hayâlin karşısında sızlayan kalbim yanar ağlar	Türkçe
6283	Her gün yeni bir naz yaratan yardan usandık	Türkçe
6509	Hülyâm yine bir gölgeli esrâra bürünsün	Türkçe
6597	İçip içip de bu akşam seninle mest olalım	Türkçe
6688	İnce kirpiklerinin sînede bin yâresi var	Türkçe
6725	İsmini bilmezdim fakat tanırdım	Türkçe
7450	Mahvolup gitti ümîdim sabr ü sâmânım gibi	Türkçe
7522	Meclis-i ağyâre olma pertev-endâz-ı visâl	Osmanlı Türkçesi
7681	Meydan-ı muhabbette gezerken dil-i şeydâ	Osmanlı Türkçesi
7771	Müheyyâ oldu meclis sâkiyâ peymâneler dönsün	Osmanlı Türkçesi
14303	Müjdeler olsun size yâ mü'minin...	Osmanlı Türkçesi
7785	Mümkün mü unutmak güzelim neydi o akşam	Türkçe

7817	Müştâk-ı visâlin oldu gönlüm	Osmanlı Türkçesi
7815	Müştâkını göster o güzel çehreni kaçma	Osmanlı Türkçesi
7911	Nâz olur dem-beste çeşm-i nîm-hâbında senin	Osmanlı Türkçesi
7918	Nâzında senin özlediğim eski cefâ yok	Türkçe
7919	Nazîr olmaz sana âlemde teksin	Osmanlı Türkçesi
7938	Ne arzu var ne tâkat visâl dillerde kaldı	Osmanlı Türkçesi
7942	Ne bahar kaldı ne gül ne de bülbül sesi var	Türkçe
7948	Ne beyân-ı hâle cür'et ne figana tâkatim var	Osmanlı Türkçesi
8071	Ne teselli dağıtır ah senin ağzında yalan	Türkçe
8160	Nedir bu handeler bu işveler bu nâz ü istiğna	Osmanlı Türkçesi
8212	Nesîm-i nev-bahar essin gönüller şâdmân olsun	Osmanlı Türkçesi
8540	O şûha sad cefâ sâmân ü sabrım bî-karar etti	Osmanlı Türkçesi
8555	O vefâsız güzelin sözlerine aldandım	Türkçe
8437	Okurken aşk kitabını	Türkçe
8916	Rûhumun ihtiyâcı cânânım...	Osmanlı Türkçesi
8968	Rüzgâr ne fısıldar ve ...(YAMANLAR)	Türkçe
15136	Sazlar kırılan gönlümüzün hüznüne inler	Osmanlı Türkçesi
9098	Sâkî piyâle sun ki bugün gül havasıdır	Türkçe
9509	Seni çok sevdi bu gönlüm beni terk etme kadın	Türkçe
9723	Sevdâ benim gözümde en mukaddes bir kindi	Türkçe
9839	Sevdim bu yaz bir esmer	Türkçe
10055	Silemem bir gün hayâlimden o dilber kadını	Türkçe
10249	Subh-dem câm ü mey mestâne takbil eylerim	Osmanlı Türkçesi
10282	Susmuş gece her yer sizi dinlerdi denizden	Türkçe
10323	Süslendi ağaçlar çiçekle doldu	Türkçe
10459	Şimdi nerde nâz ile perverdesin	Osmanlı Türkçesi
10677	Tîr-i firkat göz göz ettikçe dil-i bîmârımı	Osmanlı Türkçesi
10985	Visâl-i yâr ile mest ol hayâle dalma gönül	Osmanlı Türkçesi
10997	Vuslat-ı cânâna erişmiş gönül	Osmanlı Türkçesi
11235	Yattım yârin dizine daldım sevgi izine	Türkçe
11354	Yıllar geçiyor hâlâ bu ıztırâb dinmedi	Türkçe
11591	Yürü hey bî-vefâ hercâî güzel	Osmanlı Türkçesi
14444	Zâtını dâvet buyurdu bu gece Rabb'ül Muîn	Osmanlı Türkçesi

Mehmet Rakım Elkutlu'nun eserlerinde yaşadığı dönemin etkilerinin gözlendiğini dile getirmek çok da yanlış olmaz. Osmanlının son dönemlerini görmüş ve yaşamış bir

bestekarın eserlerinde Osmanlı Türkçesi ile kaleme alınmış güftelerinin belirli bir çoğunlukta olduğu dönemin doğal sonucu olarak düşünülebilir. Hoca Mehmet Rakım Elkutlu'nun Repertuvar içerisinde yer alan doksan dokuz eserinin otuz yedisinde Osmanlı Türkçesi ile kaleme alınmış güftelere rastlanmış olup geriye kalan altmış iki eserinde ise Türkiye Türkçesi olarak ifade edebileceğimiz güftelerin olduğunu söylemek mümkündür.

4.9. Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Bulgu Ve Yorumlar

Tablo 4.12. Rakım Elkutlu'nun eserlerinin nota yazım hususiyetleri

Rep. No.	Eser Adı	Nota Yazım Hususiyeti
444	Anarım ruhlerini güller ile eğlenirim	El Yazımı
526	Artık hicrâna tahammül edemez oldu gönül	El Yazımı
620	Aşinâ-yı bezm olan anlar hitâb-ı Hayderi	El Yazımı
777	Aşk ile yandım sâhidir sandım	El Yazımı
692	Aşkın bana bir gizli elem oldu güzel yâr	El Yazımı
761	Aşkın ne güzel zevkini sürdüktü seninle	El Yazımı
765	Aşkın seni hep güldüremez (YALANCI KADIN)	El Yazımı
751	Aşkınla yanan sîneme el sürme yanarsın	El Yazımı
754	Aşkınla yanıp ağladığım günleri an sen	Program
831	Ateşiyle yanıyorken yüreğim	Program
996	Baharda bu yıl bir melâl var hüzün gibi	El Yazımı
1063	Bahçem yine sâyende serâb olmuş efendim	Program
13310	Bak gözlerinin rengi ateşler gibi yanmış	Program
1112	Bakıp o şûh ile nâz ü niyâze meşk ederiz	El Yazımı
1124	Bâkî yine mey içmeğe and içti demişler	El Yazımı
1198	Bana hiç yakışmıyor böyle intizâr şimdi	El Yazımı
1263	Bekledim fecre kadar gelmedin	El Yazımı
1268	Bekledim yıllarca lâkin gelmedin ey nazlı yâr	El Yazımı
1519	Ben perîşanlıkta buldum rif'ati kâkül gibi	El Yazımı
1573	Beyhûde kaçırma gözünü sevgilim benden	El Yazımı
1610	Bıktın mı siyah gözlü güzel kız elemimden	Program
1687	Bilmem ki günâhım sana olmakta mı bende	Program
1691	Bilmem kime yâhut neye uyduk gittik	El Yazımı
1717	Bilmezsin düşündüğüm ağladıklarım nedir	El Yazımı

1748	Bin ömre değer bir gecenin zevk u safâsı	El Yazımı
2009	Bir gün ne olur gel beni bûsenle(vaslınla) sevindir	El Yazımı
2020	Bir gün seviyor ertesi gün kıskanıyor kalbi derinden	El Yazımı
2203	Bir nûr-i mücessemdi çıkıp gitti elimden	El Yazımı
2235	Bir safâ bahş edelim gel şu dil-i nâ-şâda	El Yazımı
2257	Bir siyah çevre dolaşmış gibi kirpiklerine	El Yazımı
2337	Bir yâre kalır(gönlüme-kalbime) her nazlı güzelden	El Yazımı
2348	Bir yaz gecesi Çamlıca mehtâbına geldin	Program
2379	Bir zamanlar gönlüme aşkı yakından çağladı	El Yazımı
2774	Canlandı bu sessiz gecenin şi'ri denizde	El Yazımı
2820	Cevr-i yâre sabır buldum ömrüm ahzâna kaldı	Program
2916	Çekildi fasl-ı dil gönül	El Yazımı
2951	Çepçevre bahar içinde bir yer gördük	Program
2959	Çeşme başında duran şu güzel köylü kızı	El Yazımı
3051	Çille-i baht-ı siyâhım dolmuyor	El Yazımı
3220	Demedim hiç ona kimsin ve nesin sen ne adın	El Yazımı
3657	Dünyâda ne ikbâl ne de servet dileriz	El Yazımı
4037	Ey cânım ilham perîm sen iştihârımsın benim	El Yazımı
4118	Ey gözleri âhû senin aşkınla harâbım	El Yazımı
4166	Ey keman-ebrû şehid-i hançer-i müjgânınım	El Yazımı
4432	Feryâd ki hep gönlümün nevâsıdır	El Yazımı
4797	Gel koynuma gir lâne-i can kendi evindir	El Yazımı
4853	Gel üzme beni kaşları çatma güzel kız	El Yazımı
4887	Gezdiğin bahçeler sînem dağıdır	El Yazımı
5177	Gönül bu ne durur ne de söz dinler	El Yazımı
5276	Gönül yolu dar geldi	El Yazımı
5457	Gözlerinden okudum gönlünü kalbim yanarak	El Yazımı
5785	Gündüzüm karanlık gecem uykusuz	El Yazımı
6092	Hatırımdan ne geçer sorma gönül sorma neler	El Yazımı
6116	Hayâl içinde akıp geçti ömr-i derbederim	El Yazımı
6131	Hayâlin karşısında sızlayan kalbim yanar ağlar	El Yazımı
6283	Her gün yeni bir naz yaratan yardan usandık	El Yazımı
6509	Hülyâm yine bir gölgeli esrâra bürünsün	El Yazımı
6597	İçip içip de bu akşam seninle mest olalım	El Yazımı
6688	İnce kirpiklerinin sînede bin yâresi var	Program
6725	İsmini bilmezdim fakat tanırdım	El Yazımı

7450	Mahvolup gitti ümîdim sabr ü sâmânım gibi	El Yazımı
7522	Meclis-i ağyâre olma pertev-endâz-ı visâl	El Yazımı
7681	Meydan-ı muhabbette gezerken dil-i şeydâ	El Yazımı
7771	Müheyyâ oldu meclis sâkiyâ peymâneler dönsün	El Yazımı
14303	Müjdeler olsun size yâ mü'minin...	El Yazımı
7785	Mümkün mü unutmak güzelim neydi o akşam	El Yazımı
7817	Müştâk-ı visâlin oldu gönlüm	El Yazımı
7815	Müştâkını göster o güzel çehreni kaçma	El Yazımı
7911	Nâz olur dem-beste çeşm-i nîm-hâbında senin	El Yazımı
7918	Nâzında senin özlediğim eski cefâ yok	El Yazımı
7919	Nazîr olmaz sana âlemde teksin	El Yazımı
7938	Ne arzu var ne tâkat visâl dillerde kaldı	Program
7942	Ne bahar kaldı ne gül ne de bülbül sesi var	Program
7948	Ne beyân-ı hâle cür'et ne figana tâkatim var	El Yazımı
8071	Ne teselli dağıtır ah senin ağzında yalan	El Yazımı
8160	Nedir bu handeler bu işveler bu nâz ü istiğna	Program
8212	Nesîm-i nev-bahar essin gönüller şâdmân olsun	El Yazımı
8540	O şûha sad cefâ sâmân ü sabrım bî-karar etti	El Yazımı
8555	O vefâsız güzelin sözlerine aldandım	El Yazımı
8437	Okurken aşk kitabını	El Yazımı
8916	Rûhumun ihtiyâcı cânânım...	El Yazımı
8968	Rüzgâr ne fısıldar ve ...(YAMANLAR)	El Yazımı
15136	Sazlar kırılan gönlümüzün hüznüne inler	El Yazımı
9098	Sâkî piyâle sun ki bugün gül havasıdır	Program
9509	Seni çok sevdi bu gönlüm beni terk etme kadın	El Yazımı
9723	Sevdâ benim gözümde en mukaddes bir kindi	El Yazımı
9839	Sevdim bu yaz bir esmer	El Yazımı
10055	Silemem bir gün hayâlimden o dilber kadını	El Yazımı
10249	Subh-dem câm ü mey mestâne takbil eylerim	El Yazımı
10282	Susmuş gece her yer sizi dinlerdi denizden	El Yazımı
10323	Süslendi ağaçlar çiçekle doldu	El Yazımı
10459	Şimdi nerde nâz ile perverdesin	El Yazımı
10677	Tîr-i firkat göz göz ettikçe dil-i bîmârımı	El Yazımı
10985	Visâl-i yâr ile mest ol hayâle dalma gönül	El Yazımı
10997	Vuslat-ı cânâna erişmiş gönül	El Yazımı
11235	Yattım yârin dizine daldım sevgi izine	El Yazımı

11354	Yıllar geçiyor hâlâ bu ıztırâb dinmedi	El Yazımı
11591	Yürü hey bî-vefâ hercâî güzel	El Yazımı
14444	Zâtını dâvet buyurdu bu gece Rabb'ül Muîn	El Yazımı

Teknolojinin gelişmediği ya da yoğun olarak kullanılmadığı zamanlarda müzik eserlerinin kaleme alınması hususunda insanoğlunun yoğun çabası ve emeği bilinen bir gerçekti. İlerleyen yıllarda teknolojinin gelişimi ile birlikte müzik eserlerini notaya alma konusunda birtakım bilgisayar programları geliştirilmiş, gelişen bu programlar sayesinde insanoğlunun müzik eserlerini daha hızlı, daha estetik ve daha kullanılabilir şekilde kaleme aldığı söylenebilir. Rakım Elkutlu'nun yukarıdaki tabloda yer alan eserleri incelendiğinde seksen beş eser sayısı ile eserlerinin büyük oranda el yazması olarak kaleme alındığı, geriye kalan on dört eserinin ise bilgisayar programı aracılığıyla yazıldığını söylemek mümkündür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde araştırma neticesince elde edilen bulgu ve yorumlar ışığında sonuçlar yer almaktadır.

Rakım Elkutlu'nun hayatı, kişiliği ve eserleri konularında yapılan bu araştırmaya alanında yazılmış kaynak kitaplar, gazeteler, dergiler, anılar, sohbetler ve eserlerinin yer aldığı TRT arşivi önemli katkılar sağlamıştır. TRT repertuvarında Rakım Elkutlu'nun toplam doksan dokuz adet eserine ulaşılmıştır. Repertuvar listesinde eserlerin mevcut olmasına rağmen repertuvar notaları içerisinde repertuvar numarası kayıtlı olan eserlere ulaşılamama gibi sorunlarla karşılaşılmıştır. Karşılaşılan bu sorunların geçmiş tarihlerde notaların belirli bir standardizasyonla kayıt altına alınmaması ya da kayıt altına alınmış eserlerin notalarının belirli saklama koşullarında bulundurulmaması, saklama, arşivleme süreçlerinde değişik problemler yaşanması nedeniyle eserlerin tam olarak, eksiksiz bir şekilde günümüze ulaşamadığı düşünülmektedir.

5.1. Sonuçlar

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen veriler ışığında ulaşılan sonuçlar yer almaktadır.

5.1.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Rakım Elkutlu'nun TRT repertuvarında bestelemiş olduğu toplam doksan dokuz adet esere ulaşılmıştır. Bestelemiş olduğu eserlerin büyük bir çoğunluğunun şarkı formunda olduğu diğer eserlerini de klasik Türk müziğinde yer alan farklı form çeşitlerinde bestelenmiş olduğu görülmektedir. Bestelemiş olduğu eserlerin iki tanesi dini geri kalan eserlerin ise din dışı formda olduğu tespit edilmiştir.

5.1.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Rakım Elkutlu'nun bestelediği eserlerde kullandığı usûller incelendiğinde yirmi beş sayı ile aksak usûlünün ilk sırada olduğu, onu on iki eserde kullanım sayısı ile curcuna usûlünün izlediği, Düyek usûlünün on eser sayısı ile üçüncü sırada yer aldığı, ağır aksak usûlünün dokuz eser sayısı ile dördüncü sırada yer aldığı, semai ve devri kebir usûllerinin altı kullanım sayısı ile beşinci sırada yer aldığı, sengin semai, sofyan ve Türk aksağı usûllerinin beş kullanım sayısı ile altıncı sırada yer aldığı, devri hindi usûlünün dört kullanım sayısı ile yedinci sırada yer aldığı, yürük semai usûlünün üç kullanım sayısı ile sekizinci sırada yer aldığı, aksak semai, ağır sengin semai usûllerinin iki kullanım sayısı ile dokuzuncu sırada yer aldığı, çember, muhammes ve Türk aksağı-curcuna, ağır aksak-curcuna, aksak-curcuna birleşik usûllerinin de bir kullanım sayısı ile onuncu sırada yer aldığı tespit edilmiştir.

5.1.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Rakım Elkutlu'nun eserlerinde kullandığı makamlar incelendiğinde on beş kullanım sayısı ile uşşak makamının ilk sırada yer aldığı, hüzzam makamının on bir eserde kullanım sayısı ile ikinci sırada yer aldığı, hicaz makamının dokuz eserde kullanım sayısı ile üçüncü sırada yer aldığı, karcığar makamının sekiz kullanım sayısı ile dördüncü sırada yer aldığı, kürdilihicazkar ve hicazkar makamının beş kullanım sayısı ile beşinci sırada yer aldığı, beyati, hüseyni, muhayyer, segah makamlarının dört kullanım sayısı ile altıncı sırada yer aldığı, ferahfeza, nihavend, rast ve tahir buselik makamlarının üç kullanım sayısı ile yedinci sırada yer aldığı, hüseyni aşiran, saba, şehnaz, suzidil ve yegah makamlarının iki kullanım sayısı ile sekizinci sırada yer aldığı, acem aşiran, buselik, dügah, ferahnak, ısfahan, muhayyer kürdi, tahir, neva ve suzinak makamlarının bir kullanım sayısı ile dokuzuncu sırada yer aldığı tespit edilmiştir.

5.1.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Rakım Elkutlu'nun eserlerinde kullanmayı tercih ettiği form çeşitleri incelendiğinde seksen iki kullanım sayısı ile şarkı formunu en büyük oranda kullandığı, on kullanım sayısı ile beste formunun ikinci sırada yer aldığı, yürük semai form çeşidinin üç kullanım sayısı

ile üçüncü sırada yer aldığı, tevşih form çeşidinin iki kullanım sayısı ile dördüncü sırada yer aldığı, ağır semai ve kâr form çeşitlerinin ise bir kullanım sayısı ile beşinci sırada yer aldığı araştırma neticesinde tespit edilmiştir.

5.1.5. Beşinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Rakım Elkutlu'nun bestelediği sözlü eserlerinin söz yazarları incelendiğinde Nâhit Hilmi Özeren ismi yirmi eserinde kullanım sayısı ile birinci sırada, Orhan Rahmi Gökçe ismi yedi eserinde kullanma oranı ile ikinci sırada, Akif Salı, Nedim, Selim Aru ve Fuat Edip Baksı ismi üç eserinde kullanım sayısı ile üçüncü sırada, Rıza Tevfik Bölükbaşı ve Yahya Kemal Beyatlı iki eserinde kullanım sayısı ile dördüncü sırada, Baki, Behçet Efendi, Enderuni Vasıf, Ercüment Ekrem Talu, Ethem Bey (Taşlızade), Fuzuli, Galip Bey, Halil İbrahim Akçam, Hamit Şakar, Hıfzı Tevfik Gönensoy, Hüseyin Mayadağ, Kamil Sesli, Rıfat Ahmet Moralı M.Cenani Kandiye ve Şekip Bey (Tokadizade) isimlerinin ise birer güftesini on beş eserinde kullandığı tespit edilmiştir.

5.1.6. Altıncı Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Rakım Elkutlu'nun kişi ya da kurumlar tarafından notaya alınan eser sayıları incelendiğinde Mehmet Reşat Aysu isminin ön plana çıkmakta olduğu görülmektedir. Rakım Elkutlu'nun Mehmet Reşat Aysu tarafından yirmi sekiz eserinin, TRT müzik dairesi başkanlığı tarafından on altı eserinin, Cüneyt Kosal tarafından üç eserinin, Ferit Sıdal tarafından üç eserinin, Şerif İçli tarafından iki eserinin ve Şerif İçli, Selçuk Sipahioğlu, Necati, Gültekin A., Haki, Muzaffer Birtan, H.Tuncel, M.Doğan Dikmen ve Nejat Yertut isimleri tarafından da birer eserinin notaya alındığı tespit edilmiştir.

5.1.7. Yedinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Rakım Elkutlu'nun eserleri incelendiğinde beste tarihi belli olan ya da olmayan şeklinde sınıflandırma yapılmış, yapılan sınıflandırma sonucu yirmi dört eserinin beste tarihinin belli olduğu geriye kalan yetmiş beş eserinde ise beste tarihine ulaşılamadığı, TRT repertuvar numarası belli olan eserleri incelendiğinde kırk üç eserinde repertuvar numarasının mevcut olduğu geriye kalan elli altı eserinde repertuvar numarasının tespit

edilemediği, süre ve tempo değerleri açısından eserleri incelendiğinde ise yirmi dört eserinde tempo değerinin belli olduğu geriye kalan yetmiş beş eserinde bir tempo değerine rastlanmadığı, eserleri süre bakımından incelendiğinde ise sadece TRT müzik dairesi tarafından notaya alınmış üç eserinde süre değerinin belirtilmiş olduğu tespit edilmiştir.

5.1.8. Sekizinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Rakım Elkutlu'nun eserleri güfte ve dil hususiyetleri açısından incelendiğinde otuz yedi eserinin güftesinin Osmanlı Türkçesi ile kaleme alındığı, geriye kalan altmış iki eserinin güftesinin ise Türkiye Türkçesi ile kaleme alındığı tespit edilmiştir.

5.1.9. Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Rakım Elkutlu'nun eserleri nota yazım hususiyeti açısından incelendiğinde eserlerinin seksen beş sayı ile büyük çoğunluğunun el yazması şeklinde notaya alındığı, geriye kalan on dört eserin ise bilgisayar programı aracılığıyla kaleme alındığı tespit edilmiştir.

5.2. Öneriler

Yapılan bu araştırma ile klasik Türk müziği bestekarlarından Rakım Elkutlu ve eserleri hakkında birtakım bilgilere ulaşılmaya ve çıkarımlar yapılmaya çalışılmıştır. Müziğin insanlık tarihi boyunca insanın duygu ve hislerini aktaran bir araç olduğu insanların kendini ifade edebilme adına müzik sanatı alanında ciddi çalışmalar ve üretimler yaptıkları bilinmektedir. Üreten, müzikal eserler ortaya koyan kişilerin sağlam bir mekanizma olmayışı, kendileri alanında yapılan çalışmaların ve araştırmaların yetersiz oluşu zaman içerisinde bu kişilerin unutulmasına ve tarih içinde isimlerinin dahi anılmayacak oluşuna sebebiyet verdiği düşünülmektedir. Yüzyıllar içerisinde belki de ismi bilinmeyen, adı hatırlanmayan besteleri, müzikal alanda yaptığı çalışmaları ile gün yüzüne çıkmayan isimler tarihin puslu geçmişinde kaybolup gitmişlerdir. Yapılan bu çalışmada Hoca Rakım Elkutlu'nun yüzden fazla eserinin olduğu birtakım kaynaklarda yazıyor olmasına rağmen yüzün altındaki sayıda eserlerine ulaşılabilmiş geri kalan kısmına ulaşılamamış ve bu eserlerin tarihin tozlu sayfalarında kaybolduğu düşünülmektedir.

Türkiye'de yer alan Devlet koroları, TRT gibi sanat ve Devlet Konservatuvarları gibi eğitim kurumlarının sadece eğitim faaliyetleri, nota tasnifi ve eser kaydı yapmayıp önemli kişilerin hayatı, müzikal bakış açısı ve müziğe kattığı yeni ruh ve çehre konuları ile de derin araştırmalar yapıp katkılar sunması gerektiği önerilebilir.

Ülke sınırları içinde ve dışında yapılacak olan konserlerin, radyo ve televizyon yayınlarının, dinletilerin, sohbet programlarının kayıt altına alınması ve işler bir mekanizma ile topluma kazandırılması önem teşkil etmekte ve gelecek kuşaklara sağlıklı bir kültürel aktarımın yapılabileceği düşünülmektedir. Geçmiş yıllarda eski yazı ve farklı nota sistemleri ile kayıt altına alınan eserlerin çeşitli eğitim ve sanat kurumları aracılığıyla günümüz modern nota sistemine dönüştürülmesi hususu da eserlerin kullanılabilirliği ve ulaşılabilirliği konularında ilgililerine fayda sağlayacağı önerilebilir. Klasik Türk müziğinin en büyük sorunlarından biri de bir bestekara ait eserin farklı versiyonlarının olmasıdır. Farklı notalar arasında çoğu zaman ezgi ve güfte konularında farklılıklar göze çarpmaktadır. Bu konuda yine sanat ve eğitim kurumları tarafından ortak bir çalışma ile farklı versiyonların masaya yatırılıp olması gerekenin, aslının ne olduğu konusunda çalışma yürütülüp fikir birliği içerisinde tekrar doğru şekilde notaya alınıp toplum hizmetine sunulması da yapılması gereken ciddi çalışmalardan birisi olarak önerilebilir.

KAYNAKÇA

Ak, A. Ş. (2014). *Türk Mûsikîsi Tarihi* (3 b.). Ankara: Akçağ Yayınları.

Akdoğu, O. (1996). *Türk Müziğinde Türler ve Biçimler.* İzmir: Ege Üniversitesi Basım Evi.

Avni, A. R. (1966, Şubat 13). Her Hafta Bir Besteci Ve Eseri. *Yeni Asır Gazetesi*.

Emnalar, A. (1998). *Tüm Yönleri İle Türk Halk Müziği Ve Nazariyatı.* İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.

Gökçe, O. R. (1948, Aralık 5). Râkım Hoca'nın Ardından. *Anadolu Gazetesi*.

İmik , Ü., & Haşhaş, S. (2016). *Türkiye'de Müzisyen Olmak.* Ankara: Gece Kitaplığı Yayınevi.

İslam Ansiklopedisi. (2020, 01 29). https://islamansiklopedisi.org.tr/hanende adresinden alındı

Karadeniz, M. (1979). *Türk Musikisinin Nazariye Ve Esasları.* Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür yayınları.

Karasar, N. (1999). *Bilimsel Araştırma Yöntemi.* Ankara: Nobel Yayınları.

Özalp, M. N. (1986). *Türk Mûsikîsi Tarihi (Derleme).* Ankara: TRT Müzik Dairesi Başkanlığı.

Özalp, M. N. (1992). *Türk Musikisi Beste Formları.* Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Özcan, N. (tarih yok). İslam Ansiklopedisi: https://islamansiklopedisi.org.tr/hanende adresinden alındı

Özkan, İ. H. (2007). *Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri.* İstanbul: Ötüken Neşriyat.

Rona, M. (1960). *50 Yıllık Türk Musikisi.* İstanbul: Türkiye Yayınevi.

Rona, M. (1970). *Yirminci Yüzyıl Türk Mûsikîsi.* İstanbul: Türkiye Yayınevi.

Sezgin, B. S. (1995). *TDV İslam Ansiklopedisi* (Cilt 11).

Şimşek, H., & Yıldırım, A. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri.* İstanbul: Seçkin Yayıncılık.

Tanrıkorur, C. (2003). *Osmanlı Dönemi Türk Mûsikîsi.* İstanbul: Dergah yayınları.

Tetik, A., Dal , B., Kurubaş , B., Doğan, K., İlgar, K., Mak, M., . . . Dönmez, Y. E. (2019). *Türk Müziğinde İz Bırakanlar.* Ankara: Akademisyen Kitabevi.

Yazıcı, Ü. (2010). *Mehmet Râkım Elkutlu.* İzmir: Muğla Valiliği Yayınları.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

www.notaarsivleri.com

www.devletkorosu.com

EKLER

BEYATİ ŞARKI
usûlü : Curcuna
(Bilmezsin düşündüğüm ağladıklarım nedir ?)
Söz : Orhan R. Göleçe
Müzik: Rakım Erkutlu
BİL-MEZ-SİN DÜ- ŞÜN DÜ- ĞÜM AĞ-LA-DIK-LA-
RIM NE- DİR (saz - - - - - - - - - - - -) (saz - - - - - - - -)
NA-SIL BİR DERT - - - TA- ŞI- RIM - - - - - - - - - -
İ- ÇİM- DE KAÇ SE- NE- DİR (saz - - - - -)
NA-SIL BİR DERT TA-ŞI- RIM - - - - - - - -
İ- ÇİM DE KAÇ SE- NE- DİR - - - - -
(saz - - - - - - - - - - - - - - - - - -) AN- LA-MAZ ÇÜN- Kİ KAL- BİN
HİS- Sİ- ME Bİ - - GÂ- NE- DİR (saz - - - - - - - - - - - -)
AN- LA- MAZ ÇÜN- Kİ KAL- BİN HİS- Sİ- ME Bİ-
GÂ- NE- DİR (saz - - - - - - - - - - - - - - - - - -)
Bilmezsin düşündüğüm ağladıklarım nedir !
Nasıl bir dert taşırım içimde kaç senedir

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TÜRK SANAT MÜZİĞİ No:181

BAYATİ ŞARKI

7938.

NE ARZU VAR NE TÂKAT VİSÂL DİLLERDE KALDI

USULÜ:AKSAK

MÜZİK:RAKIM ELKUTLU

♪=144

7938

NE LEY LA VAR NE MEC NÛN
HA YAL DİL LER DE KAL DI
CURCUNA ♩=200
NE BİR MEY HA NE KAL DI NE BİR DÎ YÂ
NE AR TIK YI KIL SIN BU HAS RET LE
Bİ ZİM MEY HA NE AR TIK DE SİN LER Kİ
FE LEK DE Bİ ZE BÎ GÂ NE AR TIK
(Saz---
HA RAM OL DU BU LUŞ MAK
Vİ SAL DİL LER DE KAL DI (Saz---
---)
HA RAM OL DU BU LUŞ MAK
Vİ SAL DİL LER DE KAL DI

TRT MÜZİK DAİRESİ
BAŞKANLIĞI YAYINLARI

TSM Repertuar No : 7942

BAYÂTİ ŞARKI

NE BAHAR KALDI NE GÜL NE DE BÜLBÜL SESİ VAR

MÜZİK : Râkım ELKUTLU
SÖZ : Nahit Hilmi ÖZEREN

USÛLÜ : Ağır Aksak

NE BA HAR KAL
DI NE GÜL ÂH
NE DE BÜL
BÜL
SE Sİ VAR
(SAZ _ _ _

NE BAHAR KALDI NE GÜL NE DE BÜLBÜL SESİ VAR

7942

NE BAHAR KALDI NE GÜL NE DE BÜLBÜL SESİ VAR
NE O CÂNÂN NE BİR ÜMMİD NE GÖNÜL NEŞ'ESİ VAR
ÇEKECEK BENCE HAYÂTIN DAHA BİLMEM NESİ VAR
NE O CÂNÂN NE BİR ÜMMİD NE GÖNÜL NEŞ'ESİ VAR

Vezni : FE'İLÂTÜN/FE'İLÂTÜN/FE'İLÜN

Güfte
Tevfik pars

Beste
Hoca Rakım Elkutlu
21. Temmuz. 1945

Düselik şarkı

yıllar geçiyor

Bu şarkı, 21.7.1945 de tarafımdan düzenlerek notaya alınmıştır.
Ziraat yüksek Mühendisi, M. Reşat Ayaa.

Yıllar geçiyor hâlâ bu ıztırap dinmedi,
Söyle solan yapraklar, ıslık çalan rüzgârlar.
kalb kırık, gönül kırık, his kırık, arzu kırık.
Güneş karanlığa ışık saçmayacakmı

Bu ufukta bir bahar olsun açmayacakmı,
Her kahkaha içime saplanan bir hıçkırık.
kalb kırık, gönül kırık, his kırık, arzu kırık,
Güneş karanlığa ışık saçmayacakmı

4118
Sezgin Semai
Farahfeza Şarkı
(Ey gözleri ahu)
Beste: Rakım Elkutlu
Güftesi: Âkif Hoca
Ey göz le ri a
hu se nin aş
kın la ha ra
bim
Ser mes ti şa ra
bim
mah vol du şe ba
bim
ey göz le ri a
hu — Saz —
Serdenla ya nsp
Yan makla şe çer
in te me de
iç me ye yok
ta ri re ba
kat re i a
bim
bim
yet mez mi a za
su ret te se ra
bim
bim
yok baş ka ki ta
ra hın da tu ra
bim
bim
ey göz le ri a
hu — Saz —

4118

Ey gözleri ahû, senin aşkınla harâbım
Sermestî şarâbım, mahvoldu sebâbım
Ey gözleri âhu.
Sevdanla yanıp inlemede tar rebâbım
Yetmezmi azâbım, yok başka kitabım
Ey gözleri âhu
Ayyûka çıkar her gece bin âhu figânım
Ey rûh-i revânım, lâl oldu rebâbım
Hep böyle zarım
Yanmakla geçer, içmeye yok katre-i âbım
Sûrette serâbım, rahında tûrabım
Ey gözleri âhu

29 Mart 1971
Ankara
Radyo Kütüphane

Ferahfezâ şarkı

Nâzında senin

Beste
Hoca Rakım Elkutlu
10. Ağustos . 1945

Bu Ferahfezâ şarkı, 10.8.1945 de tarafımdan notaya alınmıştır. Ü. yük. Mühendisi
M. Reşat Aysu

Nâzında senin özlediğim eski cefâ yok,
Derdinde vefâ var güzelim sende vefâ yok.
Bezminde kadehsiz içilen meyde şifâ yok,
Derdinde vefâ var güzelim sende vefâ yok.

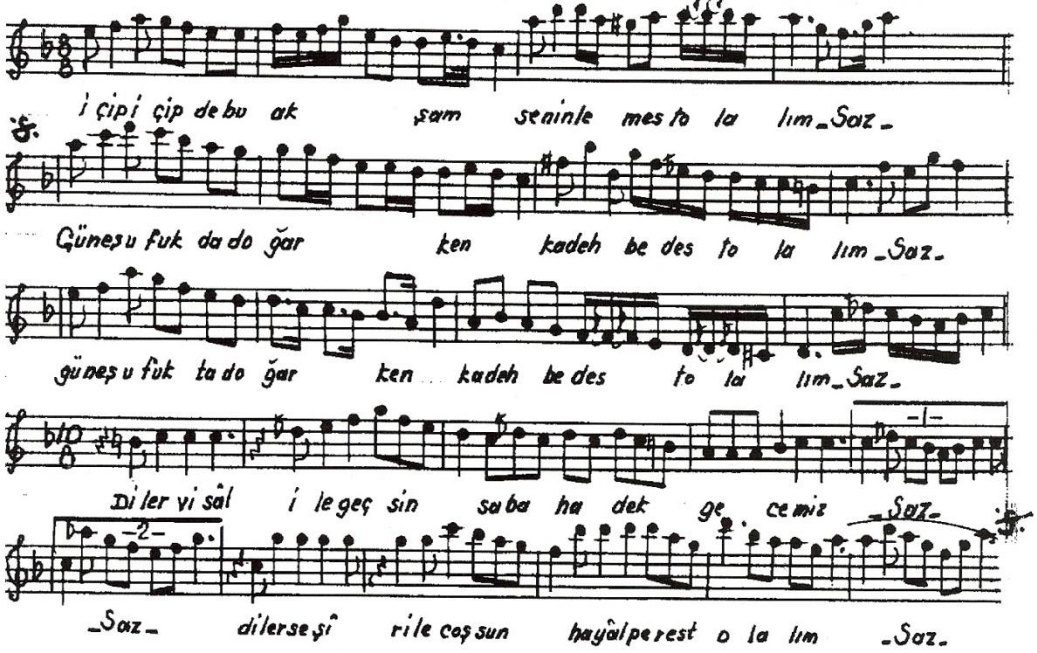
Not:
Aynı güfteyi, curcuna usûlile Segâh makamında besteledim. No. 198

Ferahfezâ şarkı

İçip içipte bu akşam

Beste
Hoca Râkım Elkutlu

. Bu şarkıyı, ne zaman ve hangi tarihte, kimin tarafından notaya alındığı bilinmemektir. Z. Müh. M. Reşat Aysu. Bunlar etiketsiz insanlar bence.

İçip içipte bu akşam, seninle mest olalım,
Güneş ufukta doğarken kadehbedest olalım.
Diler, visâl ile geçsin, sabahadek gecemiz,
Dilerse, şîrile coşsun, hayalperest olalım.

Güfte
Süleyman Asaf

Ferahnâk Beste

Beste
Hoca Rakım Elkutlu
8. Mayıs . 1947

Subhu dem câmı mey mestâne takbil eylerim

Bu beste, 8.5.1947 de Hocanın Hisar Câmi'indeki odasında tarafımdan notaya alınarak düzenlendi. Ziraat yüksek Mühendisi, M. Reşat Aysu.

Subhu dem câmı mey mestâne takbil eylerim,
Nâlemi ud eylerim feryâdımı nâyi hâzin .

2820

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TÜRK SAN'AT MÜZİĞİ NO :250

MÜZİK : RAKIM ERKUTLU
SÖZ : SELİM ARU

DÜYEK

SÜRE : 3',10"

HİCAZ NAKIŞ BESTE

CEVR-İ YÂRE SABIR BULDUM ÖMRÜM AHZÂNE KALDI

♪ = 112

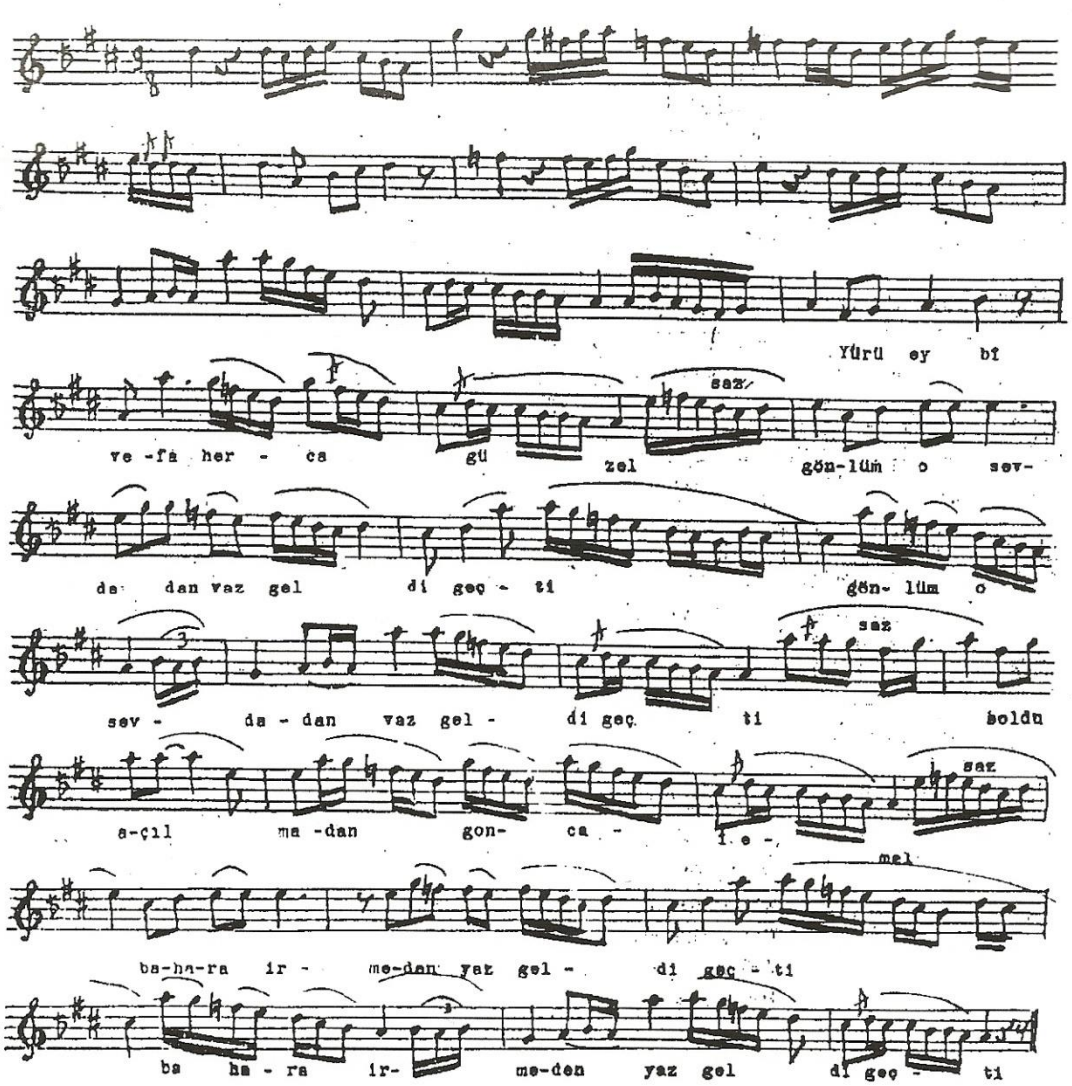
CEVR-İ YÂRE SABIR BULDUM ÖMRÜM AHZÂNE KALDI
AŞKA ERDİ AKLI SELÎM ADIM DÎVÂNE KALDI

SELİM ARU

VEZİN : FÂİLÂTÜN MEFÂİLÜN FÂİLÂTÜN MEFÂİLÜN

ANKARA 1979

USUL : AKSAK HİCAZ ŞARKI RAKIM ELKUTLU

Yürü hey bi vefa hercai güzel
Gönlüm o sevdadan vaz geldi geçti
Soldu açılmadan gonca-i emel

Sana şerh ederken hicran-ı aşkı
Dizinde okudum destan-ı aşkı
Buseler aldım peyman-ı aşkı
Unutma aradan söz geldi geçti.

Şerhetmek = Açıklamak.

Bu notalar bestekârın imzasını taşıyan aslından alınmıştır.

Güfte
Nâhit Hilmi Özeren
Avukat

Hicaz Şarkı

Beste
Hoca Râkım Elkutlu
3. Ağustos - 1948

Müştâkını göster o güzel çehreni kaçma

Bu şarkı, 3.8.1948 de tarafımdan düzenlenerek notaya alındı. Z.y. Müz. M.R.Aşkın

Müştakını göster o güzel çehreni kaçma,
Naz ile fakat kalbi yakıp yâreler açma.
Vuslatda gözüm yok benim Allah için olsun,
Rûhumda doğan aşkına hicranını saçma.

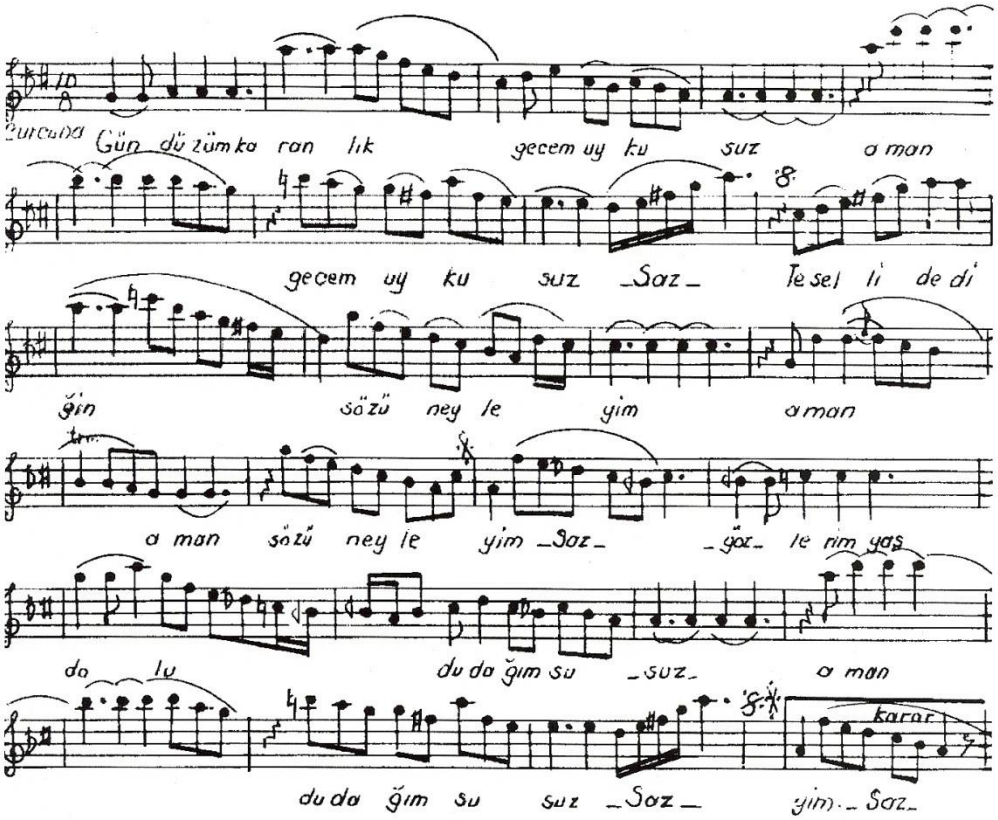
Güfte
Fuad Edip Baksı

Hicaz şarkı

Beste
Hacı Râkım Elkutlu
28. Nisan. 1944

Gündüzüm karanlık gecem uykusuz.

28. Nisan. 1944 de
Hatayda olan: M. Reşat Uysu- z. y. Müh, Bestekâr

Gündüzüm karanlık gecem uykusuz,
Teselli dediğin sözü neyleyim.
Gözlerim yaş dolu, dudağım susuz,
yüzünü görmeyen yüzü neyleyim.

Dostlarda vefa yok, yıllar yalancı,
Derdime el değil, anam yabancı.
Bir aşkın gözü var içimde sancı,
Sabrımı kül eden közü neyleyim

Güfte
Dr. Ercümend Ekrem Talu

Hicaz şarkı

Gözlerinden okudum

Beste
Hacı Rıfkı Hakkı Ekmekçioğlu
7 Temmuz 1943

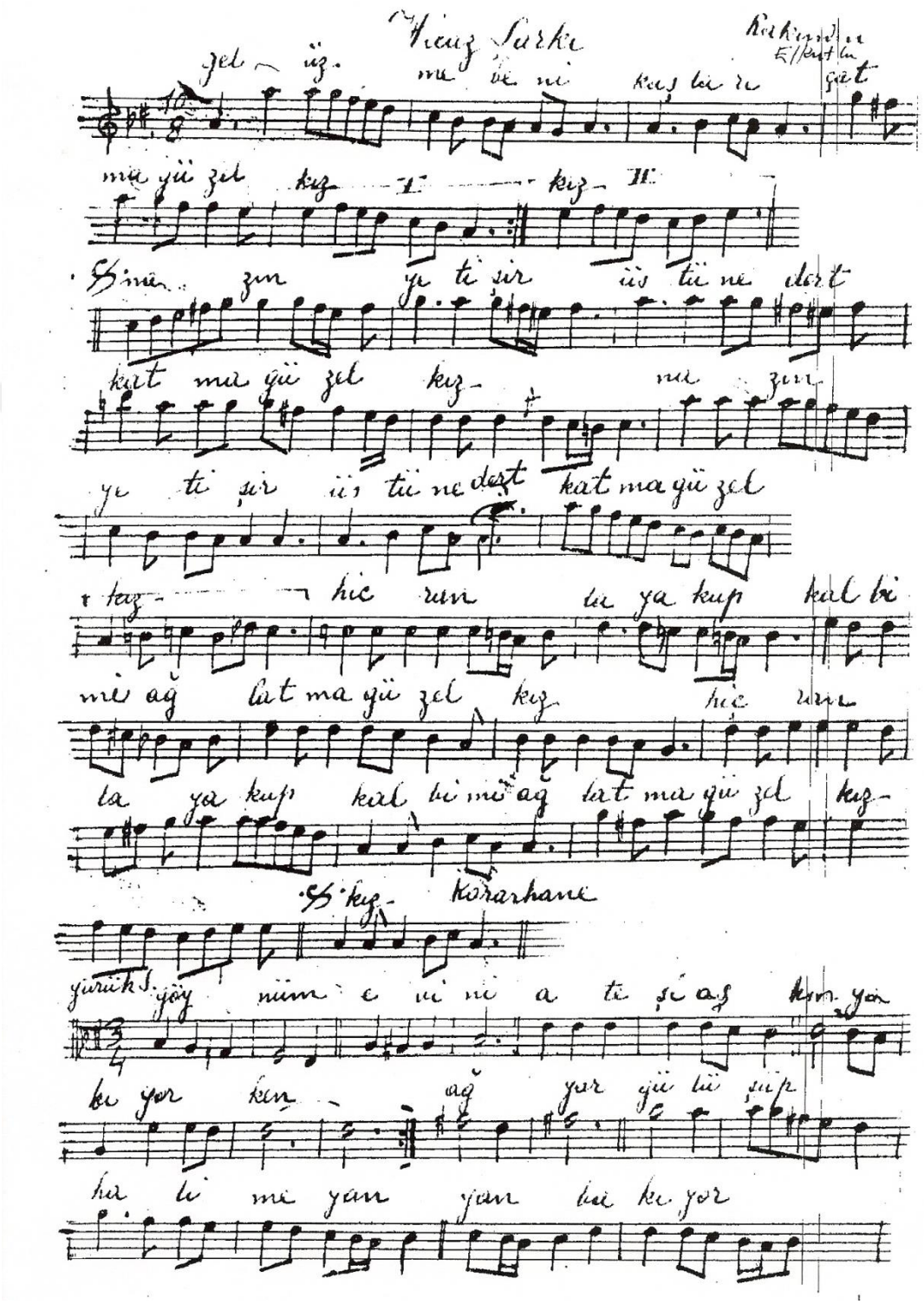

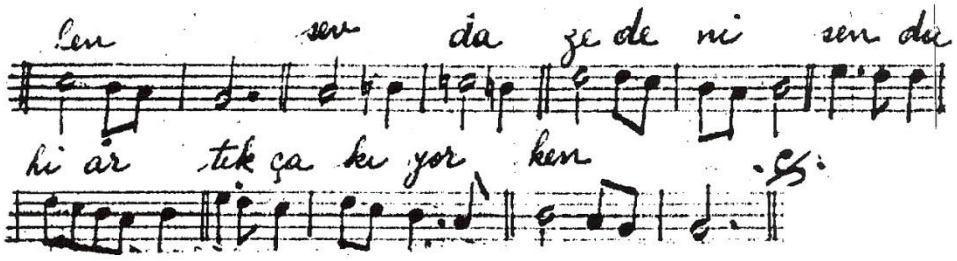

Gözlerinden okudum gönlünü kalbim yanarak,
Bir masal olsada sevgin yine anlat güzelim.
Geçmesin günlerim aşkınla yanıp ağlanarak.
Söylüyorken bu bakışla sana nâmüz emalim,
Bir masal olsada Sevgin yine anlat güzelim.

Bu şarkı, 7.7.943 de tarafımdan notaya alınmıştır. Ayrıca, aynı güfteyi 5.ocak.1973 de Hicaz makamından bende bestelediim. Ş.g. Müh. M. Resat Aysu.

DÜXEK
H İ C A Z
RAKIN ELKUÇLU
(Muzaffer Birtan)dan
(Aranağme)
AH GÖ NÜL YO LU DAR GELDİ . . . . . SE VİL NE NEK
AH YÜ ZÜ MEH TA BA EŞ Dİ BA KIŞ LA RI
AR GEL Dİ . . . . . BU GÜNYİ NE AĞ LA BEN. . . .
A TEŞ Dİ BU HA ZİN GÖN LÜM DE O
I saz II saz
. . . . BA TI RI MA YAR GEL Dİ YAR GEL Dİ
YA NAN SON BİR GÜ NEŞ Dİ GÜ NEŞ Dİ
O BE YAZ DI O KAR DI BA ŞI DER DE
SO KAR DI. . . . . PEN BE BE YAZ EL LE Rİ . . . .
I saz II
. . . . . GÜLDEN GÜ ZEL KO KAR DI KO KAR DI M.B.
M.BİRTAN

Yeniz Şarkı
Kürdîli
Elkatlı
gel üz. me ve ni kuş bi re şat
ma yü zel kuz I. kuz II.
Sine zun ye ti şir üs tü ne dost
kat ma yü zel kuz- me zun
ye ti şir üs tü ne dost kat ma yü zel
kuz- hic run le ya kup kal bi
mi ağ kat ma yü zel kuz hic run
la ya kup kal bi mi ağ kat ma yü zel kuz-
kuz- kararhane
yürüksüz yüz nüm e ni ni a te şe ağ kon ya
ke yor ken ağ yor yü lü şüp
ha li me yan yan kal ke yor

Sen sev da ge de ni sen da
hi ar tık ça ku yor ken

Güfte
Süleyman Sevgel

Beste
Hoca Rakım Elkutlu

Hicaz-ı Atik

Ey cânım, ilham perim sen iştiharımsın benim.

Bu şarkının kimin tarafından notaya alındığı mâlum değil. ?
Öyle olmasına rağmen düzenlenmesini ben yaptım. Tür. yük. Müh. M. Reşat Aysu

Ey cânım, ilham perim sen iştiharımsın benim,
Sen güzellerden güzelsin iftiharımsın benim.
Sevgilim, rûhum, hayâtım, nazlı yârimsin benim,
Sen güzellerden güzelsin iftiharımsın benim.

Bir nazar kılmakla rûhum benden aldın gönlümü,
Verdiğin bir bûsedir, bir defa çaldın gönlümü.
Sora hep hasrette yaktın derde saldın gönlümü,
Verdiğin bir bûsedir, bir defa çaldın gönlümü.

Hicazkâr Şarkı
BEKLEDİM TECRE KADAR
1263
Müzik: RAKIM ELKUTLU
Söz : NAHİT HİLMİ ÖZEREN
AKSAK
ARANAĞME
BEK LE DİM TEC RE KA DAR GEL ME DİN AH
İŞ TE GÜ NEŞ DE DOĞ DU GE CE MEH
TAP SE Nİ GÖK LER SE Nİ Ā LEM SE Nİ BEN DEN SOR
SAZ
DU DEN SOR DU DE Dİ LER NER DE O
MEH VES SÖY LE O Ā HU YA NE OL DU
KARAR
F. SINAL
BEKLEDİM TECRE KADAR GELMEDİN (AH) İŞTE GÜNEŞDE DOĞDU
GECE MEHTAD SENİ GÖKLER SENİ ÂLEM SENİ BENDEN SORDU
DEDİLER NERDE O MEHVEŞ SÖYLE O AHUYA NE OLDU
GECE MEHTAD SENİ GÖKLER SENİ ÂLEM SENİ BENDEN SORDU

HİCAZKÂR ŞARKI

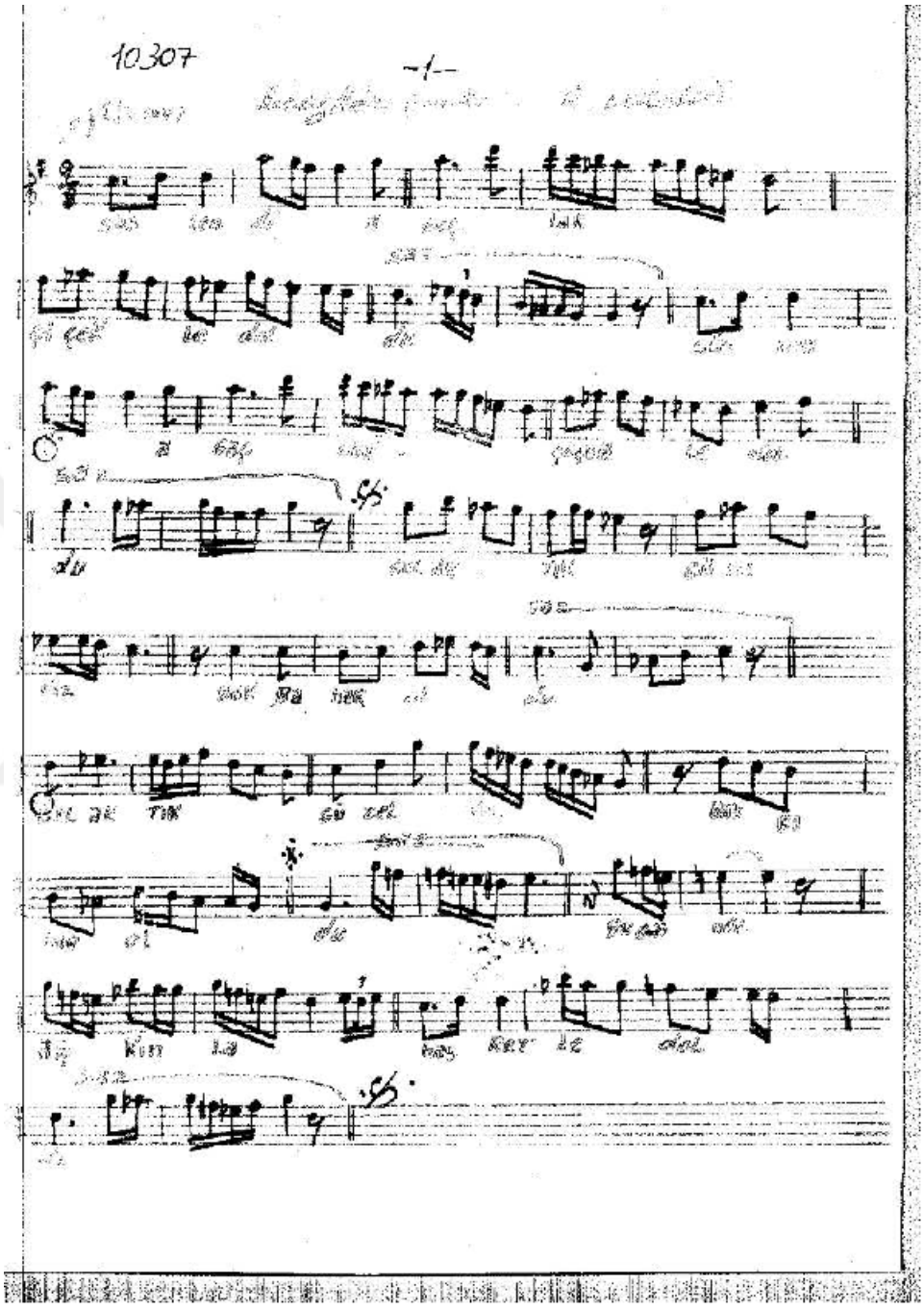
Visâli yar ile mestol, hayâle dalma gönül

0985

RAKIM ELKUTLU

DÜYEK
Vİ - SA - Lİ YAR İ - LE MEST OL HA - YA - LE DAL MA GÖ -
1 Saz
NÜL
2
NÜL
DU - DAK - DAN İÇ ME - Yİ
(Saz - - -

HİCAZKÂR ŞARKI
"Seni çok sevdi bu gönlüm beni terketme kadın"
Güfte: Nâhid Rüceddin
Usulü
Aksak (Değişmeli)
Bestekârı
RÂKIM ELKUTLU
SE Nİ ÇOK SEV Dİ BU GÖN LÜM (Saz----) BE Nİ TER KET
1
2
ME KA DIN (Saz-------) ME KA DIN (Saz-----
KA NA YAN KAL Bİ Mİ AÇ BAK O NA NAK ŞOL
MUŞ A DIN (Saz------) KA NA YAN KAL Bİ Mİ AÇ BAK
O NA NAK ŞOL
SON
MUŞ A DIN (Saz------) OR DA YIL LAR
CA RA KİP SİZ YA LI NIZ SEN
YA ŞA DIN (Saz-----
Saz----) Gün o lur sen de se ver sin be ni aş lat
ma sa kın (Saz---------) Bi le mem kim se o lur mu
sa na ben den de ya kın (Saz---
Not: Niyazi Sadıç'ın el yazısı ile yazdığı notadan kopyedir. M. Doğan Dilmen
15/12/1983

10307
-1-

Güfte
yahya kemâl Beyatlı

Hicazkâr şarkı

Beste
Hoca Rakım Elkutlu
30. Eylûl .1948

Canlandı bu sessiz gecenin şiiri denizde

Bu şarkı, 30.9.1948 de tarafımdan notaya alınmıştır.
Ziraat yüksek Mühendisi M. Resat Aysu

Canlandı bu sessiz gecenin şiiri denizde,
Mehtap arıyor sanki elâ gözlerinizde.
Rüya uzuyor sandalın ardındaki izde,
Mehtab arıyor sanki elâ gözlerinizde.

Müştakı visalin oldu gönlüm
Bir gizli emelle doldu gönlüm
Aşkınla yanıp yanıp nihayet
Bir gül gibi işte soldu gönlüm.

Ş. İçli - Df 8. den

S. İçli - Df. 8. den

2959

HÜSEYNİ ŞARKI

GEŞME BAŞINDA DURAN ŞU GÜZEL KÖYLÜ KIZI

sulü: Sofyan

RAKIM ELKUTLU

7771.

HÜSEYNİ BESTE

Bestekârı: RAKIM ELKUTLU

Usulü: Düyek

(Müheyyâ oldu meclis sâkiyâ peymâneler dönsün)

MÜHEYYÂ OLDU MECLİS SÂKIYÂ PEYMÂNELER DÖNSÜN
BU BEZMİ RUH BAHŞIN ŞEVKİNE MESTÂNELER DÖNSÜN

Cüfte

Hüseyni_Nakış kâr

Beste
Hoca Rakım Elkutlu
3 .Ocak .1946

O şûha sad cefa sâmân'ı sabrım bi karar etti

Bu Nakış kâr'ı, 3, 1. 1946 Hisar câmi'inde düzenleyerek notaya aldım.
Hocanın bütün Bestelerindeki ilâve ve düzenlemeleri ben yaptım. Z.y. Müh. M.R. Aysu

O şûha sad cefa sâmânı sabrım bi karar etti,
Sabr ol Şemsi yâ bu dehri pür zehrin cefâsından.

Güfte
Şâir Nedim

Hüseyni şarkı

Bir safa bahşedelim

Beste
Hoca Rakım Elkütlü
10 . Eylül . 1945

♩ = 92

Bu şarkı, 10.9.1945 de tarafımdan düzenlenerek notaya alındı.
Ziraat yüksek Mühendisi _ M. Resat Aysu

Burada . Natarat'a girmeden önce şu gazel okunacak :

O güzel endâm bir al şâle bürünsün
Ucu gönlüm gibi ardınca sürünsün, görünsün.

Nedim

Bir safâ bahşedelim gel şu dili nâşâd'a,
Gidelim servirevânım gidelim sâ'dâbâ'da.
İşte üç çifte kayık iskelede âmâde,
Gidelim servürevânım gidelim sâdâbâd'a.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TÜRK SANAT MÜZİĞİ No: 1426

692

HÜZZAM ŞARKI

AŞKIN BANA BİR GİZLİ ELEM OLDU GÜZEL YÂR

USÛL: TÜRK AKSAĞI

MÜZİK: RÂKIM ELKUTLU
SÖZ : NÂHİT HİLMİ ÖZEREN

♩ = 72

692

ARANAĞMESİ

AŞKIN BANA BİR GİZLİ ELEM OLDU GÜZEL YÂR
MEHTÂBA BAKIP AĞLADIĞIM ÇOK GECELER VAR
HİCRÂNLA YANAN KALBİMİN ÂLÂMINI GEL SAR
MEHTÂBA BAKIP AĞLADIĞIM ÇOK GECELER VAR

NÂHİT HİLMİ ÖZEREN

VEZNİ : Mef'ûlü / mefâ'îlü / mefâ'îlü / fa'ûlün

ÂLÂM : Elemler, kaygılar, ızdıraplar.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TSM REPERTUAR SIRA No: 2694

TSM Repertuar No:1268

HÜZZAM ŞARKI

BEKLEDİM YILLARCA LÂKİN GELMEDİN EY NAZLI YÂR

USÛLÜ:AĞIR AKSAK
♩ = 72

MÜZİK: RÂKIM ELKUTLU
SÖZ : HÜSEYİN MAYADAĞ

BEKLEDİM YILLARCA LÂKİN GELMEDİN EY NAZLI YÂR
SENDE LEYLÂ BENDE MECNÛN OLMAK İSTİDÂDI VAR
GELMESİN EYYÂM-I HÂRİN BİTMESİN ARTIK BAHAR
SENDE LEYLÂ BENDE MECNÛN OLMAK İSTİDÂDI VAR

HÜSEYİN MAYADAĞ

2337

HÜZZAM ŞARKI

BİR YÂRE KALIR KALBİME

AKSAK

♩: 108

MÜZİK: RÂKIM ELKUTLU

SÖZ : NAHİT HİLMİ ÖZEREN

BİR YÂRE KALIR KALBİME HER NAZLI GÜZELDEN
SEVMEK ACI AH SEVMEMEK HİÇ GELMİYOR ELDEN
ÂŞIK BU GÖNÜL NEYLEYEYİM HEMDE EZELDEN
SEVMEK ACI AH SEVMEMEK HİÇ GELMİYOR ELDEN

2 3 7 9.

Bestekâr.
BİR ZA MAN LAR GÖN LÜ ME AŞ
KI YA KIN DAN ÇAĞ LA DI
(saz - - -) BİN E SA TİR ÖP TÜ GÜM
GÜL DEN ÇE LENK LER BAĞ
LA DI (saz - - -) DI (saz - - -) (saz - -
AY RI LIK - - - - GAD - - - - - - DAR E
LE (saz - - -) DÜN BU GÖN LÜM
DAĞ LA DI GÜL ME YEN
BAH'I MA CE RA YI
MEH TAP AĞ LA DI

SUSMUŞ GECE HER YER SİZİ DİNLERDİ DENİZDEN
MEHTAP BİLE KOŞMUŞDU DÜN AKŞAM PEŞİNİZDEN
TA ARŞA KADAR İNLEDİ GÖKLER SESİNİZDEN

NAKARAT

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TSM REPERTUAR SIRA No: 2596

HÜZZAM ŞARKI

BAK GÖZLERİNİN RENGİ ĀTEŞLER GİBİ YANMIŞ

13310

USÜLÜ: TÜRK AKSAĞI
♪ = 80

MÜZİK: ?
SÖZ : ?

BAK GÖZLERİNİN RENGİ ĀTEŞLER GİBİ YANMIŞ
SÜZGÜN BAKIŞI SORMA NE ÇILGIN NE YAMANMIŞ
RUHUM SANA ESRARINI İFŞAYA UTANMIŞ
SÜZGÜN BAKIŞI SORMA NE ÇILGIN NE YAMANMIŞ

hüzzam şarkı R. elkutlu

Hâtırımdan ne geçer sorma gönül sorma neler
~~Ne de sür'atle gelip geçti değil mi seneler~~
Ne uzak şimdi o hummalı füsunkâr geceler
Nakarat...

HÜZZAM MAKAMINDA ŞARKI

Gönül bu, ne durur ne de...

AKSAK (Serbestçe)

RAKIM ELKUTLU

GÖNÜL BU, NE DURUR NE DE SÖZ DİNLER
SEVMEDEN YAPAMAZ, SEVERKEN İNLER
BÎHÛDE ETTİĞİN BUNCA YEMİNLER
SEVMEDEN YAPAMAZ, SEVERKEN İNLER

Feryâd ki hep gönlümün devasıdır
Seni sevmek ömrümün sefasıdır
Çekdiğim dert tab'ımın belâsıdır
Seni sevmek.....

Güfte
yahyo Kemâl Beyatlı

Hüzzam

Beste
Hocası Râkım Elkutlu
3. Ocak. 1940

Dünyâda ne ikbâl nede servet dileriz.

Bu yürük semâî, 3.1.1940 da ziraat yüksek Mühendisi M. Reşat Aysu tarafından, Hocanın Hisar Câmi'indeki odasında düzenlenerek notaya alındı.

Dünyâda ne ikbâl nede servet dileriz, vay
Hatta nede ukbâda saadet dileriz. vay
Aşkın gül açan Bülbül öten bahçelerinde,
yâranla tarap yâr ile vuslât dileriz.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI TSM REPERTUAR NO: 1610

ISFAHAN ŞARKI

USÛL : TÜRK AKSAĞI BIKTIN MI SİYAH GÖZLÜ GÜZEL KIZ ELEMİMDEN

MÜZİK : RÂKIM ELKUTLU
SÖZ : KÂMİL SESLİ

BIKTIN MI SİYAH GÖZLÜ GÜZEL KIZ ELEMİMDEN
İÇMİŞTİM O GÜN AŞKINI BİLLÂHÎ LEBİNDEN
SÖNMEZ BİR ÂLEM DOĞDU GÖZBEBEĞİNDEN
İÇMİŞTİM O GÜN AŞKINI BİLLÂHÎ LEBİNDEN

KÂMİL SESLİ

3220 Kürdîlihicazkar Şarkı-

DEMEDİM HİÇ ONA KİMSİN VE NESİN SEN NE ADIN

Aksak

Beste: Rakım Elkutlu

Demedim hiç ona kimsin ve nesin sen ne adın
Niye yıllarca hayâlimde süründün yaşadın
(O kadın ah o kadın ah o kadın ah o kadın)
Niye kahrın bana düşmüş niye ellerde tadın
Niye yıllarca hayâlimde süründün yaşadın
(O kadın ah o kadın ah o kadın ah o kadın)

T R T
Müzik Dairesi
TSM

Kürdili Hicazkâr Şarkı

6131

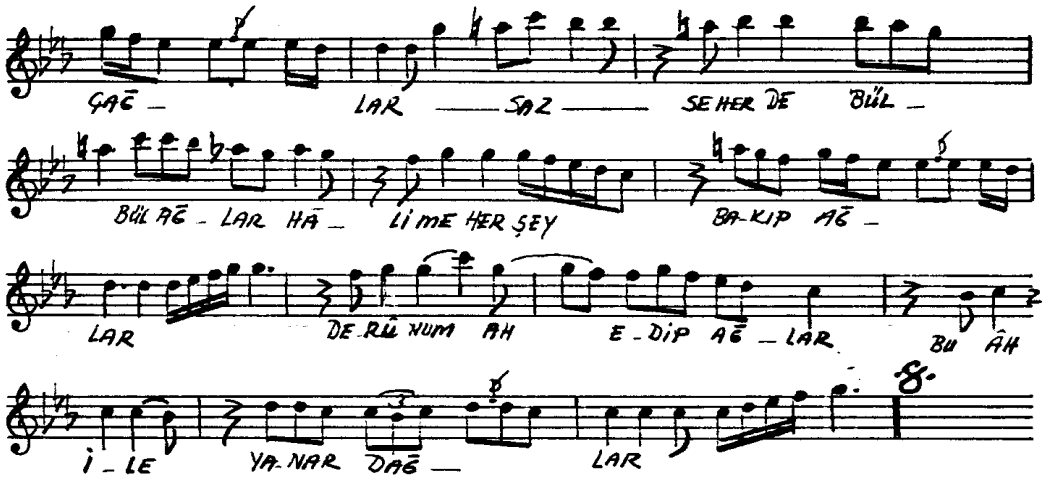
Beste: RAKIM ELKUTLU
Söz: Âkif Salı

HAYALİN KARŞISINDA SIZLAYAN KALBİM YANAR AĞLAR

Düyek - Curcuna

-2- 6131

Hayalim karşısında sızlayam kalbim yanar, ağlar
Kemanım inleyib ağlar, dilim ismin anar ağlar
Vurulmuş sinede yaram onulmaz da kanar ağlar
Sazım ağlar, sözüm ağlar, gözümden yaş akar, çağlar
Seherde bülbül ağlar halime, her şey bakıp ağlar
Derûnum âh edip ağlar, bu âh ile yanar dağlar

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI

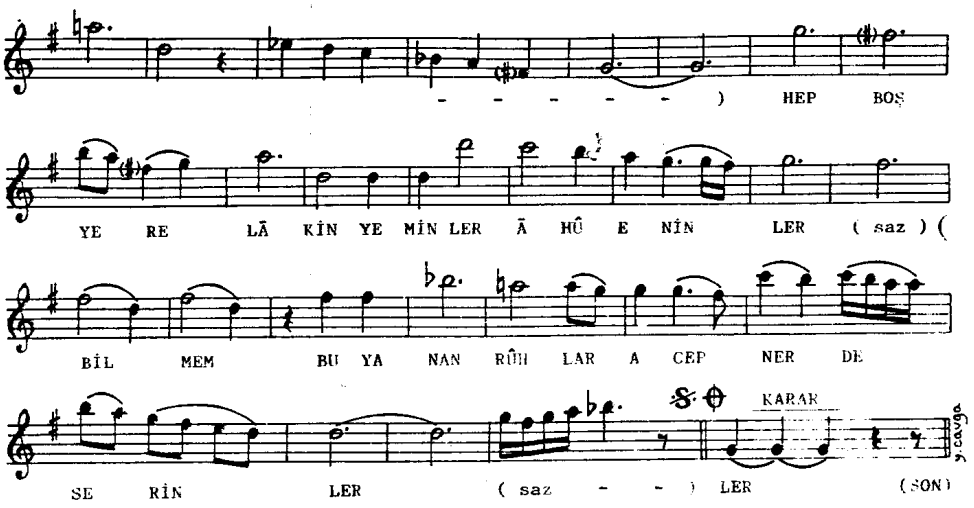
ISM Repertuar No:
15136

KÜRDİLİHİCAZKÂR FANTEZİ ŞARKI

SAZLAR KIRILAN GÖNLÜMÜZÜN HÜZNÜNE İNLER

15136

SAZLAR KIRILAN GÖNLÜMÜZÜN HÜZNÜNE İNLER
MEHTÂP SUYA DÜŞMÜŞ DE BU SON ŞARKIYI DİNLER
BİLMEM BU YANAN RÛHLAR ACEP NERDE SERİNLER
HEP BOŞ YERE LÂKİN YEMİNLER ÂHÛ ENİNLER (

ORHAN RÂHMİ GÖKÇE

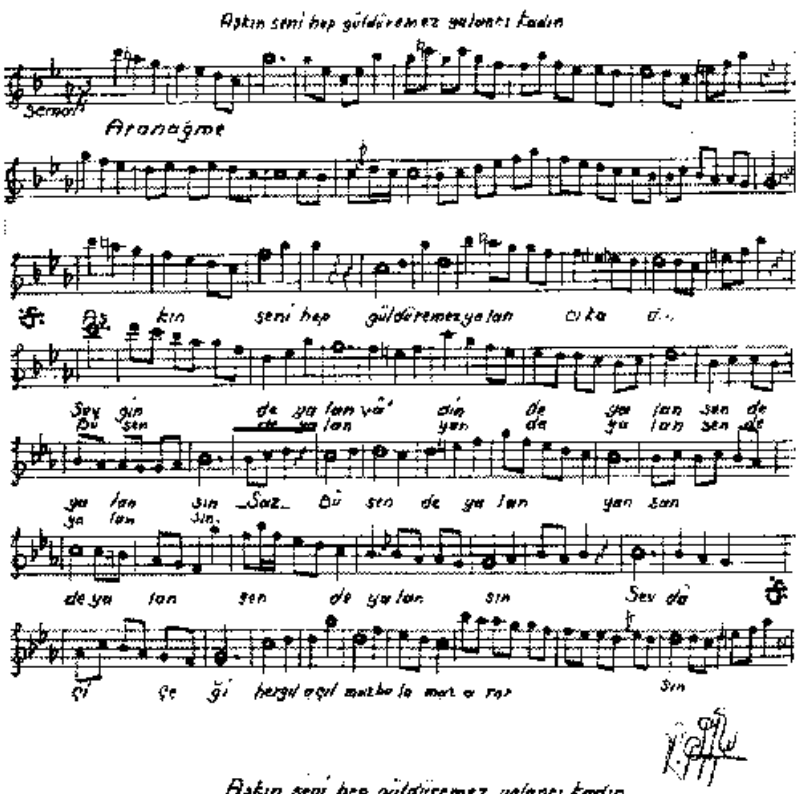
Ne teselli dağıtır ah senin ağzında yalan
Elverir boynuma gerçek gibi bir lâhza dolan
Kadının kendi yalandır, kadının ruhu yalan
Elverir boynuma gerçek gibi bir lâhza dolan

Güfte
Dr. Hâmit Şükrü

kürdî'li Hicazkâr Şarkı
- yalancı kadın -

Beste
Hoca Rüştü Erkatlı
7 Ağustos 1943

Bu şarkı, 7.8.1943 de aranağmesi buna ait olmak üzere, düzenlenmiş ve notaya alınmıştır. Zevat yüksek malı. H. Resat Aysu.

Aşkın seni hep güldüremez yalancı kadın,
Sevda yalan, vâ'dinde yalan sende yalansın.
Sevda çiçeği her yıl açılmaz bulamez arar sın,
Sevgin yalan, vâ'dinde yalan sende yalansın.
Bösende yalan, yansan'da yalan, Sende yalansın.

[redacted] 831

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TÜRK SAN'AT MÜZİĞİ No: 1239
USÛLÜ : AKSAK

KARCIĞAR ŞARKI

ĀTEŞİYLE YANIYORKEN YÜREĞİM

MÜZİK : RAKIM EŞKUTLU
SÖZ : ĀKİF SALI

Āteşiyle yanıyorken yüreğim
Niye söndürmeye gelmez meleğim
Hıçkırıkla boşanan gözyaşımı
Niye söndürmeye gelmez meleğim

Uyku girmez bu sebepten gözüme
Rastgelir de niye bakmaz yüzüme
Acı dersem de inanmaz sözüme
Aşk dilinden niye bilmez meleğim

2020

KARCIĞAR ŞARKI

Curcuna (Bir gün seviyor ertesi gün kıskanıyor) RAKIM ELKUTLU

BİR GÜN SEVİYOR ERTESİ GÜN KISKANIYOR KALBİ DERİNDEN
ZÂLİM KADINI BEN BİLİRİM ÇEKTİĞİM ALÂMI ELİNDEN
SÖZ SÖYLEYEMEM , DERT YANAMAM, BAHSEDEMEM KALB ELEMİNDEN
ZÂLİM KADINI BEN BİLİRİM ÇEKTİĞİM ALÂMI ELİNDEN

AKSAK

7919

KARCİĞAR ŞARKI

RAKIM ELKUTLU

(Nazir olmaz sana âlemde teksin)

NAZİR OLMAZ SANA ALEMDE TEKSİN
GÜZELSİN NAZ-I PERVERSİN MELEKSİN
CİHANIN NURUSUN MİHRİ FELEKSİN
GÜZELSİN NAZ-I PERVERSİN MELEKSİN

8160.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TÜRK SAN'AT MÜZİĞİ NO : 270

MÜZİK : RAKIM ERKUTLU
SÖZ :

AKSAK - DÜYEK

SÜRE : 2'

KARCIĞAR ŞARKI

NEDİR BU HANDELER, BU İŞVELER, BU NÂZ Ü İSTİĞNÂ

NEDİR BU HANDELER, BU İŞVELER, BU NÂZ Ü İSTİĞNÂ
NEDİR BU İŞVELER, BU HANDELER, BU KÂMET-İ
MEYÂNIN RİŞTE-İ CAN MI, GÜMÜŞ ÂYİNE Mİ SÎNE
BANA GÛŞUNLA MENKÛŞSUN, GÜL İLE JÂLEDİR GÛYA
NEDİR BU İŞVELER, BU HANDELER, BU KÂMET İ BÂLÂ

VEZİN : MEFÂÎLÜN MEFÂÎLÜN MEFÂÎLÜN MEFÂÎLÜ

ANKARA 1979

9 839-1

usûlü : SOFYAN

KARCIĞAR ŞARKI

(Sevdim bu yaz bir esmer) Rakım ERKUTLU

Sevdim bu yaz bir esmer emsali varsa göster
Elleri ile güler oynar, beni kalbinde besler

Karcığar Beste

Nâz olur dem beste çeşm-i nim hâbında senin

Beste
Hoca Râkım Elkutlu

Bu bestenin, kimin tarafından ve ne zaman notaya alındığına dâir elde her hangi bir kayıt yoktur. Düzenlemesini ben yaptım. Z. yük. Müh. _M. Resat Aysu

Karcığar Semâî

Meydân-ı muhabbetde gezerken dil-i şeydâ

Beste
Hoca Râkım Elkutlu

Bu Semâînin, kimin tarafından ve ne zaman notaya alındığı belli değil.
Düzenlenmesi tarafımdan yapıldı. Ziraat yüksek Müh. M. Rezâ Aysu.

Meydân-ı muhabbetde gezerken dil-i şeydâ,
Dil dilbere, dilber dile, dildâre dolaştı.
Gülşende figan eyler iken bülbülü şeydâ,
Dil dilbere, dilber dile, dildâre dolaştı.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TSM REPERTUAR SIRA No: 2687

ISM Repertuar No:1687

MUHÂYYER KÜRDÎ ŞARKI

BİLMEM Kİ GÜNÂHIM SANA OLMAKTA MI BENDE

USÛLÜ:AKSAK

♪=100

MÜZİK: RÂKIM ELKUTLU

BİLMEM Kİ GÜNÂHIM SANA OLMAKTA MI BENDE
AĞLATMA YETER KALMADI HİÇ GÖZYAŞI BENDE
BİR HASTA DİLİM VARDI Kİ ALDIN O DA SENDE
AĞLATMA YETER KALMADI HİÇ GÖZYAŞI BENDE

BİR SİYAH ÇEVRE DOLAŞMIŞ GİBİ KİRPİKLERİNE
O BAKIŞ BAŞKA BAKIŞ BENZEMİYOR HİÇ BİRİNE
BİR ALEV PARÇASI GÖZLER Kİ DERİNDEN DERİNE
AKIYOR LAV SAÇARAK KALBİMİZİN HER YERİNE

Güfte
Asım divânından

Muhayyer Beste

Meclisi ağyâre olma pertev endâzı visâl

Beste
Hoca Râkım Elkutlu
8. Mayıs .1947

Bu Beste tarafımdan düzenlenerek notaya alındı. Z.y. Müh. M. Resat Aş

Meclisi ağyâre olma pertev endâz-ı visâl,
Bakma mir'âtı dili âlem numâyı aşıka.

Cüfte
Öğretmen: Fuat

Muhayyer şarkı

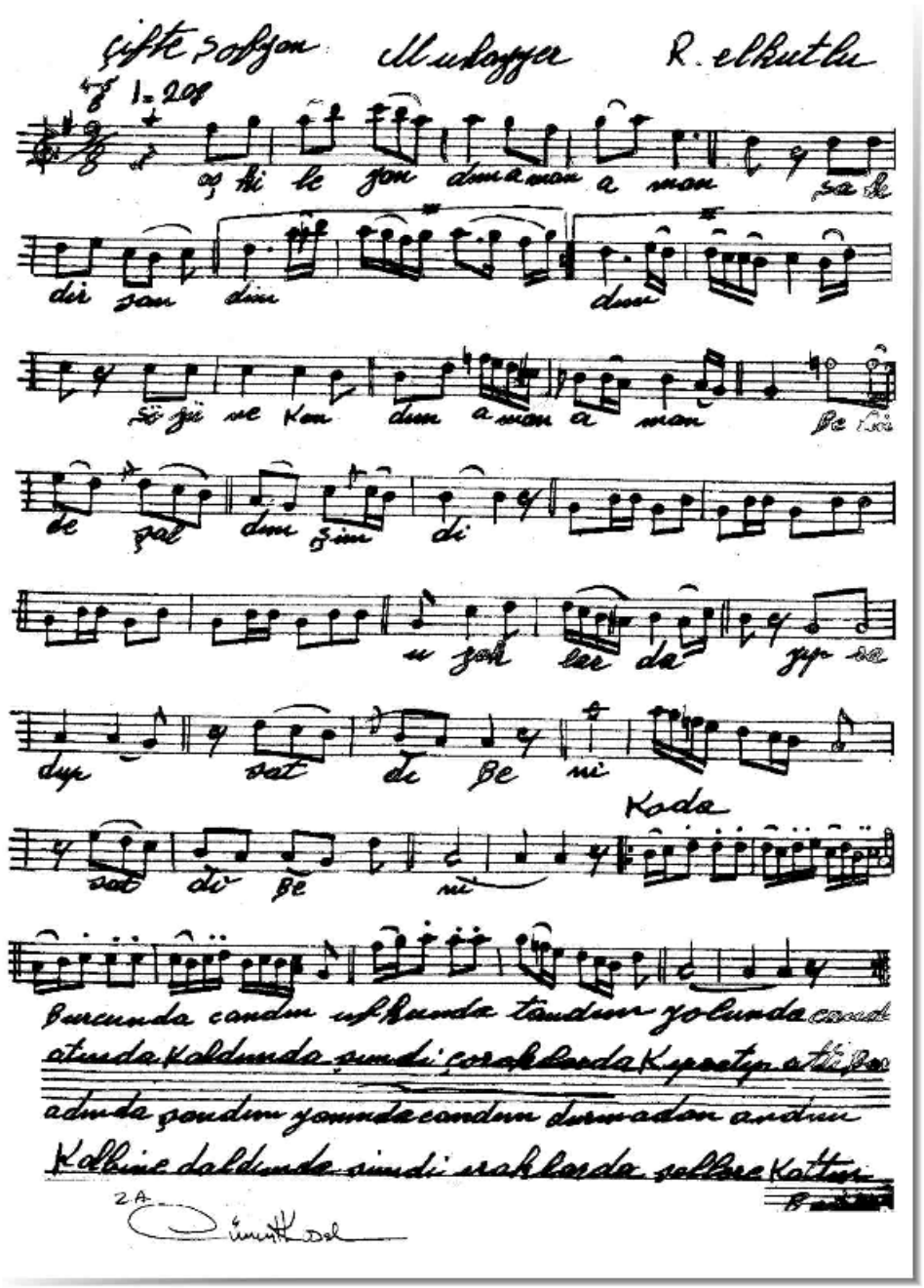
Hergün yeni bir naz yaratan

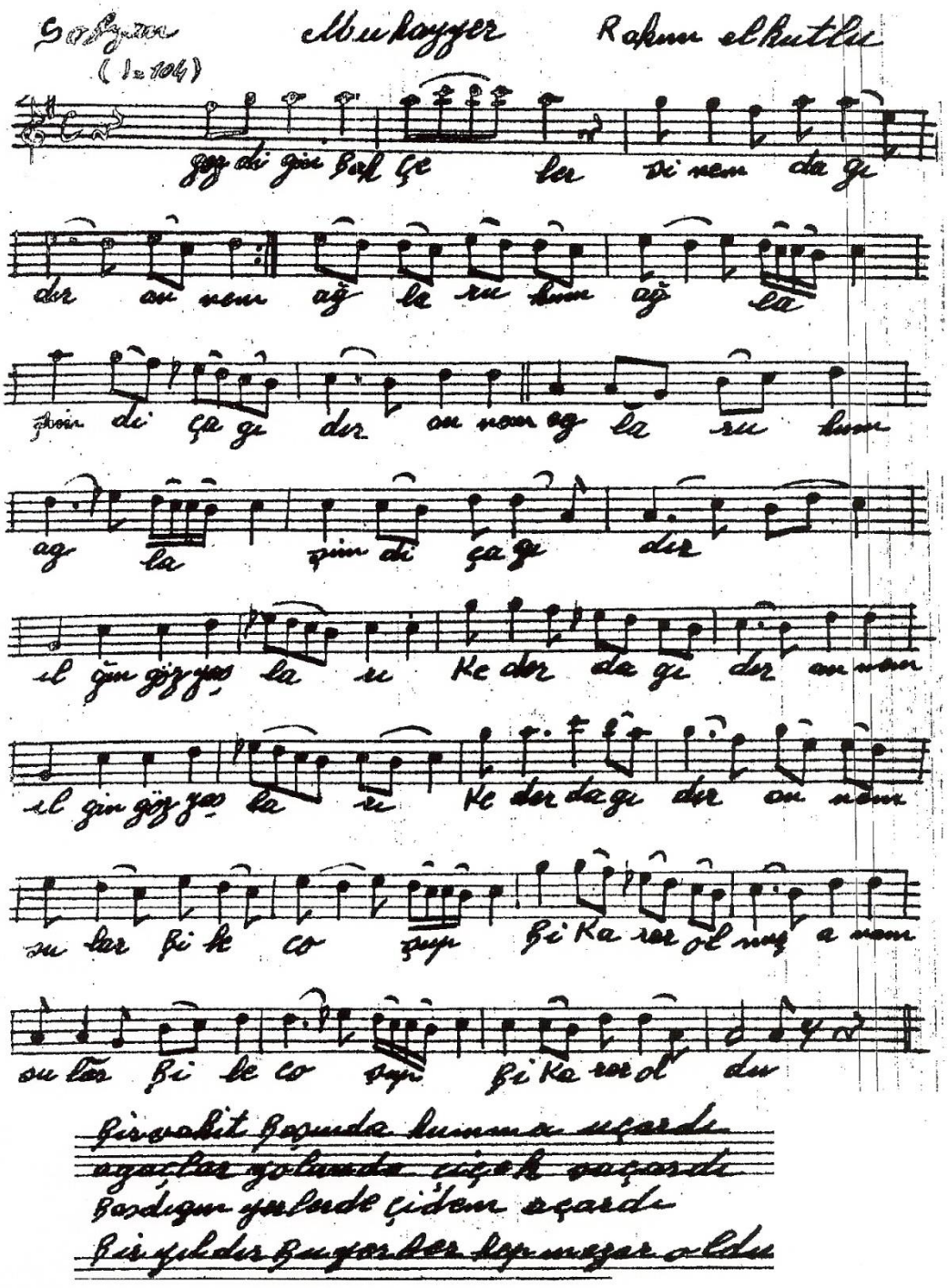
Deste
Hoca Râkım Elkutlu
5. Temmuz. 1945

Bu şarkı, 5.7.1945 de Hisar Câmi'inde Hocanın odasında tarafımdan notaya alınmıştır. Ziraat yüksek Mühendisi, M. Reşat Aysu.

Her gün yeni bir naz yaratan yardan usandık,
Artık gece gündüz yine meyhâne bizimdir.
İşveyle geçen vuslatı az yıllara yandık,
Yar yak diye gam çekecek peymâne bizimdir.

Şifte Şoförün Mahşeri R. elBatlı
Koda
Burcunda candım ufkunda tandım yolunda
atında kaldında şimdi çorakların da kıyasetyatıbe
adında şendim yanında candım durmadan andım
Kalbine daldında şimdi ıraklarda selbe Kattım

Sözgün
Abukayzer
Rahmi Bütün
(♩= 104)
gözdeki gözbebeğ çe ler di nem da ğı
dır a nem ağ la rım ağ la
yim di ça ğı dır a nom ağ la rım
ağ la yim di ça ğı dır
il gün gözyaş la rı ke der da ğı dır a nam
il gün gözyaş la rı ke der da ğı dır a nam
su lar bi ke co şup bi ka rar ol muş a nam
su lar bi le co şup bi ka rar ol du
Bir vakit başında bunmuş ağarde
ağaçlar yolunda çiçek saçarde
Baxdığın yolunda çiçəm açarde
Bir yıldır Bayatdan dönməzsən oldu

Güfte
Hüseyin Avni

Nevâ Beste

Âşinâyı bezmolan

Beste
Hoca Râkım Elkutlu
18. Şubat. 1947

Bu beste, tarafımdan düzenlenerek 18. 2. 1947 de notaya alındı. Z.y.Müh.M.R.Akyol

Âşinâyı bezmolan anlar hitâbı hayderi,
Feyzalır ayineyi cemden neş'ei tevhitten.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TÜRK SAN'AT MÜZİĞİ NO:327

MÜZİK : RÂKIM ELKUTLU
SÖZ : GALİP BEY

DEVRİKEBİR 11519

SÜRE : 3'25"

NİHÂVEND BESTE

BEN PERİŞANLIKTA BULDUM RİF'ATİ KÂKÜL GİBİ

♩ = 64

1519

BEN PERÎŞANLIKTA BULDUM RİF'ATİ KÂKÜL GİBİ
BULMA CEM'İYYET GÖNÜL ŞANDIR PERÎŞANLIK SANA

VEZİN : fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

ANKARA 1979

6116
NİHAVEND SAR
(-HAYAL İÇİNDE AKIPGEÇTİ ÖMRÜ DERBEDERİM-)
Düyek
(♩=144)
ARANAĞME
HA YAL İ ÇİN DE A KIP GEÇ Tİ ÖM RÜ DER BE DE
RİM (Saz.....) RİM (Saz.....)
BA KIP BA KIP DA O MA Zİ YE ŞİM Dİ AH E DE
RİM (Saz.....) BA KIP BA KIP DA O MA Zİ
YE ÇİM Dİ AH E DE RİM(SON) A R A N A Ğ M E.....
NE BİR E MEL NE Ü MİT VAR
HA YAT BU MUY... DU DE RİM (Saz.....) RİM (Saz.....)
HAYAL İÇİNDE AKIP GEÇTİ ÖMRÜ DERBEDERİM
BAKIP BAKIP DA O MAZİYE ŞİMDİ AH EDERİM
NE BİR EMEL NE ÜMİT VAR HAYAT BU MUYMUŞ

NİHAVENDŞARKI

Mümkünmü unutmak güzelim

AKSAK

RÂKIM ELKUTLU (1872-1948)

MÜMKÜNMÜ UNUTMAK GÜZELİM NEYDİ O AKŞAM
RÛYA GİBİ HÜLYA GİBİ BİR ŞEYDİ O AKŞAM
İÇTİK KANARAK BİR EZELÎ MEYDİ O AKŞAM
RÛYA GİBİ HÜLYA GİBİ BİR ŞEYDİ O AKŞAM

1691

RAST NAKIŞ YÜRÜK SEMÂİ

Müzik : RÂKIM ELKUTLU
Söz : Y. Kemal Beyatlı

Yürük semâi

Bilmem kime yâhut neye uyduk gittik

Barla ta : 24.3.1945

RAST ŞARKI

USÛL : CURCUNA

BİR YAZ GECESİ ÇAMLICA MEHTĀBINA GELDİN

MÜZİK : RÂKIM ELKUTLU

SÖZ : YAHYĀ KEMAL BEYATLI

BİR YAZ GECESİ ÇAMLICA MEHTĀBINA GELDİN
BİLLÂH O GECE SEN İKİ MEHTĀBA BEDELDİN
AYDANDA GÜNEŞTEN DE SEMĀDAN DA GÜZELDİN
BİLLÂH O GECE SEN İKİ MEHTĀBA BEDELDİN

Rast Tevşih – 3 –

Müjdeler olsun size yâ mü'minin

Müjdeler olsun size yâ mü'minin,
Çün Rebiyülevvelde olduk karin.
Âisi icâd-ı alem nûr-u hak
Sâhib-i levlâk,e fahr-ı mürselin.

Şâhı sadhatâc-ı küllî enbiyâ
Şefi'î rûz-ı ceza sultan-ı dîn
Ahmed-i Mahmud Muhammed Mustafâ
Peyki has-ı kibriyâ nûr-ul mübîn

On ikinci gecesinde bu mehin
Geldi dehre rahmetellil âlemin.
Nûra mustağrak olup rûyi zemin
Sâfı saf oldu semâvâtı zemin

İnsi cin-ile melekler şâd olup
Secde,yi şükrâna vaz'etti cenin.
Sende ümmetsen fedâ et cânını
Hakka mevlûda riayet kıl hemin.

Bulmak istersen sarayı cenneti
Olmak istersen cehennemden emin
Sarfedüp bu yolda nakdi vâ'dini
Okuda mevludunu her mü'minin

Eyler ührada şefâ'at ol resûl
Rahmete nâil eder rabbûl müin
pür kusur ümmetinden Behçetin
kıl şefâ'at yâ şefi'ul muin.

SABĀ ŞARKI

İNCE KİRPİKLERİNİN SİNEDE BİN YĀRESİ VAR

USŪLÜ:AĞIR AKSAK
♩:80

MÜZİK: RĀKIM ELKUTLU
SÖZ : NĀHİT HİLMİ ÖZEREN

İNCE KİRPİKLERİNİN SİNEDE BİN YĀRESİ VAR
YALNIZ BİR DELİ OLMAK GİBİ SON ÇĀRESİ VAR
ÇÜNKİ GENÇLİKTE ÖLÜM ZOR GELİYOR
YALNIZ BİR DELİ OLMAK GİBİ SON ÇĀRESİ VAR

NĀHİT HİLMİ ÖZEREN

Güfte

Beste
Hoca Râkım Elkutlu
16 Ekim 1948

Sabâ Şarkı

Aşkın ne güzel zevkini sürdük

Bu şarkı ikinci defa olarak tarafımdan notaya alındı. Z.y.Müh.-M.Resat Aysu

Aşkın ne güzel zevkini sürdük tü seninle,
Gelşimdi de gör halime hicranımıydın
yıllar geçiyor hep bu tehassürle, eninle.
Kırdın şu hazin kalbimi ah kendi elinle.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TÜRK SANAT MÜZİĞİ Nº :1399

SEGÂH ŞARKI

Sengin semâi

AŞKINLA YANIP AĞLADIĞIM GÜNLERİ AN SEN

♩ = 160

MÜZİK : RAKIM ELKUTLU

AŞKINLA YANIP AĞLADIĞIM GÜNLERİ AN SEN
GİYSÜNA GÖNÜL BAĞLADIĞIM GÜNLERİ AN SEN
BİNBİR YARALI KALBİMİ BİR ÂH-I DERÜNLA
SEN ŞÜHA BAKIP DAĞLADIĞIM GÜNLERİ AN SEN

GEÇDİ MODASI ARTIK O ARZÜ-Yİ VİSÂLİN
BENDEN DE BETER OLDU DİYORLAR SENİN HÂLİN
ETTİKLERİNE NÂDİM OLUP ŞİMDİ UTAN SEN

GİSÜ SAÇ
ÂH-I DERÜN İÇTEN GELEN AH
ARZÜ-YI VİSÂL KAVUŞMA ARZUSU
ŞÜH KAYITSIZ ve NEŞELİ GÜZEL
NÂDİM OLMAK PİŞMAN OLMAK

Devrihindi

SEGÂH İLÂHİ
(zâtını dâvet buyurdu..)

Beste: Rakım Elkutlu

Zâtını dâvet buyurdu bu gece Rabbül muin
Hulle-i tâc-ı Burakı getirip Rûhul emin,
Geldi teşrif eyledi Miraca Fahri Mürselin,
Nura gark oldu efendim hem semavat ü zemin
Ardetinde dediler fahr ile ashab-ı Güzin
Essalat ü vesselâm ey Rahmetenlil Alemin
Kutlu olsun sana Mirac-ı Güzin
Ya Muhammed

Segâh şarkı

Okurken aşk kitabını

Beste
Hoca Rahmi Ekrullu

SEGAH ŞARKI

İSMİNİ BİLMEZDİM

Beste: Rakım ELKUTLU
Söz: R. TEVFİK BÖLÜKBAŞI

Güfte
Dr. Ercümend Alaca Kaptan

Sûz-i Dil Şarkı

Beste
Hoca Râkım Elkutlu
7. Ağustos. 1943

Rüzgâr nefisıldar ve o çamlarda ne anlar.

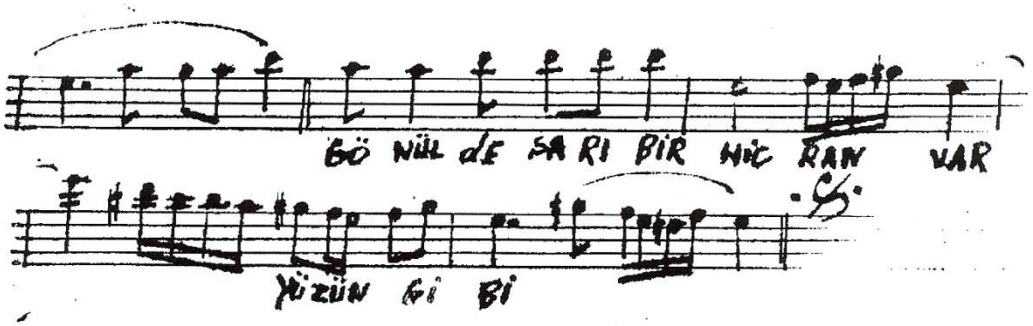
Bu şarkı, 7.8.1943 de tarafımdan notaya alındı. Ayni güfteyi Şevk'efzâ makamından bende besteledim. Ziraat yüksek Mühendisi, M. Resat Aysu.

Rüzgâr nefisıldar ve o çamlarda ne anlar,
Sevdâ dolu, hülya dolu bak işte yamanlar.
Bin bir serenad söyleyerek geçti zamanlar,
Sevda dolu, hülya dolu bak işte yamanlar.

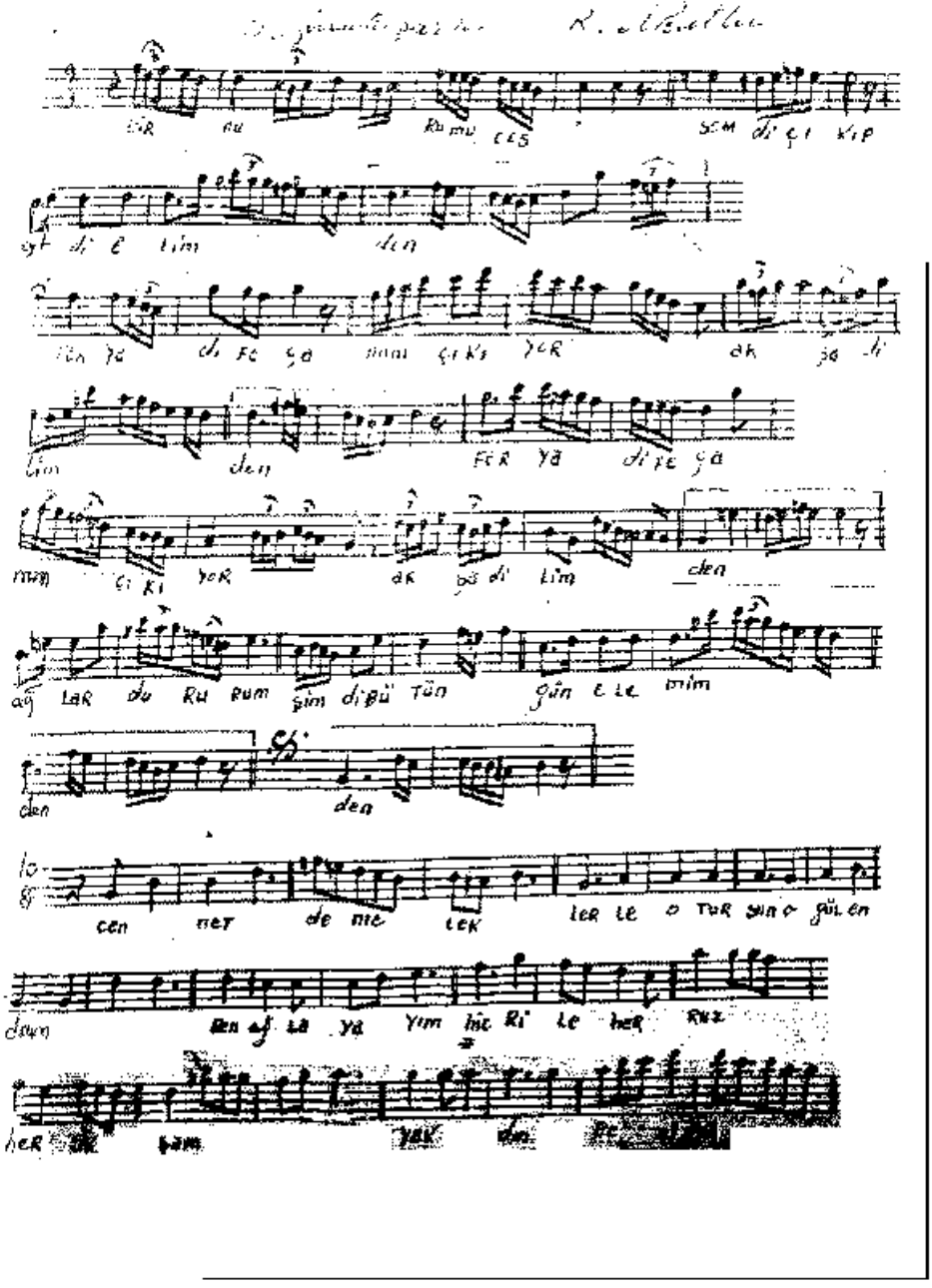
Her derde şifâ, kalbe teselli veren oymuş,
Görmüşte acep kim bu yerin zevkine doymuş,
Dersenki şu daldan dalan neş'eyle uçan kuş,
Sevdâ dolu, hülya dolu bak işte yamanlar.

düyek
Suzidil Şarkı
R. Akkutlu
(♩=88)
Koda
BA HAR DA BU YIL BİR ME LAL VAR HÜ ZÜN Gİ
Bİ
GÜL BÜL DE SES
GÜL DE REN K AÇ MAZ OL DU NE DEN
GÜL BÜL DE SES GÜL DE REN K AÇ MAZ OL DU NE
SON
DEN
GÖ NÜL DE SA RI BİR HİC RAN VAR YÜ ZÜN Gİ Bİ

Bakarda bir melal var küzüm gibi
Bülbülde ses gülde renk açmaz oldu neden
gönülde sarı bir hicran var yüzün gibi

Nekaat

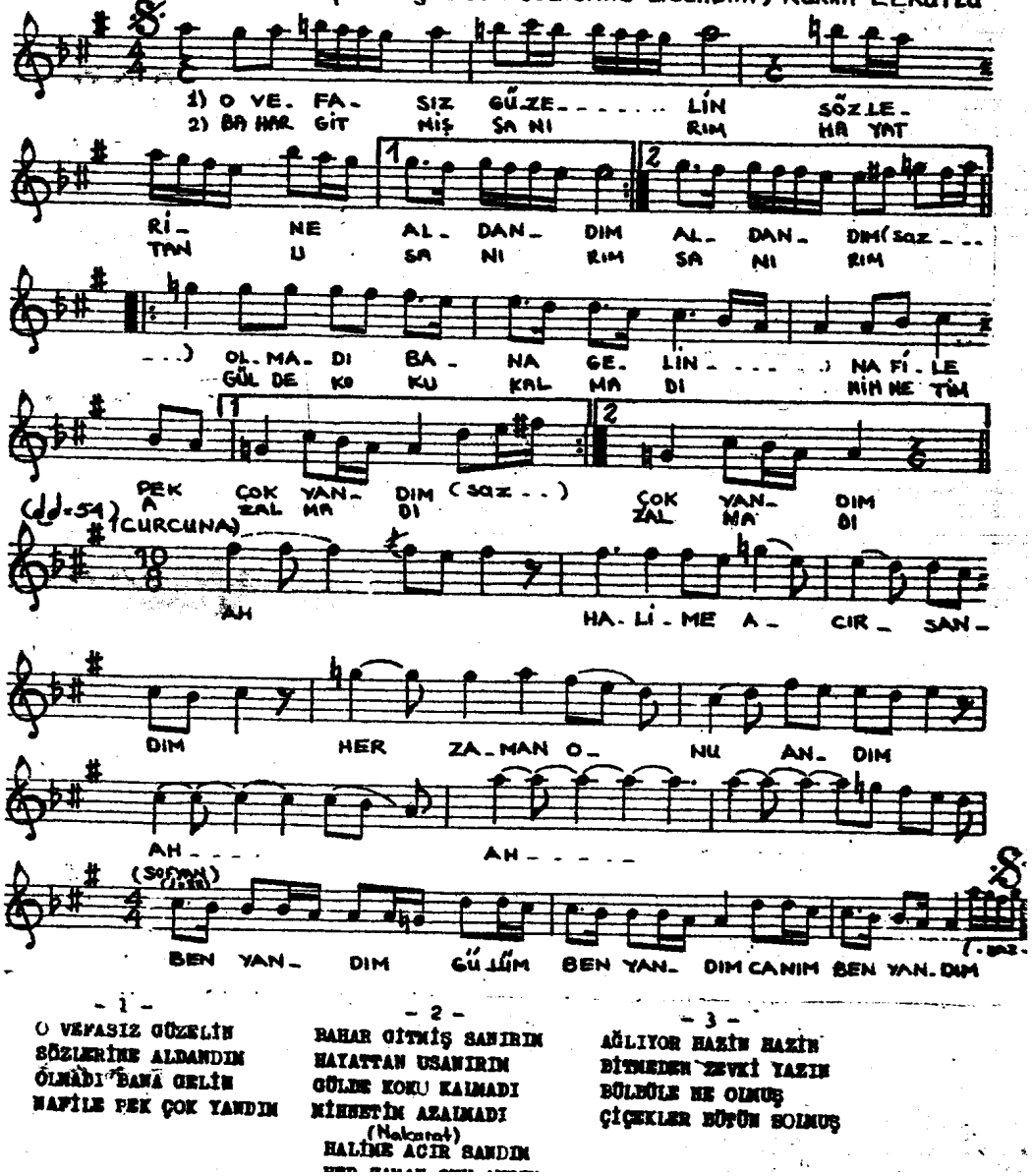
8555. 1

USÛLÜ: SOFYAN (♩= 88)

ŞEHNAZ ŞARKI

(O vefasız güzelin sözlerine aldandım)

MÜZİK Rakım ELKUTLU

- 1 -

O VEFASIZ GÜZELİN
SÖZLERİNE ALDANDIN
ÖLMADI BANA GELİN
NAFİLE PEK ÇOK YANDIM

- 2 -

BAHAR GİTMİŞ SANIRIM
HAYATTAN USANIRIM
GÜLÜN KOKU KALMADI
NİHNETİM AZALMADI
(Nakarat)
HALİME ACIR SANDIM

- 3 -

AĞLIYOR HAZİN HAZİN
BİTMEDEN ZEVKİ YAZIN
BÜLBÜLE NE OLMUŞ
ÇİÇEKLER BÜTÜN SOLMUŞ

DEVRİKEBİR
9098
ŞEHNAZ BESTE
RÂKIM ELKUTLU
AH SÂ- Kİ Pİ- YÂ- LE SUN Kİ
BU- YI
GÜN MEY
GÜL HE- VÂ- SI- DIR
GÜL SE- FÂ- SI- DIR
(saz ...) CÂ NIM YÂ- LÂ YE LE LEL LEL LE LE
LEL LEL YELE LEL LEL LEL LEL LEL Lİ VAY
(saz ...) MÎRİMYÂ- LÂ (saz) YE LE LEL
LEL LE LE LEL LELLİ VAY
GÜL HE- VÂ- SI-
GÜL SE- FÂ- SI-
DIR
DIR
(son)
AH EY- YÂ- MI GÜL-
DE NEŞ'- E-
4368
SÂKÎ, PİYÂLE SUN Kİ BUGÜN GÜL HEVÂSIDIR
EYYÂM-I GÜLDE NEŞ'E-İ MEY GÜL SEFÂSIDIR

ÇİLE-İ BAHTI SIYAHIM DOLMUYOR
HASTADIR GÖNLÜM ŞIFAYÂB OLMUYOR
MÂTEMİM YESİM NİHAYET BULMUYOR
HASTADIR GÖNLÜM ŞIFAYÂB OLMUYOR

Güfte
Sâmi ?

Beste
Hoca Rakım Elkutlu
22.4.1944

Tâhir Büselik şarkı

Hülyam yine bir gölgeli esrâra bürünsün

22.4.1944 de Hisar Câmi'inde hatıraya alan: y. ziraat Müh. M. Reşat Aş

Tahir Puselik
(Bakıp o şuh ile)

Düyek

Rakım Hoca

Bakıp o şuh ile naz-ü niyaza meşk ederiz

TERENNÜM: Gel gel gel işvebazım.
Gel gel gel çaresazım
Ter dilli tene nen te nen te nen ten
Na te ne dilli ney vay
Yar yar niyaza meşk ederiz.

Gülün tebessümüne bülbülün teranesine

TERENNÜM: Gel gel .....

Güfte
Süleyman Âsaf bey

Uşşak şarkı 444

Beste
Hoca Rahim Eltutu

Anamın ruhlarını güller ile eğlenirim.

6. 10. 1948

6. 10. 1948 de Hisar Camii'inde Notaya alan: Z. y. Mühendisi M. Raşit Apaa.

Anamın ruhlarını güller ile eğlenirim,
Otşarım kâkül sünbüller ile eğlenirim.
Çevirir şişeyi gelgeller ile eğlenirim,
Otşarım kâkülü sünbüller ile eğlenirim.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TÜRK SAN'AT MÜZİĞİ No : 1158

MÜZİK : RÂKIM EL KÜTLÜ

USÛLÜ : CURCUNA

UŞŞAK ŞARKI

AŞKINLA YANAN SİNEME EL SÜRME YANARSIN

UŞŞAK ŞARKI

BAHÇEM YİNE SÂYENDE SERÂB OLMUŞ EFENDİM 1063

USÛLÜ : AKSAK

RÂKIM ELKUTLU

UŞŞAK ŞARKI

BAHÇEM YİNE SÂYENDE SERÂB OLMUŞ EFENDİM

2. SAYFA

1063

Selçuk Sipahioğlu

BAHÇEM YİNE SÂYENDE SERÂB OLMUŞ EFENDİM
ÇOKTAN GÖNÜL AŞKINLA HARÂB OLMUŞ EFENDİM
CEVRİN SİTEMİN GAYRI KİTÂB OLMUŞ EFENDİM
ÇOKTAN GÖNÜL AŞKINLA HARÂB OLMUŞ EFENDİM .

1198

BANA HİÇ YAKIŞMIYOR

AKSAK - CURCUNA

MÜZİK : RAKIM ELKUTLU
SÖZ : ORHAN RAHMİ GÖKÇE

1198

FERİT SIDAL'DAN.

BANA HİÇ YAKIŞMIYOR BÖYLE İNTİZAR ŞİMDİ
MÂTEMZEDE GÖNLÜMDE HAYAT BİR MEZAR ŞİMDİ
NE SES VAR NE KAHKAHA HERŞEY AHUZAR ŞİMDİ
NERDE KALDI O ĀHU NERDE LÂLEZĀR ŞİMDİ

O BENİM MEHTĀBIMDI O BENİM GÜNEŞİMDİ
O BENİM HERŞEYİMDİ O BENİM MEHVEŞİMDİ
O BENİM TESELLİMDİ O BENİM SONEŞİMDİ.
NERDE KALDI O ĀHU NERDE LÂLEZĀR ŞİMDİ

1573

USSAK ŞARKI

BEYHÜDE KAÇIRMA GÖZÜNÜ

TÜRK AKSAĞI

♩: 100

MÜZİK: RAKIM ELKUTLU

FERİT SIDAL'DAN.

BEYHÜDE KAÇIRMA GÖZÜNÜ SEVGİLİM BENDEN
BAK HASRETİNİN AKSİNİ GÖR GÖZBEBEĞİMDEN
GÖNLÜMDE HAYALİMDE YAŞARKEN SENİN HANDEN
BAK HASRETİNİN AKSİNİ GÖR GÖZBEBEĞİMDEN

2009

CURCUNA

♪.=208

UŞŞAK ŞARKI

(Bir gün ne olur gel beni vaslinla sevindir)

GÜFTE:Nahit Uzun
BESTE:Rakım İlkutlu
(1872-1940)

Bir gün ne olur gel beni vaslinla sevindir
Ölsemde bu gönlüm yine vallahi senindir
Feryada onun hagre kadar ah ü enindir
Ölsem de bu gönlüm yine vallahi senindir.

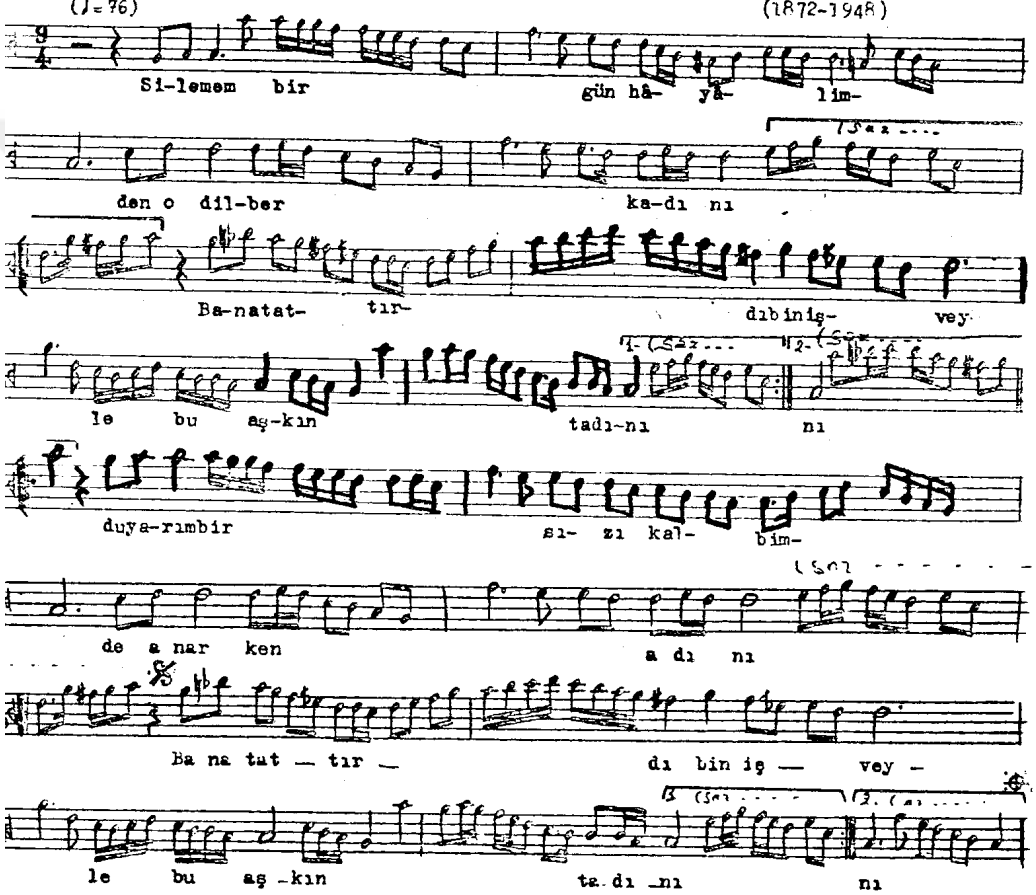
10055

ANKARA RADYOSU
REPERTUVAR KURULU

UŞŞAK ŞARKI

Sözü:Ağır Aksak Silemem bir gün hâyâlimden o dilber kadını

Söz:Nahit Hilmi Özeren
Müzik:Rakım Elkutlu
(1872-1948)

UŞŞAK ŞARKI

10055

Silemem bir gün hâyâlimden o dilber kadını
Bana tattırdı bin işveyle bu aşkın tadını
Duyarım bir ezizi kalbimde anarken adını

O güzel gitmemeliydi o bu gönlün emeliydi
Ona aşkım ezeliydi o güzeller güzeliydi
Bana tattırdı bin işveyle bu aşkın tadını.

Uşşak şarkı

Beste
Hoca Râkım Elkutlu
3 . Ağustos . 1943

Vuslât-ı cânân'a erişmiş gönül

Bu Sengin Semâi, 3.8.1943 de tarafımdan notaya alındı. Zir. yük. Mühendisi M. Reşat Aysu.

Vuslat-ı cânân'a erişmiş gönül,
Zülfü perişana ilişmiş gönül.
Gör ne acepkâre girmiş gönül,
Âhu figan eyleyen o Ney değil,
İçtiğim hep göz yaşıdır, mey değil,
Öyle bir işdir ki olur şey değil.

Güfte
Fuad bey

Uşşak şarkı

Beste
Hoca Râkım Elkutlu
6. 10. 1948

Şimdi nerde naz ile perverdesin

6. 10. 1948 de, Hisar Câmi'inde notaya alan: Z. y. Mühendisi M. Resat Aysu.

Şimdi nerde nâz ile perverdesin,
Nerdesin ah sevdiğim sen nerdesin.
Hem niçin âşıklara âzurdesin !
Nerdesin ah sevdiğim sen nerdesin !

(4/4) ♩=100
Sev da Be mine
Gö Zëmra
de Bu mau Kad do Pët Kim
Dj
gë vël se
Sev me dau
su bar gë Bi
Sa Kim di
gë vël se
Sev me dau
su bar gë Bi
Sa Kim di
gë vël gëz he
Ki Ka dor
su bar gë Bi
Sa Kim. di
Kim der dibi i çiçmi gjmak dakk sesmsdi

Güfte
Dr. Taşlı Zâde Ethem

Uşşak şarkı

Beste
Hoca Râkım Elkutlu
5 . Ekim . 1948

Mahvolup gitti ümidim sabrısânım gibi

Bu şarkı, 5.10.1948 de tarafımdan ilâveler yapılarak ve düzenlenerek notalya alındı. Ziraat yüksek Mühendisi M. Reşat Aysu.

Mahvolup gitti ümîdim sabrisâmânım gibi
Inliyor destinde udun rûhu nâlânim gibi.
Hâlime rahmet miyor gönlümde cânım gibi,
Inliyor destinde udun rûhu nalanım gibi .

Güfte
Şâir Fuzûlî

Uşşak Beste

Ey kemân ebruşehit hançeri müjgânınım.

Beste
Hoca Rıkım Elkutlu
18 . Subat . 1947

Bu beste, t...sfimdan düzenlenerek notaya alındı. Z.y.Müh.M. Resat Aysu.

Ey keman ebrû şehit hançeri müjgânınım,
Bulmuşum feyzünazar bende senin kurbânınım.

Uşşak şarkı

Güfte
Abdullah Nâci

Çekildi faslı dil gönül

Beste
Hoca Râkım Elkutlu
21 . Ekim . 1945

Bu şarkı, 21.10.1945 de, tarafımdan notaya alınmıştır. Z.y.Müh. M. Reşat Aysu.

Çekildi faslı dil gönül,
Gel imdi nev baharı gör.
Birazda ol enîsi gül,
Nukûşu sad hezârı gör.

Bahar erişti pür vekar,
Döker zemine berk-i bâr,
Şitâdan etti ahz-ı sâr,
Şu devr-i bî kararı gör.

Açıldı hep menekşeler,
papatyalarla lâleler,
parıldaşır o jâleler,
zemîni âbidârı gör.

Taraf taraf şükûfeler
Bakınca ömrü tazeler,
yapar esince mevceler,
Nesîm-i müşkibârı gör.

Ufuk besîm, hava güler,
Seher beşûş, saba güler,
Zemin güler, Semâ güler,
Behişt-i pür mesârı gör.

Fakat ki sen zemin gibi,
Tebessüm etmedin gibi,
Hayât-ı pür gamın gibi,
Akan şu cuybârı gör.

YEGÂH ŞARKI

Çepçevre bahar içinde

Beste : Rakım Elkutlu

Usûl : Semâi **Güfte : Yahya Kemal Beyatlı**

Rubâî Çepçevre bahâr içinde bir yer gördük
Ferhâd ile Şîrîn'i berâber gördük
Baktık geceden fecre kadar ellerde
Yıldızlara yükselen kadehler gördük

yegâh _ Semâî

Güfte
Şâir Bâki

Bâki yine mey içmeye andiçti demişler

Beste
Hoca Râkım Elkutlu
13. Ekim ,1945

Bu Semâî Hisar Câmiinde 13.10.1945 de tarafımdan notaya alındı.
M. Reşat Aysu - Z.y. Mühendisi.

Bâki yine mey içmeye and içti demişler,
Dîvânemidir, bâde dururken içe and.

Bâkî

ÖZ GEÇMİŞ

Ümit ALKIN

KİŞİSEL BİLGİLER

Doğum Tarihi	
Medeni Durum	Evli
Askerlik Durumu	Tamamlandı

İŞ TECRÜBESİ

2012- Halen	MEB Müzik (Ud) Öğretmeni
2017- Halen	Gaziantep Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Ses Eğitimi Bölümü Misafir Öğretim Görevlisi

EĞİTİM BİLGİLERİ

2020	İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Müziği Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans
2011	Gaziantep Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Ses Eğitimi Bölümü
2003	Gaziantep Lisesi

SEMİNER ve KURSLAR

- 2.02.05.06.020 - Ut Çalgısında Türk Müziği Makamlarında Repertuar ve Yorum Çalışmaları Kursu
- 2.02.05.06.017 - Ut İleri İcra Teknikleri, Teori ve Uygulama Kursu
- 2.01.01.05.027 - Öğretmenlik Uygulaması Danışmanlığı Eğitimi Kursu
- 1.01.01.06.012 - Öğretmenlerin Kapsayıcı Eğitim Bağlamında Uzaktan Eğitim, Tasarım ve Yönetim Becerilerinin Geliştirilmesi Kursu